

భగవద్గీత

మన సమస్యలకు భగవద్గీత పరిష్కారాలు

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు కృష్ణుడు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభాజ

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు మైత్రన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరభక్త్యేంద్ర స్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు చైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయీబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వెబ్ సైట్ నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి వెబ్ సైట్: <http://ebooks.tirumala.org>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/saialattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి, జ్ఞాన, ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Helpline/WhatsApp: 9042020123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

TTD(తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం)

<http://ebooks.tirumala.org>

← ebooks.tirumala.org

 తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
Tirumala Tirupati Devasthanams
ePublications

Home Languages Series Authors Archives Saptagiri Catalog Contact Us Search

: COMPLAINTS PLS CONTACT e MAIL saptagirinfo@gmail.com CAN CALL 0877 226 4359, 4543, 4360, 4363, 4385 BETWEEN 10.30 AM AND 5 PM (DURING WORKING DAYS)

Saptagiri

TELUGU (1187)
BANJARA (2)
ENGLISH (226)
SANSKRIT (70)
TAMIL (302)
KANNADA (175)
HINDI (181)

Panchangam

Sri Bhagavad Ramanuja 'Sahasrabdi' Utsavam

Maha Bharatham - Bhagavatham

Telugu Tamil
Sanskrit Kannada
Hindi English
Online Subscription

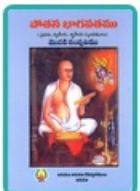

Telugu
Tamil

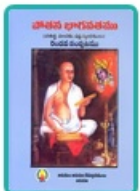

Narada Bhakthi
Sutra...

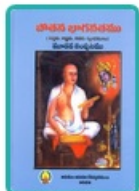

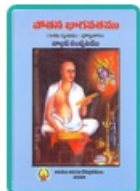
prev next

Maha Bharatham Vol
1...

Potana Bhagavatam
Vb...

Potana Bhagavatam
Vb...

Potana Bhagavatam
Vb...

Potana Bhagavatam
Vb...

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

మీదే సమస్తము భగవద్గీతా పరిష్కారాలు

ప్రొ॥ ఎన్.బి. రఘునాథాచార్య

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
తిరుపతి

మన సమస్యలకు భగవద్గీత పరిష్కారాలు

రచన:

డాక్టర్ ఎస్.వి. రఘునాథాచార్య, ఎమ్.ఏ., పిహెచ్.డి.

ప్రచురణ

కార్యవిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి.

2006

by

Professor S.B. Raghunathacharya

© All Rights Reserved

T.T.D. Religious Publications Series No : 24

First Edition : 1979

Eighth Re-Print : 2006

Copies : 5,000

Published by:

Sri A.P.V.N. Sarma, I.A.S.,
Executive Officer,
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati — 517 507

Cover Design

G. Chandrasekhar

Printed at

Tirumala Tirupati Devasthanams Press,
Tirupati.

ముందుమాట

ఆధ్యాత్మిక వాఙ్మయానికి ఆదిమస్తాపానాలు ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రాలు, భగవద్గీత. ఈ మూడింటికీ ప్రస్తానత్రయమనే ప్రసిద్ధ వ్యవహారమేర్పడింది. ఉపనిషత్తులు అతివిస్తారంగాను బ్రహ్మసూత్రాలు అతిసంక్షిప్తంగాను ఉండగా; భగవద్గీత అన్యూనానతిరిక్తంగా తన స్వరూపాన్ని సంతరించుకున్నది. భగవంతుని ముఖకమలం నుంచి వెలువడింది కాబట్టి పవిత్రమైన గ్రంథంగా పరిగణించబడింది.

భగవద్గీత ఏ కొందరినో ఉద్దేశించి ఉపదేశింపబడింది కాదు. మానవ జాతి మంచిగా మనుగడసాగిస్తూనే జన్మపరంపరలను తరించడానికి భగవంతుడందించిన మహాప్రసాదం. అంతేకాదు; విన్నంతమాత్రానే జీవులందరికీ భవబంధాలనుంచి విముక్తి ప్రసాదించగల పవిత్రశబ్దరాశి.

ఈనాటి మానవుడు అజ్ఞానంతో అహంకారంతో గమ్యం తెలియని జీవితాన్ని గడుపుతున్నాడు. ఇంద్రియాలు చూపుతున్న మార్గాలవెంట పరుగెడుతున్నాడు. అతడికి శాంతి కనుచూపుమేరలో కనబడటం లేదు. నిత్యం అశాంతితో జీవితాన్ని అట్టా అట్టా నెట్టుకొస్తున్నాడు. అంతులేని ఆశలతో సతమతమౌతూ ఆనందాన్ని అనుభవించ లేకపోతున్నాడు.

ఇలాంటి అయోమయస్థితిలో ఉన్న సమాజానికి మార్గనిర్దేశం చేయాలనే భావనతో ప్రొఫెసర్ ఎస్.బి. రఘునాథాచార్యగారు భగవద్గీతకు ఒక కొత్త ఒరవడిని సృష్టిస్తూ రచించిన గ్రంథమే “మన సమస్యలకు భగవద్గీతా పరిష్కారాలు”.

ప్రతిదినం సమాజంలో ఉన్న ప్రతివారు ఎదుర్కొనే ఎన్నో మౌలిక సమస్యలకు భగవద్గీతనుంచి చక్కని పరిష్కారాలను కనుగొనడంలో రచయిత చూపించిన నేర్పు కొనియాడదగింది. సూటిగా పాఠకుడి హృదయం స్పందించేటట్లు లలితమధురంగా సాగిన రచన ఇది. సరళమైన ప్రజలభాషలో గంభీరమైన తత్వార్థాన్ని అందించడంలో ఆచార్యులవారు అందేవేసిన చేయి. అందుకే ఇది అంతటి ఆదరణకు పాత్రమైంది. వారికి మా అభినందనల నందిస్తున్నాము.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఈ రచనను ఇప్పటికే పలుమార్లు ప్రచురించింది. ఆసక్తిగల పాఠకుల అభ్యర్థనలనుసరించి ఇప్పుడు ఈ పునర్ముద్రణను మీముందుంచుతున్నాం.

“యోగః కర్మసు కౌశలమ్”

కార్యనిర్వహణాధికారి

తి.తి.దేవస్థానములు, తిరుపతి

ఆముఖం

డా. ఎస్. బి. రఘునాథాచార్య

నంస్కృత విభాగం

శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వ విద్యాలయం

ప్రస్థావేత్రయం — విశ్వమంతటా విరాట్పురుషుణ్ణి సాక్షాత్కరించుకొని నకల వేదాంత పారాన్ని నర్వమానవ కల్యాణం కోసం చాచివెప్పిన జాతి మన భారతజాతి. ఈ గడ్డమీద పుట్టి పెరిగిన ప్రాచీన భారతీయుడు భోగలాలనుడై ఆహార-విద్రా-భయ మైదునకత్పరుడై, పశువులతో సామ్యాన్ని పొందకుండా, తనలో వాటికంటే విశిష్టతను బుద్ధి బలంతో గుర్తించాడు. తానెవరు? ఈ ప్రపంచం ఏమిటి? తనకు ఈ ప్రపంచానికి ఏమిటి సంబంధం? ఈ ప్రపంచాన్ని, తనని సృష్టించిన వాడెవడయినా ఉన్నాడా? అని ఈ రకంగా ఆలోచించసాగాడు. అతడి ఆలోచనల ఫలితాలే, అతడి విచార సారాంశాలే ఈవాడు మనం చూస్తున్న వేదాంతాల మూలకత్వాలు.

ప్రస్థానం అంటే బయలుదేరడం. ఒక్కొక్క కాలంలో, అప్పటి పరిస్థితులను, అధికారులను బట్టి ఏర్పడ్డ తాత్త్విక మార్గాలకే ప్రస్థానాలని తరువాత వ్యవహారం ఏర్పడింది. ఇందులో వేదాలకు చివరి ఉండడం వల్లా, జ్ఞానరూపమైన వేదరాయొక్క పరమ సిద్ధాంతం కావడం వల్ల వేదాంతాలని పేరువడ్డ ఉపనిషత్తులు మొదటి ప్రస్థానం అప్పటి మహర్షులు, వారి విచారధార, వారి సంస్కృతి, వారి తత్త్వాన్వేషణ పద్ధతి మనకు అందులో కనబడుతుంది. కాలం గడిచింది. మానవుల అర్హతలు, శక్తియుక్తులు మారినాయి. ఉపనిషత్తుల వల్ల ఇతడికి బుద్ధివ్యామోహం కలుగుతున్నదే కానీ, కర్తవ్యం బోధపడటం లేదు. వేదవ్యానుడవతరించాడు. వేదాలను ఋగ్యజుస్సామాధర్వణాలుగా వర్గీకరించాడు. వేదోపబృహణం కోసం ఎన్నో పురాణాలు రచించాడు. అందులో వంచమ వేదమనే ప్రసిద్ధి పొందింది మహాభారతం. మహాభారతంలో ఆరవదైన భీష్మ పర్వంలో విషణ్ణ హృదయుడైన అర్జునుడికి కర్తవ్యాన్ని బోధించడానికి శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ ఉపదేశించిందే భగవద్గీత. ఇది రెండవ ప్రస్థానం. దీనికి ఉపనిషత్తులే మూలమైనా, ఇందులో ప్రతిపాదన పద్ధతి కార్మికమై విషయనిష్కర్మకు ఉపయోగపడుతుంది. వేదోప బృహణం కోసం మహాభారతాన్ని రచించాడు వేదవ్యానుడు. వేదాలను వర్గీకరించి మహాభారతంలో వేదాంతసారమయిన భగ

వద్దీతను పొందువరచినా ఆయనకు తృప్తి కలగలేదు. చాలామందికి సంకయాత్మక ఘట్టాలు ఈ రెండిట్లో ఎన్నో ఎదురవుతున్నాయి. అందుకనే తన కాత్పర్యాన్ని సూటిగా చెప్పడానికి నాలుగు అధ్యాయాలలో ఉపవివత్సారాన్ని, భగవద్గీత పాదాన్ని బ్రహ్మసూత్రాలనే పేరుతో రచించాడు. ఇది మూడవ ప్రస్థానం. ఇలా మనకు ప్రస్థానత్రయం ఏర్పడింది. ఈ ప్రస్థాన త్రయంలో మధ్యమణి స్థానాన్ని ఆక్రమించుకుంది భగవద్గీత.

1. భగవద్గీత — భగవంతుడు శ్రీ కృష్ణవరమాత్మ. కురుపాండవ యుద్ధంలో అర్జునుడు అజ్ఞానంతో మమకారంతో నావారి సందతినీ వేవెలా సంహరిస్తానని వలాయనం చిత్తగినుంటే జాలవది, అతన్ని వ్యాజంగా పెట్టుకొని ప్రాణికోటి కంతటికి భగవంతుడు ఉపదేశించిన తత్వామ్మకమే భగవద్గీత.

సర్వోపనిషదో గావో దోగ్ధా గోపాలనందనః ।

పార్థో ఎత్పన్నుదీర్పౌక్తా దుగ్ధం గీతామ్మకం మహాత్ ।

భగవంతుడే గానం చేయబడింది కాబట్టి భగవద్గీత. ఇందులో 700 శ్లోకాలు, 18 అధ్యాయాల్లో చెప్పబడ్డాయి.

2. శ్రీ కృష్ణావతార ప్రయోజనం — శ్రీ మహావిష్ణువు ధరించిన పది అవతారాలకు పామాన్య ప్రయోజనాలు దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ. కానీ ఒక్కొక్క అవతారంలో ఒక్కొక్క విశిష్ట ప్రయోజనం కూడా ఉంటుంది. అలా అలోచించినప్పుడు, శ్రీరామావతారంలో ఆయన ధర్మమార్తిగా, అదర్శ ప్రభువుగా లోకానికి ఆచరణ ద్వారా ధర్మాన్ని ఉపదేశించాడు. పామాన్య మానవుడుగా అందతీలో ఉండి, అనేక బాధలు వరుతూ కూడా ధర్మాన్ని అణుమాత్రం గూడ దాటకుండా రక్షించాడు. అది ఆ అవతారానికి విశిష్ట ప్రయోజనమని చెప్పవచ్చు. అది త్రేతాయుగం. తరువాత ద్వాపరయుగం వచ్చింది. ధర్మస్వరూపం, మానవుల మనస్తత్వం మారిపోయినాయి. యుగధర్మ ప్రభావాలకు మానవుడు బంది అవుతున్నాడు. ఆదర్శ ప్రవర్తన వల్ల కేవలం లోకాన్ని జాగృతం చేయడం పాధ్యమయ్యే పనికాదు. అందుకే భగవంతుడు వాగ్రూపంగా జీవతత్వాన్ని, ప్రపంచతత్వాన్ని ఈశ్వర తత్వాన్ని ఉపదేశించ దలచాడు. అవతరించిన దగ్గఅమంచి సమయంకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉన్నాడు. కురుక్షేత్ర యుద్ధం వచ్చింది. అందుకే పార్థపారథి అయినాడు మాయావాటక మాత్రధారి. అర్జునుడి ప్రగల్భాలన్నీ విన్నాడు. అతడు రథం దిగి పారిపోయే వలకు చూశాడు. అప్పుడు అతన్ని ఒక వెపంగా పెట్టుకొని తత్త్వజాత్ర రహస్యాన్ని

లోకానికి బోధించారు. అలా ఆయన ఉపదేశించబట్టి భగవద్గీత, భగవద్గీతగా ఈవాటికి పరమ ప్రమాణంగా నిలబడింది.

3. అధ్యాయాల పారాయణ ఫలాలు - భగవద్గీత పారాయణవల్ల కొన్ని ఫలాలు కలుగుతాయని మనవాళ్ళు చెప్తున్నారు. ఇవి అందులో ఉండే విషయాలను అర్థం చేసుకోవడం వల్ల కలిగేవి కావు. వియమంతో పారాయణ చేస్తే దానివల్ల పాపాలు పోయి పుణ్యం కలగడంవల్ల కలుగుతాయి. ఇవి వాటి వివరాలు.

1. అర్జునవిషాదయోగం - దీన్ని చదవడంవల్ల మానవుడికి మార్వ జన్మస్మృతి కలుగుతుంది.
2. సాంఖ్యయోగం - దీని వల్ల ఆత్మన్వరూపం గోచరిస్తుంది.
- 3 కర్మయోగం - దీన్ని ఎవరైనా పారాయణం చేస్తే, ఆత్మహత్య వగైరాల ఎల్ల చనిపోయి, ప్రేతత్వం పోకుండా ఉండే జీవులక్కడ ఉంటే వారికి ప్రేతత్వం నశిస్తుంది.
- 4-5. జ్ఞానయోగం - కర్మసన్న్యాసయోగం - ఈ అధ్యాయాలు వింటే చెట్లు, పశువులు, పక్షులు గూడ పాపం నశించి, ఉత్తమగతిని పొందుతాయి.
6. ఆత్మనందమయోగం - పారాయణచేస్తే పమస్త దానాల ఫలితం కలిగి విష్ణుపాయుజ్యం కలుగుతుంది.
7. విజ్ఞానయోగం - ఈ అధ్యాయాన్ని వింటే జన్మరాహిత్యం కలుగుతుంది.
8. అక్షరవరబ్రహ్మయోగం - ఈ అధ్యాయం వింటే స్థావరత్వం, బ్రహ్మరాక్షసత్వం లొలగిపోతాయి.
9. రాజవిద్యా రాజగుహ్యయోగం - దీన్ని చదివితే ఇతరుల దగ్గర ఏదైనా వస్తువు తీసుకున్నందువల్ల మనకు వారినుంచి సంక్రమించిన పాపం నశిస్తుంది.
10. ఏమాతియోగం - అశ్రమధర్మాలన్నీ సక్రమంగా నిర్వహిస్తే ఏపుణ్యం కలుగుతుందో అది లభిస్తుంది. జ్ఞానం దాగా ఏర్పడుతుంది.
11. విశ్వరూప సందర్శనయోగం - దీన్ని పారాయణం చేయడంవల్ల చనిపోయిన వారు కూడా తిరిగి జీవిస్తారు.
12. భక్తియోగం - దీనివల్ల ఇష్టదేవతా సాక్షాత్కారం కలుగుతుంది. చనిపోయిన వారు కూడా దీనివల్ల బ్రతుకుతారు.

13. క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞ విభాగయోగం - దీన్ని పారాయణం చేస్తే చందాలత్వం వశిస్తుంది.
14. సుఖత్రయ విభాగయోగం - దీనివల్ల ప్రేమాత్మాపాతకం, వ్యభిచారదోషం వశిస్తాయి.
15. పురుషోత్తమ ప్రాప్తియోగం - ఇది భోజనానికి ముందు చదవతగింది. దీనివల్ల ఆహారశుద్ధి కలుగుతుంది. మోక్షం సిద్ధిస్తుంది.
16. దైవామర సంపద్విభాగయోగం - దీనివల్ల బలవరాక్రమాలు, సుఖం లభిస్తాయి.
17. శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం - దీనివల్ల ఎన్నో తీవ్రమైన వ్యాధులు వశిస్తాయి.
- 18 మోక్షసన్న్యాసయోగం - దీనివల్ల సమస్త యజ్ఞాచరణఫలం కలుగుతుంది. ఉద్యోగం లభిస్తుంది.

ఇలా వెనకటి లాగా ఆయా ప్రయోజనాల కోసం పారాయణలు చేసే సంప్రదాయం నశించి పోయింది. ఇలా చేయమంటే సప్తవ్రతారు కూడా. మతి దేనికి భగవద్గీత? ఎవరి కోసం భగవద్గీత?

శ్లో. భగవద్గీత ఎవరికి? — చాలా సంవత్సరాలు జరిగాయి. ఇప్పుడు మన సమాజానికి చాలా పెద్ద చిక్కువ్రళ్ళ లెరుగెనాయి. పారాయణలు నియమసిద్ధులతో చేసే ఓర్పు ఓపిక నన్నగిల్లాయి. నమ్మకాలు కూడా తగ్గిపోయాయి. భగవద్గీత ప్రయోజనం దాదాపు శూన్యమైంది ఈ సమాజానికి. అధునిక వాగరకతా సంస్కారాలు మనస్సులో విలయకాండవం చేస్తున్న కొంతమంది ఇలా అంటున్నారు. “నర్వరోగలకు ఒకే మందా? అని లోకంలో ఉన్న వాళ్ళకందఱికి భగవద్గీత ఒక్కటే శరణ్యమా? అదేదో జీవితంలో దెబ్బతిన్నవాళ్ళకు, వ్యాపారాల్లో నష్టపడ్డవాళ్ళకి, సంసారాన్నుంచి పారిపోదలచిన వాళ్ళకి అలాంటి ఇతరులకు కావాలంటారుగాని మాకందఱికి అప్పుడే భగవద్గీత ఎందుకందీ? మాకు ఉప్పు, కారాలు జీర్ణమౌతున్నాయి. కళ్ళబాగానే కనబడుతున్నాయి. కాళ్ళింకా వట్టుకు పోలేదు. మతి స్థిమితంగానే ఉంది. వయస్సేదో వస్తోంది గాని ఈ లోకంలో వుట్టి మేమేం సుఖాలు అనుభవించాం గనక. అది మా అమ్మమ్మలాంటి వాళ్ళకు తాతయ్యలాంటి వాళ్ళకు చెప్పండి.” అని. భగవద్గీత, పైన చెప్పిన వాళ్ళకే గాని నిజంగా అందఱికి పనికిరాదా? పనికొచ్చేదే అయితే ఏమిటి ఖర్చు?

4. 1 భగవద్గీత సన్న్యాసులకా? — కొందఱి వాదన ప్రకారం జీవితంలో భయపడి, పెళ్లం గయ్యాళిదైతేనో, లేక మరానికి సంబంధించిన ఆస్తి వారసులేకున్నా ప్రభుత్వం పరమౌతుందనో, సంసారంలో ఉంటే ధవనంపాదనకు, స్వేచ్ఛా

వివారాలకు వీలు కుదరడం లేదనో కాషాయాలు కట్టుకొని, తలలు బోళ్లు చేయించు కొని నవ్వామలమై పోయామమకొవే క్యాగవురుమలకు గాని, గృహస్థులుగా చాలా ముఖపడుతున్నామమకుంటున్నవాళ్ళకి భగవద్గీత అక్కరలేదు. ఇది వత్సం ఎలా చాటుంది? భగవద్గీత నవ్వామల ధర్మాలను చెప్పేది కాదే.

4. 2. భగవద్గీత మునలి వాళ్ళకా? — యువకులు కొందఱుంటారు. “అత్త, మనస్సు ఇంద్రియాలు, వీటి విగ్రహం ఇవన్నీ శరీరంలో రక్తం ఎండిపోయి, నవనాడులూ కుంకిపోయి, కళ్లు నరిగా కనవడక, చెవులు నరిగా వివడక, కర్ర పోటేమకుంటూ, ఉద్యోగాలనుంచి విరమించి, ఉద్యోగానంతరవేతనం జీవితాంతంలోగా వస్తుందనే ఆశలేక ఏదో జీవచ్ఛవాలా ఉండే మునల్లకు అవసరం. కాబట్టి మీ భగవద్గీత వాళ్ళకువయోగిస్తుంది. ఎందుకంటే ఇంట్లో పెళ్లాం, కొడుకులు, కోడళ్లు లెట్టు చేయకుండా ఉంటే ఒక పాకెట్ సైజ్ భగవద్గీత కొమక్కుని జేబులోపెట్టుకుని, అలా పికారుకని వెళ్ళి ఏ ఊరి చివతో కూర్చుని చదువుకోవచ్చు. ఏదైనా తెలిస్తే అర్థం జేసుకొని, కొడుకులతో, కోడళ్లతో పోట్లాడకుండా విగ్రహంగా ఉండచ్చు. వాళ్ళు వడేసిన చప్పిడి మెతుకులు తిని ఓర్పుతో ప్రాణాలు నిలుపుకోవచ్చు. కాబట్టి మునలివాళ్ళకు భగవద్గీత ఎంతైనా అవసరం. మాకేం పని” అని. అలా మునల్లకే అనుకుందామంటే ఈ నమాజాన్ని చూసినప్పుడు ఇంద్రియ విగ్రహం, మనోవిగ్రహం మునల్లకంటే యువకులకే ఎక్కువ కావాలనిపిస్తున్నది. మఱి మునల్లకే నవడం వ్యాయమా?

4. 3. భగవద్గీత రోగగ్రస్తులకా? — కొందఱు ప్రబుద్ధులంటారు. దేవుడి దయవల్ల మా డాక్టరుగారి దయవల్ల మేం ఆరోగ్యం గావే ఉన్నాం. మాకు కాళ్ళూ, కళ్ళూ, పనిచేస్తున్నాయి. మంచాన వడలేదు. కాబట్టి మాకంటే ఎవరైనా మంచానవడి లేవలేక ఇంకా నెలలో రోజులో అమకువే వారికి చెప్పితే సాపం మోక్షమైనా పొందు తారు. మాకేం కొందరండి” అని. ప్రతివాడూ మంచాన వడి గాని తన అవతార పరిసమాప్తి జేయడని ఏమిటి గ్యారంటీ? పైగా అవారోగ్యంతో శరీరం శిథిలమై పోయినవాడు వాడు భగవద్గీతను విని చేయ గలిగేదేముంది కాబట్టి. మీరు వివలేదా- యువైన ధర్మశిలః స్వ్యాత్ అవిత్వం యి జీవితమ్ ।

కో హి జావాతి కస్యార్థ మ్మృత్యుకాలో భవేదితి ।

అని. ఈ అవిత్వమైన జీవితంలో ఎవరెంతవరకూ ఉంటారో ఎవరికి తెలియదు.

కనుక యీవంలోనే ధర్మమార్గంలో వడవాలి. కాబట్టి రోగగ్రస్తులకే భగవద్గీత అవడం పరిహాసాస్పదం.

4. 4. భగవద్గీత అనమర్థులకా? — ఈ సమాజంలో కొందఱు అహంకారమూర్తులు అంటారు. “అయ్యా! వా తెలివితేటలున్నంతవఱకు నాకు దేవుడూ అక్కర్లేదు, దయ్యం అక్కరలేదు. నేను ఎవరిమీద ఆధారవడ దలచలేదు. వా కాళ్ళమీద నేను నిలబడ దలచాను. నేవెప్పుడూ నమర్థులకేకుండా ఏ వస్తువులు చేయను. ఎలా అవతల వాళ్ళని వడగట్టాలో, అట్టే డబ్బు ఎలా సంపాదించాలో నాకు బాగా తెలుసు. నామీద నాకు విశ్వాసముంది. మీ భగవద్గీతలూ, బ్రహ్మపురాణాలు తెలివి తేటలేవి వారికి కావాలి గానీ నాకెందుకంటే” అని. తెలివితేటలు గలవాడు సూట్లాడే మాటలేవా? ఇవి. అనమర్థుల కంటే నమర్థులకే భగవద్గీతకావాలి. దేనికి? మంచిసనులు ఇంకా సమర్థులతో చేయడానికి. అనమర్థులేం చేసుకుంటారు భగవద్గీతని?

4. 5. భగవద్గీత అందఱు చదవచ్చా? — మఱికొందఱు అతివివరసంపన్నులంటారు : “భగవద్గీత నాబోటివాళ్ళు చదవచ్చా? అందఱు చదవకూడదట కదా! ఆ పుస్తకం ఇంట్లోఉన్నా మంచిది కాదంటారే! అది ఎవరో కొందఱే ముట్టుకోవాలిట గదా! మాకెందుకు లేండి అలాంటప్పుడు. ‘బావి తవ్వితే దయ్యం బయట పడ్డట్టు’ ఇంత వఱకు చదవకుండా ఇప్పుడు చదివితే మాకేం అనర్థం కలుగుతుందో” అని. ఇది 23 మూర్ఖవాదం. లేక పోతే అందంగా చెప్పాలంటే గడుసువారి మాటలు. వ్యాధులు మీలో ఉన్నాయి. బజారులో మందులున్నాయి. బెట్టువరి చేస్తే నష్టం మందులకా? మీకా?

4. 6. భగవద్గీత చదివితే ఏం లాభం? — లాభనష్టాల లెక్కలపై జీవించే వారంటారు : తప్పకుండా భగవద్గీత చదువుకామమకొండి మాకేం లాభం, ఏ రూపంలో కలుగు తుంది? మఱి మేం చాలా సమయం ఖర్చుపెడతాం కదా! తగినంత లాభం లేకుండా ఏ పని చేయడం మాకలవాటులేదు” అని. మీకు ఇలాంటి దురాలోచనలు పోవడం మొదటి లాభం. అపైన మీరు ఇప్పటికీ ఎంతకాలం వృధాచేశారో, విజంగా అజ్ఞానంతో ఎంత నష్టపడ్డారో తెలియడం రెండోలాభం. విజంగా లాభం కావాలనే వట్టుదలే మీకుంటే మీరే భగవద్గీత చదవడానికి అర్హులు.

5. వేదాంతపారమే భగవద్గీత :— ఇలాంటి, చొప్పుదంటు ప్రశ్నలు ఇంకా ఇంతకంటే హాస్యాస్పదమైనవీ సమాజంలో ఎన్నోమాటలు మనం వింటుంటాం. ఇలాంటి వ్యముఖుల్ని చూచి చాలా జాలివదాలి. ఎందుకంటే ప్రపంచంలోని జీవులందరికీ భగవద్గీత వల్ల ప్రయోజనం ఉంది. సూర్యుడు నాకెందుకంటే? అనే మూర్ఖుడు ప్రపంచంలో ఏదేకంలో నైవా ఉంటాడా? ప్రాణవాయువును తిరస్కరించే జడుడెక్కడైవా ఉంటాడా? ప్రపంచంలో ఉన్న సకల వేదాంతాలకు మూలనూత్రాలన్నీ భగవద్గీతలో పొందుపరచబడి ఉంటే, భారతీయ వేదాంత దర్శనసర్వస్వం భగవద్గీతలో సాక్షాత్కార మిస్తుంటే, పుట్టిన ప్రతి వాడికీ సంబంధించిన సమస్యలే భగవద్గీతలో చర్చించబడి ఉంటే, భగవద్గీత అందరికీ కావాలా? అక్కట లేదా? అనే మీమాంస ఏమిటి?

6. ప్రతిజీవికీ భగవద్గీత కావాలి :— భూమిమీది పుట్టిన ప్రతి జీవికీ భగవద్గీత కావాలి. మానవులకు జ్ఞానంద్వారా, అది ఉపయోగిస్తుంది. మానవేతరులకు ఆశ్చర్యాలు చెప్పన వడినంత మాత్రానే పాపాలు నశించి ఉత్తమ జన్మలు కలుగుతాయి. కనుక వాడు సన్న్యాసి కాదు గదా! ముసలివాడు కాదు గదా! రోగగ్రస్తుడు కాదు గదా! అనమర్దు డంతకంటే కాదు గదా! అని శంకించడం బుద్ధిలోపం వల్ల, చెప్పేవాళ్లు లేకపోవడం వల్లనూ. కళ్లున్న ప్రతివాడికీ వెలుగుతో అవసరమున్నట్లే జన్మ ఎత్తిన ప్రతివాడికీ సమస్యలుంటాయి కాబట్టి, వాటిని అధిగమించాలంటే తనలో ఉన్నలోపాన్ని తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. తన స్వరూపం ముందు అర్థం జేసుకొని, తను ఏ పాపపాటు చేయడం వల్ల ఈ సమస్యలుత్పన్న మౌతున్నాయో తెలుసుకో గలిగితే, ఆ సమస్యలను సులభంగా పరిష్కరించుకోవచ్చు. సమస్య తెలియకపోతే దాని పరిష్కారం వాడివల్లేమౌతంది అందుకని సమాజంలో జీవించే ప్రతి వాడికీ తారనవడే సమస్యలకు భగవద్గీత ఏం పరిష్కారం చెబుతుందని, ఈ దృష్టితో భగవద్గీతను చదవడం మొదలుపెట్టాను. నాకు తోచిన భావాలను అక్కడక్కడా ఉపన్యాసాల్లో చెప్పాను. చాలా మందికి ఈ కోణంలో ఇలా నర్వజనహితంగా భగవద్గీతను అన్వయించడం నచ్చింది. అనేకరకాలుగా, అనేక సందర్భాల్లో మిత్రులు చాలామంది ప్రోత్సాహాన్నిచ్చారు. తరువాత ఒక చక్కని ప్రణాళికను రూపొందించుకున్నాను. దాని ప్రకారమే ఈరచన సాగింది.

6. 1. మన సమస్యలకు భగవద్గీత పరిష్కారాలు :— భగవద్గీతలో ఉన్న స్పష్టమైన కొన్ని సిద్ధాంతాలు ఎవరికో వేదాంతులకు మాత్రంగా సామాన్యమైనపుడి జీవితంలో ప్రతిదినం, వాడు ఎదుర్కునే సమస్యలకు చక్కని పరిష్కారాన్నిస్తుంది. మహా పురుషులు, మహాత్ముల జీవితాలను పరిశీలిస్తే క్లిష్టసమస్యలు సంభవించినప్పుడు వారు భగవద్గీతను పరిష్కారపాధవంగా తీసుకున్నట్లు కనబడుతుంది మానవులకు

మౌలికమైన సమస్యలు సమావేశమైనవే కాబట్టి, అవి అందరికీ పరిచితమైనవే అయి ఉంటాయి. కమక భగవద్గీతను తాత్పర్యముతో చదివినవారికి ముఖ్యంగా తోచే సిద్ధాంతాలనే ఈ వస్త్రంలో ఎప్పుకొని అవి ఏ సమస్యలైతేలా పరిష్కరిస్తాయో! ఏ సంశయాలకు ఎలా సమాధానం లొకాయో మచ్చుకు కొన్నింటిని విలా విరూపించాము. ఇలాంటి ఇతర సమస్యల వెన్నింటినైనా భగవద్గీతద్వారా మనం పరిష్కరించుకోవచ్చు. అవలు భగవద్గీత చదవనివారు ఈ రూపంగా అన్ని అధ్యాయాల్లో ఉన్న ముఖ్యశ్లోకాలను ఒకపారి చదివినట్లౌతుంది. సమాజంలో ప్రతివ్యక్తిలో ఉన్న వారికీ ఇది ఉపయోగపడాలనేదే నా లక్ష్యం. బాహ్యప్రపంచం గారడీలో పల్లెలు కొడుతున్న మనకు, మనలోపలి ప్రపంచం అందుబాటులోకి రావాలనీ, మన లోపాలు అర్థం కావాలనీ, ఈ పద్ధతిలో ఈ రచనను చేశాము. అందరికీ సులభంగా ఉండాలనే వ్యావహారిక భావనే ఉపయోగించాము. ఇందులో చెప్పబడిన సమస్యలు పరిష్కారాలు ఏ మతంలో వారికైనా కావలసినవే కాబట్టి వాటివర్గం చేసుకొని ఇంద్రియ నిగ్రహంతో, మనోనిగ్రహంతో, ఆత్మగణాలతో, కర్మయోగంతో జీవనాన్ని సాగిస్తే ప్రతివాడు ఆదర్శ ప్రవృత్తిల మానవుడుగా రూపొందుతాడు. పరిపూర్ణుడౌతాడు. సమాజంలో విరాట్స్వరూపుణ్ణి సాక్షాత్కరించ జేసుకో గలుగుతాడు. అందుకు ఏ కొంతమందికైనా నా యీ ప్రయత్నం వెలుగు చూపగలిగితే నేను కృతార్థుణ్ణి.

ఈ వస్త్రం వ్రాతప్రతిని చూచినంతనే ఆస్వాదకులతో “మాకవ్వండి” అని తీసుకొని తి. తి. దేవస్థానాల తరపున ప్రచురించిన తి. తి. దే. కార్యవిర్వహణాధికారి, భారతీయసంస్కృతి పరిరక్షణ బద్ధదీక్షులు, మంచితవానికి మారుపేరైన శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్, ఐ. వి. ఎస్. గారికి, నా హార్దమైన కృతజ్ఞతా కనుమాంజలి.

ఈ వస్త్రక రచనాకాలంలో నాకు ఎంతో సహాయంగా ఉండి, శ్లోకనూచిని తయారుచేసి ఇచ్చిన ప్రియశిష్యులు శ్రీ సాంప్రతి సురేంద్రవాద్ (Asst Manager Syndicate Bank.) గారికి నా ఆశీస్సులు.

ఈ వస్త్రకాన్ని నుందరంగా ముద్రించిన శ్రీ ఎమ్. విజయకుమార్ రెడ్డి (Manager, T. T. D. Press) గారికి, వారి సిబ్బందికి నా కృతజ్ఞతలు.

“కర్మజ్యేవాధికారస్తే మా పలేమ కదాచన”

నీకాశయంతి,

4-12-1979.

ఎన్. బి. రఘునాథాచార్య

ఇందులో సమస్యలు ...

1. అన్నింటికీ దిగులే !		1
2. ఎందుకు మానసికంగా కుంగిపోతున్నామ ?		1
3. ఏమిటి జీవితం ?		2
4. ఏమిటి ద్వంద్వాలు ?		2
5. ఎవరు ద్వంద్వాతీతులు ?		3
6. ఎందుకు మంచి చేయాలి ?		3
7. ఆత్మ చనిపోతుందా ?		4
8-9. చావు - వట్టుకలంటే ఏమిటి ?		4
10. ఆత్మ స్వరూపం ఏమిటి ?		5
11. వట్టిసవాడు చనిపోక తప్పదా ?		6
12. ఆశ్చర్యకరమైందే ?	..	6
13. బాధ్యతకు భయపడి పారిపోవడమా ?		7
14. ధర్మం తప్పి అవకీర్తిపాలు కావడమా ?		7
15. ముందు నుయ్యి వెనుక గొయ్యి		8
16. వలితం ఏమౌతుంది ?		8
17. ఆలోచనలు నిలవడం లేదు		9
18. వలికాన్ని అశించడం తప్పా ?		9
19. యోగమంటే ?		10
20. వజ్రపాపాలంటుకుండా ఎలా కర్మ చేయడం ?		10
21. ఎవరు స్థితప్రజ్ఞుడు ?		11
22. ఇంద్రియ విగ్రహం ఎలా ?		12
23. పండితుడి మనస్సు ఇంద్రియాలకు లొంగుతుందా ?		12
24. సంగమంటే ఏమిటి ?		13
25. ఈ చిహ్నాల్లోంచి కాంతి ఎలా లభిస్తుంది ?		14

26. వాకు ముఖం ఉందా ?		14
27. మనస్సు ఇంద్రియాల వెంట పరుగెడుతోంది ఎలా ?		15
28. ఈ ఆలోచనలెలా పోతాయి ?		16
29. ఈ సోమరితనాన్నెలా పోగొట్టుకోవాలి ?		16
30. దేవతలూ, యజ్ఞాలూ అంధ ఏకాపారేవా ?		17
31. కర్మనంగం ఎలా పోతుంది ?		18
32. కర్మయోగం విధివిస్తందా ?		18
33. ఆదర్శంగా ఎందుకుందాలి ?	...	19
34. రాముడు కృష్ణుడు దేవుళ్ళా ?		20
35. వేవెంత చదువుకున్నా కర్మలు చేయాలిందేవా ?		21
36. వేదాంతం స్వభావాన్ని మార్చదా ?		21
37. ముఖంకోసం వరధర్మాన్ని ఆశించవచ్చా ?		22
38. పాపాలకు మూలకారణాలేమిటి ?		22
39. ఎవరు ధర్మాన్ని ఉద్ధరిస్తారు ?		23
40. దేవుళ్ళలో ఎవరు గొప్ప ?		23
41. కర్మబంధం నుంచి ఎలా తప్పకోవడం ?		24
42. ఎవరు పండితుడు ?		25
43. కర్మలు చేస్తూ కర్మబంధం ఎలా తప్పించుకోవాలి ?		25
44. తత్త్వజ్ఞానం ఎలా పొందాలి ?		26
45. నా పాపాలకు ఏమిటి విన్నపి ?		27
46. పవిత్రమైన వస్తువేది ?		27
47. సంశయగ్రస్తుడి గతి ఏమిటి ?		27
48. యోగులు కర్మనివేందుకు చేస్తారు ?		28
49. జ్ఞానులు అజ్ఞానులు కర్మలెలా చేస్తారు ?		28
50. మనకు కర్మత్యం లేదా ?		29
51. దేవుడు నా పాపాన్ని ఎందుకు పోగొట్టడు ?		29

52. ప్రాచీన భారతీయుల్లో సమదృష్టి వుందా?		30
53. మంచి కలిగితే నంకోప పడకుండా ఎలా ఉండడం?	...	30
54. భౌతిక సుఖాలు ఎల్లకాలం వుండవా?		31
55. అందరినీ సమానంగా చూడాలా?	...	31
56. దేవుడెవరిని రక్షిస్తాడు?	..	32
57. ఎవడు గొప్ప యోగి?	.	32
58. మనస్సెలాంటిది?		33
59. మంచి చేసేవాడు బాగుపడతాడా?	...	33
60. యోగాభ్యాసంలో నిష్ఠలేని వాడేమౌతాడు?		33
61. జ్ఞానంకలిగినా అందఱు భక్తులు కాలేరెందుకని?	...	34
62. దేవుడికంటే గొప్పవస్తువుందా?	..	34
63. మాయ అంటే ఏమిటి?		35
64. ఎందుకు నానీకులౌతారు?		35
65. భక్తులెన్ని రకాలుగా ఉంటారు?	...	35
66. ఎవరినైనా పూజ చేయవచ్చా?	..	36
67. ఈ అవకారాలన్నీ దేవుళ్ళేనా?		36
68. అంత్యస్మరణం అంత ముఖ్యమా?		37
69. ఎందుకు నామస్మరణం?		38
70. దేవుడు మనమాదిరి పుట్టడమేమిటి?		38
71. దేవుడితో కూర్చుంటే రోజులెలా గడుస్తాయి?	...	39
72. అందరు గుళ్ళు గోవురాలు కట్టించగలరా?		39
73. అన్నం లేనివాడికి దేవుడెందుకు?		40
74. వక్షపాతి దేవుడెలా అవుతాడు?		40
75. తప్పలను దేవుడు క్షమిస్తాడా?		41
76. భక్తులకు దేవుడు మార్గం చూపుతాడా?		41
77. అనవ్యభక్తి ఎలా కలుగుతుంది?		42

78. దేవుడు భక్తులను ఎలా ఉద్ధరిస్తాడు?		42
79. దేవుడున్నాడా?		43
80. దేవుడెందుకు కనపడడు?		44
81. భక్తుడెలా వుండాలి?		44
82. భగవంతుణ్ణి ఎలా పేవించాలి?		45
83. దేవుడెలాంటి వారిని రక్షిస్తాడు?	...	45
84. భక్తి మార్గాలెన్ని?		46
85. వాటిల్లో మంచి మార్గమేది?		47
86. దేవుడికి ఎవరంటే ఇష్టం?		47
87. జ్ఞానం అంటే ఏమిటి?		48
88. గుణాతీతులెవరు?		50
89. గుణాతీతస్థితి ఎవరి కేర్పడుతుంది?		50
90. మనస్సు చెడు దోషాలెందుకు పడుతుంది?		51
91. దేవుడేం చేయగలడు?		51
92. దైవీ నందడలో పుట్టినవారెలా ఉంటారు?		53
93. ఆనురీ నందడ అంటే ఏమిటి?		53
94. దైవీ - ఆనురీ నందడలు మనల్నించేస్తాయి?		54
95. ఆనురీ నందడ వారి ఆలోచనలు ఎలా ఉంటాయి?		54
96. భౌతికదృష్టి గల వారి చేష్టలెలా ఉంటాయి?		55
97. ద్వేషంతో నిండిన వారి గతేమిటి?		57
98. వరకద్యారాలేమిటి?		57
99. స్వేచ్ఛగా జీవిస్తే ఏమౌతుంది?		58
100. మానవుల వ్యభిచారాల్లో ఎందుకు తేడాలు?		58
101. ఇష్ట దేవతలను బట్టి వారి శ్రద్ధలను గుర్తించవచ్చా?		59
102. అహారాల్లో తేడాలెందుకు?		59
103. ఆరాధనలో భేదాలున్నాయా?		60
104. తపస్సెన్ని విధాలు?		61

105. దానాలు ఎన్ని రకాలు?		62
106. పాత్రిక - రాజన - కామన జ్ఞానాలెలా వుంటాయి?		62
107. కర్మల్లో తెడా వుందా?		63
108. కర్తలు విభిన్నులా?		64
109. బుద్ధులెన్ని రకాలు?		64
110. స్మేర్యాల్లో తేడాలున్నాయా?		65
111. సుఖాలు వేఱుగా ఉంటాయా?		66
112. వర్ణాలకుండవలసిన గుణాలేవి?		66
113. తన వృత్తిలోనే దేవుణ్ణి అరాధించ వచ్చా?		67
114. పరధర్మాన్నాశ్రయించడం తప్పా?		68
115. దుఃఖాలు లేకుండా పోవాలంటే వేవెలా ఉండాలి?		68
116. భక్తులకు విఘ్నాలుండవా?		69
117. దేవుడెక్కడున్నాడు?		69
118. దేవుణ్ణి నమ్మవచ్చా?		70
119. హేతువాదానికి వేదాంతం నిలబడుతుందా?		70
120. దేవుణ్ణి పూజిస్తే దుఃఖం పోతుందని ఏమిటి గ్యారంటీ?	...	71
121. తేలికైన మోక్షమార్గం ఏమిటి?		71

మన సమస్యలకు

భగవద్గీత

పరిష్కారాలు

* * *

1. సమస్య * ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాను. కానీ ఏ విషయంలోను నత్పలితం కలగలేదు. మనస్సును నియంత్రించు ఆవరించింది. ధైర్యం వన్నగిల్లింది. ఏవని చేయాలన్నా ఏదో భయం! మంచి జరగదేమో! నని. చాలా కుంగి పోయాను. ఏం చేయాలి?

శైబ్యం మాన్మ గమః పార్థ! నైతత్వయ్యువపద్యతే ।

క్షుద్రం హృదయదౌర్బల్యం త్యక్తోత్తిష్ఠ పరంతప ॥ 3-2

పరిష్కారం: నిరుత్సాహపడ కూడదు నీలో ఉండే శక్తి నీకు తెలియదు. ఎన్నో మంచి విజయాలను సాధించిన నీవా జలా కుంగిపోయేది? ధైర్యం తెచ్చుకో. నీవమైన ఖిణికనాన్ని వదలిపెట్టు. ఉత్సాహంతో దైవహితు భారంవేసి నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడానికి వదుం కట్టు. తప్పక లక్ష్యాన్ని సాధిస్తావ్

2. జీవితంలో జరిగే ప్రతి సంఘటనకు వేమ మూసనకంగా ఎంతో బాధపడతాను. వారు నాకు ఉపకారులైనా అపకారులైనా వారిని గురించి నాకెందుకో విపరీతమైన ఆవేదన. చనిపోయిన వారిని గురించి పోయారని బాధ. ఉన్నవారు నరిగా లేరే అని బాధ. ఏమిటి దీనికి పరిష్కారం?

అశోచ్యానన్వకోచస్త్యం ప్రజ్ఞావాదాంశ్చ బాషసే ।

గతానూనగతానూంశ్చ నానుకోచన్తి పండితాః ॥ 11-2

నీది కేవలం మానసిక దౌర్బల్యం. ఎవరిని గురించి నిజంగా బాధపడాలో ఎవరిని గురించి బాధపడక్కరలేదో నిర్ణయించుకోలేక పోతున్నావు. వివేకంగల వాడైతే చచ్చి

పోయిన వాళ్ళని గురించిగాని బ్రతికి ఉన్నవాళ్ళని గురించిగాని బాధపడరు. ఎందుకంటే లోకంలో ప్రతివాడు వాడి వుణ్ణిపాపాలను అనుభవిస్తుంటాడు. ఇతరులు బాధపడినంత మాత్రాన వాడి నుఖదుఃఖాల్లో ఏ మార్పు రాదు. అది దైవలీల. కనుక నీవు ఏదో సాధిద్దామని బాధపడటం తప్ప.

3. అతను నాకు చాలా ఆప్తుడైన మిత్రుడు. నేమాహింసలేదు.

అనుకోకుండా అతడు గతించాడు ఎంత ప్రయత్నించినా మరచి

పోలేక పోతున్నాను. ఏమిటి జీవితం? ఏమిటి జననమరణాలు?

దేహినోఽస్మిన్ యథా దేహీ కామారం యోవనం జరా ।

తథా దేహాంతరప్రాప్తిః దీరంతత్ర న ముహ్యతి । 13-2

అతడు నావాడంటున్నావు. అందుకే నీకంత బాధ. ఈలోకంలో ఎవరికీ ఎవరూ తనవారూ కాదు వరాయివారూ కాదు. అదంతా మనం పెంచుకున్న అనుబంధం. అనలు మరణమంటే ఏమిటో ఎప్పుడైనా ఆలోచించావా? మనకు జీవితంలో ముందు బాల్యం వస్తుంది; కొన్నాళ్ళకు అది గడచి యోవనం ప్రారంభమౌతుంది. నేమి యువకుణ్ణి అనుకుంటుండగానే ముసలితనం వచ్చేస్తుంది. బాల్యం పోయిందని బాధపడుతున్నావా? లేదు. అలాగే నీ ఆత్మ ఈశరీరంలో కొన్నాళ్ళుండి ఇంకో శరీరంలో ప్రవేశిస్తుంది. అదీ శాశ్వతం కాదు. కొంతకాలం తరువాత దాన్ని వదిలిపెడుతుంది. 'ఈ శరీరం వాది' అనుకుంటారు జీవుడు. అందుకే మరణమంటే భయం. చచ్చిపోయినాడంటే బాధ. మిత్రుడు వేరే ఊరు వెళ్ళాడంటే బాధపడకామా? ఇదీ అంతే. అయితే బాధపడకుండా ఉండాలంటే ఆ దృష్టి కావాలి.

4. ఎండాకాలంలో వివరీతమైన తావం. అప్పుడు చల్లగా ఉండా

లనిపిస్తుంది. వర్షాకాలంలో అతివృష్టి బాధ. చలికాలంలో

తీవ్రమైన చలి. వెచ్చగా ఉండా లనిపిస్తుంది. ఏకాలం చూచినా

బాధాకరంగానే ఉన్నది. వీటివల్ల వాజీవనసరళిలో చాలా

ఒడుదురుకులు కలుగుతున్నాయి. వీటి నుంచి బయటపడాలి.

ఏమిటి మార్గం?

మాత్రాస్పర్శాన్తు కావేయ! శీతోష్ణసుఖదుఃఖదాః ।

ఆగమాపాయినోఽనిత్యాస్తాం తితిక్షన్వ భారత । 14-2

ఇవన్నీ తాత్కాలికాలు. ఏవీ శాశ్వతాలు కాదు. వీటినించి నీవెలాగూ తప్పించుకోలేవు. కనుక వీటిప్రభావం నీ మనస్సుమీద పడకుండా ఓర్పుతో మసలాలి.

కొంచెం ఓపిక వట్టావంటే ఇవన్నీ గాలిలో మేమూలాగా అదృశ్యమౌతాయి. కనుక మనస్సును నిగ్రహించుకో !

5. ఈ శీతోష్ణమధుఃఖాదిబాధలకు గురికానివారు కూడా
ఉంటారా? వారేనా నిజంగా మోక్షానికి అర్హులు?

యం హి న వ్యథయన్త్యేతే పురుషం పురుషర్షభ !
నమదుఃఖసుఖం ధీరం సోఽమృతత్వాయ కల్పతే । 15-2

తప్పకుండా ఉంటారు. అలాంటి వాళ్ళనే ధీరులంటారు. వారికి వీటి స్వరూపం బాగా తెలియడం వల్ల ఇవి వచ్చేపోయేవని గ్రహించి వీటిని లెఖ్ఖ చెయ్యరు. లెఖ్ఖ చేయని వారిని ఇవి ఏమీ చేయలేవు. లొంగి పోయావో కుంగదీస్తాయి. అలా వీటికి ఎన్నటికి లొంగని వారికే మోక్షం లభిస్తుంది.

6. చనిపోయిన వెంటనే శరీరం బూడిదై మట్టిలో కలుస్తుంది కదా !
ఎందుకు జీవితంలో మంచిని చేయాలి? దేనికి మంచి మార్గంలో
నడచాలి? శరీరంకంటే వేతైనది, శాశ్వతమైనది ఏదైనా
'అత్మ' అనేది ఉన్నదా? ఈ శరీరంమీద మోజుపెంచుకోవడం
మంచిదా?

అస్తవస్త ఇమే దేహో నిత్యస్యోక్తాః శరీరిణః ।

అనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాద్యుద్యమస్య వారత । 18-2

శరీరమనే కష్టానికే నశించిపోయేది అని అర్థం. అలాంటి దాసిమీద మోజు పెంచుకోవడం మంచివని ఎలా అవుతుంది? శరీరం మట్టిలో కలిసినా శాశ్వతంగా ఉండే అత్మ ఉన్నది కాబట్టి, మనం మంచిని చేయాలి. మనం చేసే ప్రతికర్మవల్లా మనకు పుణ్యపాపాలు కలుగుతాయి. కనుక మనం మంచి వస్తులే చేయాలి. మంచి మార్గంలోనే తప్పక నడచాలి. శరీరం పోయినా ఆ పుణ్యపాపాలు అత్మను వదలవు. వాటి ఫలితాలైన సుఖదుఃఖాలను అత్మ అనుభవిస్తేగాని అవి నశించవు. కనుక శాశ్వతమైన అత్మకు నశించేటటువంటి శరీరాలతో సంబంధం కలగడమే జీవితమని తెలుసుకోవాలి.

7. లోకంలో ఒకడిని ఇంకొకడు చంపుతున్నట్లు వ్యవహారం ఉంది కదా! ఇది నిజమేనా? అత్య చచ్చిపోవడంకాని, ఇతరులు దాన్ని చంపడంకాని కుదురుతుందా?

య ఏనం వేత్తి హస్తారం యత్పైసం మన్యతే హతమ్ ।

ఉభౌ తౌ న విజానీత్ నాయం హన్తి న హన్యతే । 19-2

లోకంలో ఎన్నోరకాల వ్యవహారాలున్నాయి. అవి అన్నీ సత్కానికి దగ్గరగా ఉండవు. అన్నీ అసత్కారాలు కాదు. 'వాడిని వీడు చంపాడు' అంటుంటారు. అక్కడ మనదృష్టిలో వాడంటే ఆ పేరుతో చెప్పబడే శరీరం. ఇది శరీరాత్మ భ్రాంతివల్ల ఏర్పడిన భావన. అలాగే 'వీడు చచ్చిపోయాడు' అని మనం అంటే శరీరమే వీడనే దృష్టితో అన్నామన్న మాట. కాని అత్య చంపేది కాని, చచ్చేది గాని కాదు. సుకృత దుష్కృతాల ననుభవించిన జీవుడు ఈ శరీరాన్ని వదిలి ఇంకో శరీరంలో ప్రవేశించడానికి ఏదో ఒక నిమిత్తం కావాలి కాబట్టి వాడు చంపాడనో! లేక ఇంకేదో మనం చెప్పుకుంటాం. అత్యుని చావులేదు.

8. లోకంలో, మానవుడు పుడుతున్నాడని, చనిపోతున్నాడనీ, అంటుంటారు కదా! అత్య నిత్యమే అయితే పుట్టడమేమిటి? చావడమేమిటి? చావుపుట్టుకలు అత్య కుండవా? లేక అత్య కూడా అనిత్యమేనా?

న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిత్

నాయం భూక్త్యా భవితా వా న భూయః ।

అజో నిత్యః శాశ్వతోఽయం పురాణో

న హన్యతే హన్యమావే శరీరే ।

20-2

చాపు పుట్టుకలు శరీరానికి గాని, అత్యకు కాదు. శరీరంమంచి అత్య విడిపోవడమే మరణం. శరీరంలో అత్య ప్రవేశించడమే ఉత్పత్తి అత్య నిత్యం గమక పుట్టుకు నశించదు. అంటే ఎవ్వడూ ఉంటుంది. కనుకనే దీన్ని పుట్టదని, నిత్యమైందనీ, శాశ్వతమైందనీ, పురాణమైందనీ చెప్పారు. శరీరానికి చాపు సంభవించినా అత్యకు చావు లేదు.

9. నన్నిహితవ్యక్తి గతించాడు. అతనిమీది ప్రేమాభిమానాల్ని నేను మరచిపోలేక పోతున్నాను. నామనస్సెలా నమాధానపడుచుకోవాలి? మరణమంటే ఏమిటి?

వాహింబి జీర్ణాని యథా విహాయ

నవాని గృహ్లాతి వరోఽవరాణి ।

తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణా

వ్యవ్యాని సంయాతి నవాని దేహీ ।

22-2

ఎవడు దగ్గఱవాడు? ఎవడు దూరపు వాడు? ఈ దగ్గఱ దూరాలన్నీ మనం కల్పించుకున్నవి. మీ మనస్సును మీరు నిగ్రహించుకోవాలి. మనస్ కొద్ది బట్టలు కుట్టించుకుంటాం. కొన్నాళ్లు వాడుకుంటాం. అవి చిసిగి వాతవౌతాయి. వాటిని వదిలేసి మళ్లా కొత్తవాటిని తొడుక్కుంటాం. అక్కమాడా అలాగే ఒక శరీరంలో ప్రవేశించి కొన్నాళ్లుండి అది శిథిలమైతే, దాన్ని వదిలి వేతేరానిలో ప్రవేశిస్తుంది. వీటినే జననమరణాలు అన్నాం.

10. మన శరీరాన్ని పృథివి, జలం, లేజన్సు, వాయువు ఏమైనా చేయగలవు. అందుకే మనం ఈ భూకాలకు బయవడిపోతాం. మఱి అక్కమాడా అంతేనా? లేక శరీరానికి అక్కట తేడా ఉందా?

నైవం చిందన్తి శస్త్రాణి నైవం దహతి పావకః ।

న చైవం క్షేదయన్త్యాపో న శోషయతి మారుతః ।

23-2

అచ్చేద్యోఽయమదాహ్రియోఽయమక్షేద్యోఽశోష్య ఏవ చ ।

నిత్యః సర్వగతః స్థాఙ్మరచలోఽయం సనాతనః ।

24-2

శరీరానికి అక్కకు పోలికే లేదు. శరీరాన్ని పంచభూకాలు ఏమైనా చేయగలవు. కాని అక్కను ఏమీ చేయలేవు. శస్త్రాలు శరీరాన్ని నరికివేస్తాయి, అక్కను ఖండించలేవు. నిప్పు శరీరాన్ని బూడిద చేసివేస్తుంది, కానీ అక్కను అంటుకోలేదు. నీళ్లు శరీరాన్ని తడిపి వేయగలవు, కానీ అక్కవేమీ చేయలేవు. గాలి శరీరాన్ని ఎండించగలదు, అక్కవేమీ చేయలేదు. కనుక మన అక్క సర్వకదానికి వీలేవిది, తగులబెట్టడానికి వీలేవిది, తడవడానికి వీలేవిది. ఎండించడానికి వీలేవిది. ఇది నిత్యం. అంతరిమ ఉంటుంది. స్థిరం, అచలం. సనాతనమై ఉంటుంది. కనుక దీని దగ్గఱ బాహ్యభూతవికారాలు పనిచేయవు.

11. పట్టిన ప్రతివాడూ చనిపోక తప్పదా? చనిపోయినవాడు మళ్లా పట్టకుండా ఉండగలడా? మఱి 'అయ్యో! నావాడు పోయి వాడే!' అవి మనం బాధపడటం మంచిదా?

జాతన్య హి ధృవో మృత్యుర్ధ్వవం జన్మ మృతస్య చ ।

తస్మాదపరిహార్యైర్థే న త్వం శోచితుమర్హతి ॥ 27-2

పట్టడమనే లక్షణంగల ప్రతిదీ చనిపోక తప్పదు. అందుకవే దాన్ని అనిత్యమంటారు. పుడుతున్న వ్యక్తులు, వస్తువులు నశించడం మనం ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాం. చనిపోయిన వాడు మళ్లా పట్టక తప్పదు. మోక్షం పొందితేనే మళ్లా జన్మ ఉండదు. పునర్జన్మ సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించడానికి మనకే ఇప్పుడు పాశ్చాత్యులారాలు అన్ని దేశాల్లోను దొరుకు తున్నాయి. కనుక ఈ శరీరం వదలి ఇంకొకటి పుట్టేవాడిని గురించి బాధపడడం అవివేకమే కదా! బాతుంది.

12. ఎవరైనా చనిపోయినారని వినడంతోనే లోకం ఆశ్చర్యపడు తుంది. అతను ఆశ్చర్యంగా చూస్తుంది. ఆశ్చర్యంగా చెప్ప కుంటుంది. ఎన్ని సార్లుగా విన్నా ఇంకా పింతగా పింటూనే ఉంటుంది. కానీ దీని న్వరూపస్వభావాలు ఏ ఒక్కరికీ అంతుబట్టవు. మళ్లా లోకవ్యవహారాల్లో మునిగిపోయి మర్చిపోతుంది. అజ్ఞానంలో పడిపోతుంది. ఏమిట చిత్రం?

ఆశ్చర్యవత్పశ్యతి కశ్చిదేనం

ఆశ్చర్యవద్వదతి తదైవ చాన్యః ।

ఆశ్చర్యవచ్చైవ మన్యః శ్రుణోతి

శ్రుత్వాప్యేనం వేద న చైవ కశ్చిత్ ॥

29-2

అవును! ఇది నిజంగా ఆశ్చర్యాలకే ఆశ్చర్యమైన వస్తువు. లోకంలో ప్రతివ్యక్తికీ దిగ్రాంతిని కలిగించే పదార్థం ఇది. మరణించాడంటే ప్రతివాడికీ ఆశ్చర్యం. తాత్కాలికంగా కలిగినా సత్త్వరజస్తమోగుణమయమైన మాయలో పడిపోతాడు మానవుడు. దాంతో జ్ఞానం నిలవదు. అజ్ఞానం ఆవరిస్తుంది. అందుకే అదుగదుగునా ఆశ్చర్యపడుతుంటాడు.

13. అధర్మం పెరిగిపోయింది. చుట్టువక్కలవారు అకారణంగా వైరాన్ని పెంచుకొని తాము చీకాకు వడటంతోపాటు లోకాన్ని కూడా చీకాకు పెడుతున్నారు. నన్ను అధర్మంగా ఎదుర్కుంటున్నారు. ఆ స్థితిలో ఏం చేయాలి? నరిదిద్దవలసిన బాధ్యతను వదలి భయపడి పారిపోవడమా? లేక ధైర్యంతో నిలబడి నా బాధ్యతను నిర్వహించడమా? ఏమిటి కర్తవ్యం?

స్వభర్మమపి చావేక్ష్య స పకమ్మితుమర్హసి ।

ధర్మాద్ధి యద్రాచ్చ్యేయోఽన్యత్ క్షత్రియస్య న విద్యతే ॥31-॥

ధర్మాన్ని పూర్తిగా ఆకళింపుకొని పోయినా సరే, అది చావడం ఉండే పరిస్థితిలోను వెనుకాడకు. నీవు ధర్మంగా ఎదుర్కున్నావు, బాధ్యతను సీలో పరిపూర్ణంగా ఉంటే అధర్మం గా ఎదుర్కొంటున్న వారిని ప్రతిఘటింపు. వెనుకాడకు. బాధ్యతను చూచి వెదిరి పారిపోసు. ధర్మంగా నీవు చేసే ప్రతిఘటనలో తప్పక నీవు విజయాన్ని పొందుతావు. సీస్వార్థంతో నీబాధ్యతకు, పరోపకారానికి ప్రాధాన్యత నిప్పు. అదర్హ జీవనం చేయగలుగుతావు.

14. మొదట్నుండి నేను చాలా ఆదర్శాలతో జీవించాను. ధర్మంగా నడిచాను. ధర్మమార్గాన్ని దయానికీ, సమాజశ్రేయస్సుకు కృషి చేశాను. పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించాను. క్లిష్టపరిస్థితి వచ్చింది. ఇప్పుడు నిలబడలేనేమో! ధర్మాన్ని తప్పుకానేమో! ఆదర్శాన్ని పోగొట్టుకుంటానేమోనని భయం. ధర్మాన్ని తప్పి అప్రతిష్ఠను వరించడమా? లేక ధైర్యంగా పరిస్థితిని ఎదుర్కోవడమా?

అకీర్తిం చాపి భూతాని కథయిష్యన్తి తేఽవ్యయామ్ ।

సంభావితస్య చాకీర్తిర్మరణాదతిరిచ్యతే ॥

34-2

నీవు ఇంతవరకు జీవితంలో సంపాదించిన పేరుప్రతిష్ఠలు ఒక ఎత్త, ఇప్పుడు ఆ ఆదర్శాలను కోల్పోయి, ధర్మం తప్పినవాడని పొందే అప్రతిష్ఠ ఒక ఎత్త. నీకున్న పేరుప్రతిష్ఠలను ప్రజలు గుర్తిస్తారో లేదో కాని, నీకు ఇప్పుడు కలిగే అపకీర్తిని మాత్రం అందఱు తప్పుకొనరు పెట్టుకుంటారు. ఒకసారి జీవితంలో చక్కని గౌరవం పొందినవాడు తిరిగి అగౌరవం

పొందడం మరణంకంటే పీచమైన విషయం. అది చాలా బాధాకరం. కనుక ధర్మాన్ని తప్పకుండా అప్రతిష్ఠపాలు గాకుండా ధైర్యంగా పరిస్థితిని ఎదుర్కో.

15. నేను చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నాను. ఏ వని చేద్దామన్నా ముందు నుయ్యి వెనుక గొయ్యిలాగా వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయి పరిస్థితులు. బాధ్యత వదలి బెదిరి పారిపోవడమా? లేక ఫలితం ఏమైనా సరే ధైర్యంతో కర్తవ్యవిర్వహణం చేయడమా? అన్నది సమస్య. జీవన్మరణ సమస్య. మతి దీన్నెలా పరిష్కరించడం?

హత్ వా ప్రాప్త్యసి స్వర్గం జిత్యా వా భోక్ష్యసే మహీమ్ ।

తస్మాదుత్తిష్ఠ కౌవ్రేయ యద్ధాయ కృతనిశ్చయః । 37-2

నీ మనస్సును దిద్దివే చేసుకో. బాధ్యతను వదలి పారిపోయినంత మాత్రాన సమస్య పరిష్కారం ఎలా జరుగుతుంది? నీ నుఖప్రార్థన ముఖాన్ని, దుఃఖప్రార్థన దుఃఖాన్ని నీ నలహ సంప్రతిష్ఠలు లేకుండా ఇవ్వడానికి కానుకని ఉన్నాయి. కనుక నీ కర్తవ్యాన్ని నీవు ధైర్యంతో నిర్వహించు. దైవానుకూలత ఉంటే కృతార్థుడవౌతావు. అలా కాకపోయినా నష్టమంగా కర్తవ్యాన్ని చేసినవాడవౌతావు. కాలమే పరిస్థితుల్ని చక్కబరుస్తుంది.

- 16 'నేనాకవని చేయబోతున్నాను. లాభమొస్తుందో! రాదో! వని' 'విజయం లభిస్తుందో! అవజయం కలుగుతుందో! వని', దానివల్ల సుఖం కలుగుతుందో! దుఃఖమే వంభవిస్తుందో వని, మనస్సులో ఒకే ఆందోళన. ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాను. తప్పుడు మార్గాలను అనుసరించక తప్పదా? నా ఆలోచన ఎలా ఉండాలి? వే నెలా నడుచుకోవాలి? ఏది కాంక్షింపదగిన మార్గం?

సుఖదుఃఖే నమే కృత్వా లాభాలాభౌ జయాజయౌ ।

తతో యద్ధాయ యుజ్యన్య నైవం పాపమవాప్స్యసి । 38-2

నీ ఆందోళనవల్ల విజయం లభించదు. ఆందోళనతో నీవు కర్తవ్యాన్ని సరిగా నిర్వహింపలేకపోవచ్చు. నీ వసుభవింపవలసిన ఫలితం నీ కోసం కానుకనే ఉంది. అది ఎలాగూ విన్ను పరిస్తుంది. దానికోసం నీవు తప్పుడు మార్గాలను అనుసరించనక్కరలేదు. సుఖ-దుఃఖాలను, లాభనష్టాలను సమానంగానే భావించు. ఏది వచ్చినా సంతోషంగా భగవత్ప్ర

సాదమనే భావనతో అనుభవించడానికి సిద్ధంగా ఉండు. దీనివల్ల నీలో రాగ-ద్వేషాది దోషాలు పెరిగి పాపాలుచేసే ప్రమాదంమంచి తప్పకుండావు. కర్తవ్యం మఱి నీవంతు.

17. వేమ చేయాలనుకున్న వనివిషయంలో ముందు ఒక నిర్ణయం చేసు కున్నాము. మళ్ళా ఆలోచించి అది బాగాలేదని నిర్ణయం మార్చు కున్నాము. స్నేహితులంతా మంచిపలితం రాదన్నారు. ఏమో తుందోనని లోవల ఆందోళన. ఏం చేయాలి? ఇలా నిర్ణయాలు ఎంతకాలం మారుస్తూండడం? అది మంచివనేనా?

వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిరేకేహ కురునన్దన.

బహుశాఖాహ్యనవ్తాశ్చ బుద్ధయోఽవ్యవసాయినామ్ । 41-2

దేశ-కాల-పాత్రాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చక్కగా విచారించి ఒక నిశ్చయానికి రావాలి. నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత సామాన్యంగా ఎవరు నలహా చెప్పినా మళ్ళా, మళ్ళా మార్చడానికి ప్రయత్నించకు. అలా మారుస్తూ పోతుంటే నీలో లక్ష్యవిశ్వాసం నష్టమవుతుంది. అంతేకాదు ఇకముందు వీకెవరూ నలహాకూడా చెప్పరు. పరివరి విధాల ఆలోచిస్తూ చివరకు నీవేపని సాధించలేవు. కనుక స్థిరనంకల్పాన్ని అలవరచుకో. విజయం లభిస్తుంది.

18. నా ప్రయత్నాలకు సత్ఫలితాలు కలిగాయి. సాధించానని అహం భావం నాలో అంకురించింది. ప్రయత్నాలు విఫలమైనాయి. ఎంతో బాధకలిగింది. జన్మే వ్యర్థమనిపించింది. దైవాన్ని లోకాన్ని నిందించాను. ఇంకా ఏ ప్రయత్నం చేయనే కూడదనుకున్నాను. నా ఆలోచన మంచిదేనా?

కర్మజ్యేవాధికారస్తే మా పలేషు కదాచన ।

మా కర్మఫలహేతుర్భూత్వా తే సంగోఽస్త్యకర్మణి । 47-2

మీ ఆలోచన నర్రందికాదు. సత్ఫలితాలకు కాని దుష్ఫలితాలకుగాని మీ ప్రయత్నాలు మాత్రమే కారణమనుకోకండి. పనులు జరిగితే ఉబ్బి తబ్బిబ్బులు కావడం, అహంకారపడటం, లేక పని జరగకపోతే, నిలుపునా కుంగిపోవడం మిమ్ములను నిందించు కొని దేవుణ్ణి, లోకాన్ని దూషించడం మీ బలహీనత. 'పలితం వస్తుందా? రాదా?' వస్తే ఏం వస్తుంది? అనే ఆలోచనలు లేకుండా మీ కర్తవ్యాన్ని సక్రమంగా నిర్వహించడం

వలకే మీ ధర్మం. ఓలప్రాప్తి మీచేతుల్లో లేదు. కనుక పలితాన్ని ముందే ఆశించకండి. అట్లా అని మీకర్హస్యం వదిలి, కర్మరహితులై సోమరులు కూడా కాకూడదు. మీకివ్వవలసిన పలితాన్ని మీ ప్రారభ్యాన్ననుసరించి భగవంతుడెలాగూ ఇస్తాడు. ఇలాంటి భావనతో కర్మల నాచిరిస్తే మీకు శాంతి ఉంటుంది. సమాజానికి మీవల్ల ఇబ్బంది ఉండదు.

19. వ్రయత్నానికి ముందే 'ఎంత వ్రయోజనం కలుగుతుంది?' అని అంచనాలు వేసికొని వనిలోకి దిగడం అలవాటు. ఎందువల్లనో ఈ మధ్య ఏవని మొదలుపెట్టినా మంచి జరగడంలేదు. దాంతో చాలా ధయం కలుగుతోంది. ఎందుకులే వ్రయత్నించడం అని నిరుత్సాహం. ఏదో చెప్పలేని అందోళన. అన్నింటివల్ల నాలో అసమర్థత బాగా పెరిగింది. ఏమిటి పరిష్కారం?

యోగస్త్ర: కురు కర్మాణి సంగం త్యక్త్వా ధనంజయః ।

సిద్ధ్యసిద్ధ్యోః సమా భూత్వా సమత్వం యోగ ఉచ్యతే ॥ 48-2

మీ సంగబ్బంలోనే పొరపాటుంది. ఏదో పెద్ద ప్రయోజనాన్ని కోరి మీరు వసి మొదలు పెడుతున్నారు. దైవం అనుకూలించని ఫలితం కలక్కడాతే వెంటనే మీరు తల్ల కిందుల్ల పోతున్నారు నిరుత్సాహపడిపోతున్నారు అందోళన చెందుతున్నారు. ఇప్పుడైనా గ్రహించారా? ఓలాపేక్ష పీటికన్నింటికి కారణం. ఫలసిద్ధి కలిగినా కలగకపోయినా, తెండింటి ఏవయంలో సమభావనతో కర్మలాచరించాలి. ఆ సమభావనే యోగమంటారు. సమభావనతో వ్యవహరించే వారికి ఓలాసంగం ఉండదు. వారికి పుణ్యపాపాలు అంటువు.

20. ఎన్నోవనులు చేస్తుంటాం. కొన్ని సరిగా చేస్తాం. ఇంకొన్ని సరిగా చేయలేం. లోపల దడుపుగా ఉంటుంది. ఈవని వల్ల పుణ్యం వస్తుందో, పాపమే వస్తుందోనని. మంచి చేస్తున్నానో లేక చెడ్డ చేస్తున్నానో అని లోపల సంశయం. పీటితో ఏ వనీ చేయలేక పోతున్నాను. నేనెలా భావించాలి? ఎలా ఆలోచించాలి? ఏది మంచి మార్గం?

బుద్ధియుక్తో జహతీహ ఉభే సుకృతదుష్టతే ।

తస్మాద్భోగాయ యుజ్యస్వ యోగః కర్మసు కాశలమ్ ॥ 50-2

ఫలాకాంక్షలేకుండా, కార్యసిద్ధి కలిగినా కలక్కపోయినా దైవానుగ్రహమని సమాన

భావనతో స్వీకరించడానికి సిద్ధపడి ఏ పనివైనా చేయాలి. ప్రతి పనినీ ఇలా చేయడానికి అలవాటుపడితే, పలాంగాన్ని భగవంతునికి వదిలివేయగలిగితే బాధ్యత మనపైన ఉండదు. మనస్సు వెమ్మదిగా ఉంటుంది. ఏరకమైన పుణ్యపాపాలు మనకుంటవు. కనుక ఈ భావనను పెంపొందించుకొని ప్రయత్నాలు చేయడం నేర్చుకోండి. కర్మలనాచరిస్తూ కూడా పలాపేక్ష లేకుండా నిమానభావనతో ఉండటం, పుణ్యపాపవనంబంధం లేకుండా చేసుకోవడమే నేర్పరితనం. దీన్నే యోగమంటారు. ఇలాంటి భావన మీకుంటే మీరు ఏ పనినైనా ధైర్యంగా చేయవచ్చు.

21. నా మనస్సే నాకొక నష్టస్యై కూర్చుంది. కొంచెం బాధ కలిగిందంటే తలకిందులైపోతాను. కొంచెంకూడా తట్టుకోలేను. ఆ సుఖం నాకు లేదే! ఈ సుఖం నాకు లేదే! అని ఒకటే ఆరాటం. కోరికోరి శ్రమతో పస్తువులను సంపాదించాను. అవి పోతాయేమో నని భయం. ఎవరైనా అవి కావాలంటే వారిపై కోధం. కొంచెం మంచి కలిగితే దాన్ని గొప్పగా చెప్పుకుంటాను. కొంచెం చెడు కలిగితే లోకాన్ని ద్వేషిస్తాను. నేనెలా ఉండాలి?

దుఃఖేష్టమద్విగ్నమనాః సుఖేషు విగతస్పృహః।

వీతరాగభయక్రోధః స్థితధీర్మునిరుచ్యతే। 56-2

యస్సర్వత్రానభిస్సేహః తత్తత్ప్రాప్య కథాకథమ్।

నాభివన్దతి న ద్వేష్టి తన్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా। 57-2

మన మనస్సు మనం చెప్పినట్లు వింటే ఇక లోకంలో జయించలేనిదేదీ ఉండదు. అది అభ్యాసంతో రావాలి కాని ఒకపట్టున నమకూరేది కాదు. మీ మనస్సు మీ చెప్పవేతల్లో లేదు కాబట్టి మీరు సుఖం కలిగినా దుఃఖం కలిగినా తల్లడిల్లిపోకున్నారు. ఆరాటం, భయం మీలో తివ్వవేకాయి. ఎన్ని దుఃఖాలు కలిగినా మనస్సు సంక్షోభాన్ని పొందకూడదు. సుఖాలు కలిగినప్పుడు కొంచెం ఒళ్లు దగ్గఱపెట్టుకోవాలి. భయాన్ని, రాగద్వేషాలను దగ్గఱకు కూడా రావీయకూడదు. ఏ విషయంలోను వివరీకమైన రాగం ఉండకూడదు. అలా ఉండటానికి అభ్యాసం చేస్తే మంచి జరిగినా, చెడు జరిగినా వాటి ప్రభావాలు మీమీద పడవు. వాటివి మీరు పొగడటం లేక ద్వేషించడం జరగదు. మీరు స్థితప్రజ్ఞలౌకారు.

22. ఎపరైనా మంచిమాటలు చెప్పినప్పుడు అలాగే ఉండాలని నిర్ణయించుకుంటాను. కాని మళ్ళా ప్రపంచంలో అన్ని భౌతికకర్షణలకు నా వంచేంద్రియాలు తీవ్రంగా గురౌతున్నాయి. తట్టుకోలేక పోతున్నాను. నేనీ విషవలయంలోంచి ఎలా బయటపడాలి?

యదా సంహరతే చాయం కూర్మోంగానీవ సర్వః॥

ఇంద్రియాణీంద్రియార్థభ్యస్తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా॥ 58-2

మీ ఇంద్రియాలు లోకంలో ఉన్న బ్ర, రూప, రస, గంధ, స్పర్శలనే భౌతిక విషయాలను దాస్యం చేస్తున్నాయి. మీ మనస్సు వాటికి దాసోహమంటున్నది. అందుకే మీరీ విషవలయంలో పడ్డారు. కాబేలు తన అవయవాలను బాహ్యులలోనికి ముడుచుకున్నట్లు మీ ఇంద్రియాలను పై విషయాల జోరికి పోకుండా ముందు మరల్చండి మీకు స్థిరబుద్ధి కలుగుతుంది. మీరు స్థితప్రజ్ఞులౌతారు.

23. నా మనస్సును ఇంద్రియాలబారిన వడకుండా కాపాడుకోవటానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాను. ఎన్నో శాస్త్రాలు చదివాను. ఎంతో జ్ఞానాన్ని సంపాదించాను గదా! అమకున్నాను. కానీ నా ఇంద్రియాలు ఉన్నట్టుండి మనస్సును కాస్తా వశపరచుకుంటున్నయ్. ఇది సాధ్యమా?

యతతో హ్యపి కౌవేయ పురుషస్య విచక్షితః॥

ఇంద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః॥ 60-2

మీరు ఇంద్రియాలను నిరోధించకుండా మనస్సును నిగ్రహించడానికి ప్రయత్నించే సేపలుట కాలేదు. మనస్సు కన్నా ఇంద్రియాలు చాలా ప్రబలమైనవి. వాటికి జన్మాంత రాజ్యాసాలెన్నో ఉన్నాయి. వాటి దగ్గర మనస్సు చాలా దుర్బలమైంది. కనుక మీరు ఎన్ని శాస్త్రాలు చదివినా, ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా ప్రయోజనం లేదు. ముందు ఇంద్రియాలు జియ్యించించకుండా చూసుకోండి. ఇంద్రియాలను మీరు జయించాలంటే ఉపవాసాదివ్రతాలు, ధ్యానం కావాలి. అప్పుడే మీకు ఇంద్రియజయం కలుగుతుంది. ఇక మీ మనస్సు మీరు చెప్పినట్లు పంటుంది. మన ఆచారవ్యవహారాలు, వియమ విషయ, వ్రతాలు, ఉప

వాపలా ఇవన్నీ ఇంద్రియజయం కోసం ఏర్పాటు చేయబడ్డవే. అందుకని రోగం ఎక్కడ వుట్టిందో అక్కడ మందు వేయండి.

21. నాకావ్యక్తితో పరిచయం కలిగింది. అది అలా అలా పెరిగింది.

ఆవ్యక్తిని గూర్చి ఆలోచించకుండా ఉండలేక పోతున్నాను. కొన్నాళ్లు గడిచాయి. ఆ వ్యక్తి నాతోనే ఎప్పుడూ ఉంటే ఎంత బాగుండు, అనే కోరిక కలిగింది. ఆ వ్యక్తిపై ఇతరులకభిమాన మున్నట్లు తెలిసే చాలు ఒళ్లుమందేది. వాళ్లమీద ఎంతో ద్వేషం కలిగేది. వేవేదో పోగొట్టుకుంటున్నాననిపించేది. ఆ క్రోధంలో వెనుకటి స్నేహాన్ని మరచిపోయి ఎన్నో కానిమాటలు మాట్లాడాను. ఏంచేయాలో తెలియదంటేదు. అనలు ఇదంతా ఎలా సంభవించిందో అగమ్యగోచరంగా ఉంది. ఏమిటి కారణం?

ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః సంగస్తేమావజాయతే।

సంగాత్పంచాయతే కామః కామాత్ క్రోధోఽభిజాయతే। 62-2

క్రోధాద్భవతి నమ్మాహః నమ్మాహాత్స్పృతివిభ్రమః।

స్మృతిభ్రంకాద్బుద్ధివాక్ః బుద్ధివాకాత్ప్రభక్తిః। 63-2

లోకంలో మనం ఏ వ్యక్తులను గురించి లేక ఏ వస్తువులను గురించి ఎక్కువగా ఆలోచిస్తామో! పరిచయం పెంచుకుంటామో! వారి (టి)పై మనకు వంగం కలుగుతుంది. సంగమంటే ఆవక్తి ఆ ఆవక్తి బలవడితే కొన్ని కోరికలు పుడతాయి. అవి కొన్ని వెర వేరతాయి, కొన్ని విపరమౌతాయి. దావివల్ల ఇతరులపై క్రోధం కలుగుతుంది. క్రోధం అజ్ఞానాన్ని పెంచి మనలో అవేగాన్ని రెచ్చగొడుతుంది. అనేకవరుడైనవాడు తనను తాను మరచిపోతాడు. మంచిచెడులు లేకుండా మాట్లాడి, చెడ్డ వస్తువులు చేస్తాడు. ఇవ్వుడు మీ సమస్య స్వరూపం మిశ్రమైందనుకుంటాను. మీరు ముందే జాగ్రత్త పడి ఉంటే ఇన్ని విబ్బందులు వచ్చేవి కాదు. వ్యక్తులతో గావి వస్తువులతో గావి యోగ్యాయోగ్యవిచక్షణ లేకుండా మీరు పరిచయం కలిగించుకో కూడదు. అలా కలిగించుకుంటే మిగతావి కూడ తప్పవు. సమస్యకు మూలాన్ని అర్థం చేసుకోండి. పరిష్కారం మీ చేతుల్లో ఉంటుంది.

25. నాకు తెలియకుండానే ఎన్నో చికాకులో పడ్డాను. ఇప్పుడు గమ్యం సుస్థంగా ఉంది. బయటపడే మార్గమే కనపడటంలేదు. అసలు ఆలోచించే ఓపిక కూడా నాకు కరువైంది. కనపడ మంచివస్తువలా నాకే కావాలనీ, నాఇష్టానికి అడ్డుపడే అతణ్ణి నర్వవాళనం చేయాలనీ ఒకే ఆవేశం. నా మనస్సు నాకే అర్థం కావడంలేదు. ఏదో అశాంతి. ఏదో ఆదుర్దా. నాకేలా ప్రశాంతి లభిస్తుంది?

రాగద్వేషపిముక్తైస్తు విషయానిందియైశ్చరన్ ।

అత్మవత్సైర్విధేయాత్మా పృసాదమధిగచ్ఛతి । 64-2

పృసాదే సర్వదుఃఖానాం హానిరస్మోపజాయతే ।

పృసన్నచేతసో హ్యేకు బుద్ధిః పర్యవతిష్ఠతి । 65-2

మీ చిక్కులకన్నీటికి రెండే కారణాలు. ఒకటి రాగం. రెండవది ద్వేషం. ఈ రెండింటికొకే మీరు సతమతమౌతున్నారు. మీలో అశాంతి అలముకుంది. మనస్సును నిగ్రహించండి ఇంద్రియాలను స్వాధీనపరచుకోండి. రాగద్వేషాలు లేకుండా అనుకో కుండా లభించిన విషయ సుఖాలను మీరు పొందినా మనశ్శాంతికి కరువుండదు. ప్రసన్నమైన, నిర్మలమైన మనస్సుంటే అస్పృదుఃఖాలు వాటంతట అవే పోతాయి. ప్రసన్నమైన మనస్సుకలవాడికి స్థిరమైన బుద్ధి కలుగుతుంది. అప్పుడు మీలో ఆవేశాలకు, ఆదుర్దాలకు చోటుండదు. ఏది చేసినా చక్కగా ఆలోచించి చేస్తాను. రాగద్వేషాల ప్రభావం మీమీద లేదు కాబట్టి మీకు ప్రశాంతికి లోటుండదు.

26. తోచిన వెంటనే ముందువెనకలు ఆలోచించకుండా ప్రతివనీ చేయడం నాకలవాటు. ఆలోచించి చేసే ఓపిక నాకు లేదు. ఒకప్పుడు విజయం లభిస్తుంది. వరాజయం చాలాసార్లు కలుగు తోంది. నాకు శాంతిలేదు, సుఖనంతోషాలు అంతకంటే సుస్థం. నేనెలా శాంతిని పొందుతాను? నాకు సుఖమెలా కలుగుతుంది?

నాస్తి బుద్ధిరయక్తన్య న చాయక్తన్య భావనా ।

న చాభావయతః శాన్తిరశాన్తన్య కుతస్ఫుభమ్ । 66-2

మీలో నమబుద్ధి లేదు. కర్మకౌశలమూ లేదు. కనుక కార్యసిద్ధి కలిగినా కలుగక

పోయినా నమావంగా స్వీకరించే ఓర్పు, పలాపేక్ష లేకుండా, పట్టాపావనంబందం లేకుండా, కర్తలవాచరించే వేర్పు బాగా పెరగాలి. అది మీ విరంతరాభ్యాసంవల్ల కాని హిర్యం కాదు. ఈ రెండూ లేనివాడికి ఏది మంచి? ఏది చెడు? అనే ఏవేకం ఉండదు. అటువంటి వానికి మంచి భావనలుండవు. ఇలా భావించని వాడికి మనశ్శాంతి కలగనే కలగదు. మనశ్శాంతి లేనివాడికి మఖమెలా కలుగుతుంది? అందువల్ల మీరు నమబుద్ధిని, కర్మ కొకలాన్ని ఆలవాటు చేసుకుంటే మీకు తప్పక మఖనంతోపాలు కలుగుతాయి.

27. నా మనస్సు చాలా దుర్బలంగా ఉంది. దాన్ని నేను కట్టుబాటు చేసుకోలేక పోతున్నాను. ఇంద్రియాలు వాటివాటి విషయాల వెంట వరుగెడుతున్నాయి. మనస్సు ఇంద్రియాల వెంట వరుగెత్తుతోంది. మంచి చెడులను నిర్ణయించుకోలేక పోతున్నాను. స్థిరమైన ఏ నిర్ణయాన్ని తీసుకోలేక పోతున్నాను. అమలు జరపలేక పోతున్నాను. నేనేం చేయాలి?

ఇంద్రియాణాం హి చరణాం యన్మనోఽనువిధీయతే ।

తదన్య హరతి పృజ్ఞాం వాయుర్నావమివాంభసి । 67-2

తస్మాద్ద్యవ్య మహాబాహు నిగృహీతాని సర్వకః ।

ఇష్టియతీష్టియార్థేభ్యస్తవ్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా । 68-2

మీ ఇంద్రియాలు స్వతంత్రంగా వాటికి వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తున్నయ్. విజానికి మీ మనస్సు వాటిని నిరోధించాలి. కానీ అలా నిరోధించకుండా వాటితో చేరిపోయింది మనస్సు. ఇంద్రియాలు భౌతికవిషయమఖాలకు లొంగిపోయినాయి. చుక్కానిలేని నావను గాలి తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఏదో ఒక వక్రకు తిప్పినట్లు, ఇంద్రియాల వెంటబద్ధ మీ మనస్సు బుద్ధిని తన ఇష్టం వచ్చినట్లు తిప్పివేస్తున్నది. అందుకనే మీరు ఏదీ స్థిరంగా నిర్ణయించుకోలేకపోవడం, అమలు జరపలేకపోవడం ఏర్పడుతున్నది. కనుక మీరు భౌతిక విషయాలకు దాస్యం చేయకుండా ఇంద్రియాలను మరల్చి విగ్రహించండి. మనస్సు దావంతకు అదే దోవలోకొస్తుంది. అప్పుడే మీరు స్థితప్రజ్ఞులౌతారు.

28. సామాన్యంగా మనం ఈరనే ఉండటం మెలకుపగా ఉన్నప్పుడు సంభవించదు. ఏ వనీ చేయకుండా ఉండాలని ప్రయత్నించాను. హ్యూకర్మలను మానేసి కూర్చున్నాను. ప్రక్కన ఎవరో ఉన్నారు. వారితో మాట్లాడుతున్నాను. ఎలాగో అతికష్టం మీద మాట్లాడితం మానేశాను. బుర్రలో ఆలోచనలు బయలుదేరాయి. ఆలోచనలు కూడా చేయకుండా ఉండాలంటే సాధ్యపడటం లేదు. ఏమిటి గది ఏదైనా వ్యాధి? లేక మానవస్వభావమా?

నహి కశ్చిత్ క్షణమపి జాతు తిష్ఠత్వకర్మకృత్ ।

కార్యతే హ్యవశః కర్మ సర్వః ప్రకృతిజైర్గుణైః ।

5-3

ఇది వ్యాధి కాదు అధి కాదు. మానవస్వభావం. ప్రకృతి బద్ధుడైన మానవుడు. ప్రకృతి గుణాల వత్తిడివల్ల ఎప్పుడూ ఏదో ఒక పని చేస్తూనే ఉంటాడు శారీరక - వాచిక - మానసికాలని కర్మలు మూడు రకాలు. శారీరక వాచిక కర్మలను ప్రయత్నపూర్వకంగా నిరోధించవచ్చు. కానీ మానసిక కర్మలను నిరోధించడం చాలా కష్టతరమైన విషయం అది యోగనమాదిలోను, గాఢనుపవీలోను మాత్రమే సాధ్యపడుతుంది. అందుకనే మానవుడెలాగూ కర్మలు చేయకుండా ఉండలేడనే, ఎక్కువకాలం దైవారాధన, సత్కాలక్షై పాలకు వినియోగించవచ్చును. లేకపోతే మనస్సు ఏ చెడ్డపనిలో పడుతుందో నని భయం చాచి కారణం.

29. లోకాన్ని ఉద్ధరించాలని బయలుదేరాం. చాలా వీక్షకో, పట్టు దలతో కృషిచేశాం. వేషాలు మార్చాం. భాషలు మార్చాం. తరహాలు మార్చాం. బూడిదలో వన్నీరు పోసినట్లేంది వ్యర్థ ప్రయత్నం చేశామని వినుగుపడి అన్ని పనులు మానేశాం. 'ఈ సంఘాన్ని మార్చలేం' అని అవ్రహమానందం చేశాం. సోమరి తనం బాగాపెరిగి పోయింది. శరీరం, జీవితం, కాలం న్తంబించి పోయినాయా? అనిపిస్తోంది. ఏలా దీన్ని పరిష్కరించడం?

నియతం కురు కర్మ త్వం కర్మ జ్యాయో హ్యకర్మణః ।

శరీరయాత్మాని చ తే న ప్రసిద్ధ్యేదకర్మణః ।

8-3

లోకంలో మనుష్యులు 1. అశర్ములు 2. సశర్ములు 3. విష్కామకర్ములు అని

మూడు రకాలుగా ఉంటారు. ఇందులో మూడు ప్రస్తుతం మొదటి తెగలో చేరతారు. తమోగుణం ప్రధానంగా ఉండటంవల్ల అలా అవ్వవచ్చునని చెబారు. కనుకనే సోమరులైవారు. కోరికలతో మంచిదో చెడ్డదో ఏదో ఒక పని చేస్తూఉంటే మూడు పక్కలులాంటాయి. అప్పుడు రకోగుణం మూలో ప్రధానమౌతుంది. ఇది వా కర్తవ్యమని కర్మలవాచరించాలంటే పత్వ గుణం మూలో పెరగాలి. అప్పుడు మూడవ తెగలో చేరి ఇష్టాను కర్మలైతారు. ఏ పని చేయకుండా ఉండే కంటే ఏదో ఒక పనిచేయడం మంచిది. ఏదో ఒక పని చేయడంకంటే కర్తవ్యబుద్ధితో కోరికలు లేకుండా మంచిపని చేయడం శ్రేయస్కరం. ఏ పని చేయకపోతే మతి ఓపికం, కాలం వ్యర్థించక తప్పదు. శరీరయాత్రకుడ సమాజంలో గడవటం కష్టం. కనుక ఏదో ఒక పని చేయడం మంచిది.

30. నా మిత్రుడంటారు: 'దేవతలను ఆరాధించడం' శుద్ధదండగ.

మన కంటికి కనపడని దేవతలు మనం చేసే యాగాలను, హజలను చూస్తున్నారా? వాళ్ళు మనకేం చేస్తారు? యజ్ఞాలూ యాగాలూ ఇవన్నీ అంధవిశ్వాసాలు "మనకున్న దాన్ని చక్కగా అమర్చిపెట్టే తప్పేమిటని." ఇది నిజమేవా?

దేవాన్ భవయతాఽనేన తే దేవా భవయన్తు నః।

పరస్పరం భవయన్తుః శ్రేయః పరమవాప్య్యథ । 11-3

ఇష్టాన్ భోగాన్ హి వో దేవా దాన్యజే యజ్ఞభావితాః।

తైర్త్రకానవ్యదాయైర్భ్యో యో భుంక్తే సేన ఏవ నః। 12-3

సవనాశ్రమంలో మనం తరచు వివేచనం అంధవిశ్వాసం. అందులు కొందఱు మనకిమంత్రాన్ని ఉపదేశించి మనల్ని జ్ఞానాంధుల్నిగా తయారుచేశారు. మీ మిత్రుడు ఈ జాతివాడే. యజ్ఞ యాగాల ద్వారా దేవతలను మనం తృప్తిపరుస్తే వారు మనకు పాదీ, వంట మొ: అన్ని సమృద్ధులను ఇస్తారు. వారిద్విన ముఖ్యంగా కోప్పటివి కృతజ్ఞతతో హవిస్సురూపంలో వారికివ్వడంవల్ల మనకు ఈలోకంలోను పరలోకంలోను ముఖ్యంగా కలుగుతాయి. వారిద్విన సంచరలో వారికేకంపెం అర్పించకుండా స్వార్థంతో చక్కగా మనమే అమర్చిపెట్టే, వారి అస్తివి అపహరించిన దొంగలమే అవుతాం మనం. అంధవిశ్వాసమంత్రవ మాయలోబడి మనం కృతములమైనాం. కాబట్టి వర్షాలు లేకపోవడం కరువులు, కాటకాలు, ఉప్పెనలు, వంటలు పోవడాలు, ఈళ్లు, దోగాలు కొట్టుకుపోవడాలు

సంభవిస్తున్నాయి. యజ్ఞం చేయడం వల్ల సుభిక్షంగా దేశముండుందని సాంకేతికంగా కూడా నిరూపింపవచ్చు. పాశ్చాత్యులు చాలా మంది విరూపించారు కూడ. కనుక అంధవిశ్వాసాలని అన్నిటిని తోసివచ్చుదని మీ మిత్రుడితో చెప్పండి.

31. ఏవనీ చేయకుండా ఉండలేం. ఏదో ఒకటి చేస్తూ ఉంటే రాగ ద్వేషాలు కలగకా మానవు. రాగద్వేషాల ప్రభావాలకు లోపడితే మనస్సుకు శాంతి ఉండవే ఉండదు. పనులు చేస్తున్నప్పటికీ రాగద్వేషాల వలయంలో చిక్కుకోకుండా ఉండటమెలా సాధ్య పడుతుంది? అలా కర్మనంగం లేకుండా ఉంటే ఎన్నటికైనా మోక్షం లభిస్తుందా?

తస్మాదనంతః నతతం కార్యం కర్మ సమాచర ।

అనంతో హ్యేచరస్కర్మ పరమాప్నోతి పూరుషః ॥ 19-3

రాగద్వేషాల వలయంలో చిక్కుకోకుండా కర్మలుచేయడం తప్పక సాధ్యమౌతుంది. ఇంద్రియాలను, మనస్సును వాటి విజృంభణాల నుంచి విరోధించి పలానక్తి లేకుండా కర్తవ్యకాబుద్ధితో కర్మలను చేయాలి. అప్పుడు మిగుల కర్మనంగం ఉండదు. అంటే ఆనక్తి లేదన్నమాట. ఇలా పనులు చేయడాన్ని మహాత్ములు అనానక్తి యోగమన్నారు. అనానక్తితో కర్మలను చేసేవారికి పరమపురుషప్రాప్తి రూపమైన మోక్షం కలుగుతుంది.

32. కొందఱంటారు: కర్మయోగమే గొప్పదని. ఇంకొందఱంటారు: జ్ఞానయోగం గొప్పదని. మఱి కొందఱంటారు: భక్తియోగం చాలా గొప్పదని. సామాన్యుణ్ణైన నాకు వీటినిన్నింటిని పరిశీలించే శక్తి లేదు. సమభావంతో నా కర్తవ్యాన్ని వేను చక్కగా నిర్వహించడం నాకు తెలుసు. నాకు పరిపూర్ణత కలుగుతుందా? ఇలా సిద్ధిపొందిన వారున్నారా?

కర్మణైవ హి సంసిద్ధిమాప్నోతా జనకాదయః ।

లోకసంగ్రహమేవాపి సంపశ్యన్కర్తుమర్హసి ॥ 20-3

ఒక్కొక్కరు వారి వారి అంశవాల ప్రకారం. ఒక్కొక్క విధంగా చెబుతారు

అన్ని వ్యాధులకూ ఒకే మందు, ఒకే మోతాదులో వేస్తే వడవట్లే అందరికీ ఒకే మార్గం కుదరదు కనుక మహర్షులు వాళ్ల వాళ్ల యోగ్యత, అవసరాలను గుర్తించి అనేకరకాలుగా మనకు మార్గాల మనదేల్పించారు. అన్నీ గొప్పమార్గాలే అవానకి యోగంతో కర్తవ్య బుద్ధితో కర్మలవాచరిస్తే తప్పక పరిపూర్ణత లభిస్తుంది. అలా కర్మయోగం ద్వారా సిద్ధిని పొందిన వారే జనకాది మహాపురుషులు. పరిపూర్ణతను పొందినప్పటికీ, వారికేమీ అక్కరలేక పోయినప్పటికీ, లోకంలో ఉన్న మనమంతా తమను ఆదర్శంగా అనుసరిస్తూ కాబట్టి వారు కర్మానుష్ఠావాన్ని విధించేస్తే, మనం కూడా చేయమని మన కోసమే వారు వ్యవహారం కోసం కర్మలను అవానకితో ఆచరించారు. మనం వారి అడుగుజాడల్లో నడవాలి.

33. మనం ఆదర్శమైన జీవితం గడవడంవల్ల మనకు మాత్రమే లాభమా? ఈ సమాజానికి దాని ప్రయోజనం ఉంటుందా? శివాజీ మొ. మహావీరులు రామాయణ - భారతాల్లో పాత్రలను గురించి చిన్నప్పడే వివి ప్రభావితులైవారంటారు, విజయవా? మహాపురుషుల జీవితచరిత్రలు చదివితే మనకు సమన్వయంబెది తీంది నిలచే శక్తి కలుగుతుందా?

యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠవృత్తదేవేతరో జనః।

స యత్రమాణం కురుతే లోకస్తదనువర్తతే।

21-3

మనం ఆదర్శంగా జీవించడంవల్ల మనకు అభ్యుదయం కలగడమే కాకుండా, ఈ సమాజంమీద దానిప్రభావం ఎంతో ఉంటుంది. ఈ సమాజం ఎన్నడూ ఉత్తమాదర్శాలు కలవారిని అనుకరిస్తుంది. జీవనవిధానాల్లో వారేర్పరచిన ప్రమాణాలను అనువరిస్తుంది. విజయ! శివాజీ మొ. మహావీరులు చిన్నప్పడే తల్లులు చెప్పిన రామాయణ-భారతాల్లోని కథలు వివి అందులోని నాయకులను చాలావిషయాల్లో ఆదర్శంగా తీసికొని మంచిసంస్కృతిని మనకందించారు. అలాగే మహాపురుషుల జీవితచరిత్రలు చదివితే, వారు శిష్టసమన్వయం వెలా ఎదుర్కొన్నారీ! ఆ సందర్భాల్లో వారు వ్యవహరించిన తీరు, మనకు మార్గదర్శనం చేసి సమన్వయం తెదుర్కొనే శక్తిని మనకవి కలిగిస్తాయి.

34. రాముడు, కృష్ణుడు, దేవుళ్లంటారు కదా! భగవంతుడు కూడా సామాన్యమానవుడిలాగా గురుకులాలో చదవడం, భార్యకోసం బాధవడడం ఇలాంటి లౌకిక కర్మలవేందుకు చేస్తాడు? ఆయనకు మానవుడిలాగా కోరికలు, పుణ్యపాపాలు ఉండవుకదా! వారు మన మాదిరి మానవులైతే మనం వారిని పూజించడం ఎందుకు? వారి కథలను పురాణాల్లో చదవడంవల్ల మానవజాతికేం ప్రయోజనం కలుగుతుంది? అంటారు నామిత్రుడు. ఏమిటి దీనికి నమాధానం?

నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించనః ।

నానవాప్తమవాప్తవ్యం వర్త ఏవ చ కర్మణి ॥ 22-3

యది హ్యయం న వర్తేయం జాతు కర్మణ్యతంత్రితః ।

మమ వర్త్యానువర్తవే మనుష్యాః పార్థ సర్వభః ॥ 23-3

ఉత్పిదేయిమే లోకా న కుర్యాం కర్మ చేదహమ్ ।

నంకరన్య చ కర్తా స్యాముపహన్యామిమాః ప్రజాః ॥ 24-3

రాముడు కృష్ణుడు శ్రీమహావిష్ణుపుత్రులకారాలు. భగవంతుడు ఏకోరికతోను లౌకిక కర్మలను మానవుడిలాగా చెయ్యలేదు. ఆయనకు ముల్లోకాలలోను కర్తవ్యమంటూ ఏదీ లేదు. అలాగే అయన పొందండి కాని పొందవలసింది గాని ఏమీ లేదు. అయినా ఆయన కర్మలను ఆచరించాడు. మనుష్యులు అన్నివిధాలా ఆయన ప్రవృత్తిని అనుకరిస్తున్నారు కాబట్టి తన విధులలో ఏమరుపాటు లేకుండా ఆయన కర్మల ననుష్ఠించాడు. అలా కాకపోతే “రాముడే ఇలా చేశాడు కృష్ణుడే ఇలాచేశాడు,” అని మనుష్యులు కూడా అలాగే ప్రవర్తిస్తారు. భగవంతుడు కర్మల నాచరించకపోతే ఈలోకాలన్నీ నాశనమైపోతాయి. అనేక రకాల నంకరాలు ఏర్పడతాయి వాటితో ప్రజలు నాశనమై పొందుతారు. అందువల్ల వారు కర్మలను మానవులు చేసినట్లే చేశారు. వారు మానవజన్మను స్వీకరించినంత మాత్రాన వారికి మనకు తేడా లేదనుకోవడం పొరపాటు. కారణజన్ములుగా అవతారం స్వీకరించినవాళ్ళు వాళ్ళు. ప్రారబ్ధంతో వుట్టిన వాళ్ళం మనం. వారి కథలను చదవడంవల్ల మనకు ఆత్మకక్షి, వైతికకక్షి పెరిగి జీవనవిధానం బాగుపడుతుంది.

35. “నేను చాలా కాట్రాలు చదివాను. ఎంతమంది సాధువులను, నత్వరుమలను తీర్థక్షేత్రాలను నందర్పించాను. ఈలోకపు తీరు తెమ్మలవెన్నో పార్లు పరీక్షించాను. కనుక నేను ఏకాంతంగా ద్యావంలో మువిగి ఉంటాను. జ్ఞానంతోనే మోక్షాన్ని పొదిపాను. ఏరకమైన కర్మలనీ నేను చేయకపోయినా వరవాలేదు” అంటారు కొందఱు చదువుకున్నవాళ్ళు. ఇలాంటి ప్రవృత్తి మంచిదేనా ?

సత్య: కర్మజ్యవిద్వాంసో యథా కుర్వంతి భారత.

కుర్యాద్విద్వాంస్తథాఽనకక్పిక్పిర్దుర్లోక పంగ్రహమ్. 25-3

అప్రవృత్తి ఎన్నటికీ మంచిదికాదు. ఎన్ని కాట్రాలు చదివినా, ఎన్ని తీర్థాలు పేరించినా, ఎంతమంది నత్వరుమలను నందర్పించినా, కర్మలు మానుకోవలసిన వనిలేదు. వలీకాలను కోరి పాపదులెలా కర్మలవాచరిపారో విజ్ఞాలు కూడా పలాషేక్ష లేకుండా, అవాసక్తికో, లోకావికీ తామ అదర్శంగా ఉండేటట్లు కర్మలను ఆచరించాలి. అనన్తి - అవాసక్తులలో తేడా గాని కర్మానుష్ఠానంలో తేడా లేదు. కోరికలతో కర్మలను చేసి అజ్ఞావి కర్మపంగాన్ని పొందగా, పలాషేక్ష లేకుండా కర్మలవాచరించి విజ్ఞావి కర్మవిమోచనాన్ని పొందుతాడు. కనుక కర్మల వాచరించడం ఎన్నటికీ తప్పదు.

36. ఎన్నో వేదాంతాలు చదువుకున్నాడతడు. ఏ వేదాంతం మీద నైవా గుక్కుతిప్పకుండా గంటల తరబడి ఉపన్యాసాలు దంచ గలడు. సంఘంలో గొప్పవేదాంతిగా పేరుకూడా గడించాడు. కానీ ఉన్నట్టుండి ఒక్కొక్కసారి చికాకు పడతాడు. ఏదో తామ పోగొట్టు కున్నావంటాడు. అవేదన పడతాడు. జ్ఞానం సంపాదించినా సహజ స్వభావం మారదా ఏమిటి ?

సద్భృశం చేష్టతే స్వస్థాః పృక్కుతేః జ్ఞానవాసవి.

ప్రకృతిం యాప్తి భూతావి విగ్రహః కిం కరిష్యతి? 33-3

ఎన్ని వేదాంతాలు చదివినా తన లోపలి స్వభావాన్ని బట్టి మానవుడి ప్రవృత్తి ఉంటుంది. ఈ విజ్ఞానం మధ్యలో వచ్చింది. స్వభావం ప్రకృతి సిద్ధమైంది. ప్రకృతి బలీయమైనది కాబట్టి భూతములన్నీ ప్రకృతి బంధం కలవే. కనుక గొప్ప పండితుడైనా

లోపల నంస్కారాలు వరైనవి కాకపోతే చికాకువడటం, దిగాలువడటం ఇవన్నీ తప్పక ఏర్పడతాయి. లోపల నిగ్రహం కావాలి. శేవల బాహ్యవీరోధంవల్ల ప్రయోజనంలేదు.

37. వారి వారి జీవితకాలంలో నంభవించిన ఎన్నో తీవ్రసమస్యలను ఎదుర్కొంటూ వాముందుతరాల వారు ఈ ధర్మాన్ని వారసుడైన వాకందించారు. ఇప్పటి నా జీవనపరిస్థితులను అనుసరించి నా సంస్కృతి, నాధర్మం ఏమాత్రం ప్రయోజనకారిగా లేదు, ఇతర సంస్కృతులు ధర్మాలు అకర్షణీయంగా ఉండడంవల్ల వాటిని ఆశ్రయించి నమాజంలో సోదరులు చాలామంది చక్కగా బ్రతుకుతున్నారు. వేవేం చేయాలి? పరధర్మాన్ని అనుసరించాలా? స్వధర్మంలోనే ఉండాలా?

శ్రేయాన్ స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ ।

స్వధర్మే విధనం శ్రేయః పరధర్మో భయావహః । 35-3

అక్కడే మివివేకం పనిచేయాలి. మన ధర్మంలో కాలదేశాల మార్పులను బట్టి కొన్నిదోషాలు కనబడవచ్చు. మనం పరధర్మాన్ని ఇంతకంటే నైపుణ్యంతో నిర్వహించగలిగి ఉండవచ్చు. అయినా స్వధర్మంలో చావువైనా శ్రేయస్సుగా స్వీకరించాలి. ఇతరుల ధర్మం భయంకరమైంది. మనకు తెలియని రోజులనుంచీ మన కాత మూత్రాతలనుండి సంక్రమించిన ధర్మాన్ని వదిలేసి, కొత్త ధర్మాన్ని అనుసరించే ఉట్టియితే, ప్రాచీన నంస్కారాలను వదిలేసి, కొత్తసంస్కారాలను అలవరచుకోవాలి. దానికే ఒకజన్మ నరిపోతుంది. నమాజంలో అవ్వవస్తూ ఏర్పడుతుంది, కాబట్టి ఏవ్రలోభాలకు గురికాకుండా మనధర్మంలో ఉండే విశిష్టతను గ్రహించ దానికి ప్రయత్నించాలి

38. పూర్వజన్మలో చేసిన పుణ్యపాపాలవే కదా! మనమిజన్మలో అనుభవిస్తున్నాం. ఇప్పుడనుభవిస్తున్న దుఃఖాలకన్నింటికి పూర్వ జన్మలో చేసిన పాపమే కదా! కారణం. అనలు మనం పాపాలవెలా చేస్తున్నాం? అలా చేయకుండా ఉండే మార్గం లేదా?

కామ ఏష క్రోధ ఏష రజోగుణవముదృవః ।

మహాశనో మహాపాప్యా విద్యేనమిహ వైరిణమ్ । 37-3

ఇప్పటి దుఃఖాలకు మనం వెనుక చేసిన పాపాలే కారణం. రజోగుణంవల్ల పుట్టిన

కామం, అది వెరవేరవప్పుడు వుట్టే క్రోధం, ఈరెండే అన్ని పాపాలకు మూలకాణాలు. జీవులకు కామావికంటే మించిన శత్రువు కూడా ఇంకొకటి లేదు. ఇది మహాపాపి. భోగానుభవం వల్ల ఇది వర్ధించదు. ఇది ఎన్నటికీ తీరని ఆకలి కలది. ఎన్నో దురాశలను కల్పించి మానవుణ్ణి పతితునిగా తయారుచేస్తుంది. అలా పాపాలు చేయకుండా ఉండాలంటే ముఖ్యశత్రువైన ఈ కామాన్ని వాళనం చేస్తే, దాని ద్వారా కలిగే అనర్థాలు పోతాయి. మనం పాపపు పనులు చేయవలసిన అవసరం లేకుండా పోతుంది.

39. లోకంలో ఎక్కడ చూచినా అవ్యాయం, అక్రమం విలయకాండవం చేస్తున్నాయి. అధర్మం పెచ్చు పెరిగిపోయింది. ధర్మదేవత భయ పడి పారిపోతోంది. మంచివారు జీవించలేక పోతున్నారు. దుర్మార్గులు వట్టవగ్గాలేకుండా వీరవిహారం చేస్తున్నారు. ఎవ్వారో భయం కర వాతావరణం? ఏమిటి దారి? ఈ వీతిలో ధర్మాన్ని సంరక్షించి దుష్టులను శిక్షించి, మంచివారిని కాపాడే వాడెవడూ లేడా?

యదా యదా హి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత । 7-4

అభ్యుక్తానమధర్మస్య తదాత్మానం నృజాన్యహమ్ ।

వర్జిత్రాణాయ సాధూనాం వివాళాయ చ దుష్కృతామ్ ।

ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే । 8-4

ఎందుకు లేదు? ఇలాంటి నమయాల్లోనే వేమ అవకాశాన్ని వీక్షిస్తానని భగవంతుడే స్వయంగా ఇలాచెప్పాడు: ఎప్పుడెప్పుడు ధర్మావో బాధకలిగి అధర్మం పెచ్చుపెరిగి పోతుందో అప్పుడు వేమ ఏదో ఒక అవకాశాన్ని వర్గిగ్రహించి, సాధుజనాన్ని దుర్మార్గుల మంచి రక్షిస్తాను. దుష్టులను నర్మవాళనం చేస్తాను. ధర్మాన్ని తిరిగి సంస్థాపిస్తాను. భగవంతుడు పూర్ణకాముడు. జీవుడు వానవాబుద్ధుడు. కనుకనే ఆయనది అవకాశము, ఇతడిది జన్మ.

40 'మా శివుడే గొప్పవాడు' అని ఒక వర్గమంటుంటే 'మా విష్ణువే గొప్పవాడ'ని ఇంకొక వర్గం. 'అవలు ఆ ఇద్దరు మా శక్తి లేందే పవిత్రరార'ని మూడవవర్గం. ఏమిటి మహాభక్తుల రాజకీయాలు?

మధ్యలో ఉన్న నేను ఎవరిని పూజించాలి? ఎవరిని పూజించినా
చేరేది ఒకచోటికేనా? లేక ఇందులో తరతమ భేదాలున్నాయా?

యే యథా మాం ప్రవద్యంతే తాంస్తతైవ భజామ్యహమ్ ।

మమ వర్తానువర్తంతే మమప్యః పార్థ సర్వభావః ॥ 11-4

యేవ్యన్యదేవతాభక్తా యజంతే శ్రద్ధయాన్వితాః ।

తేఽపి మామేవ కౌంతేయ! యజన్త్యపిదిహర్వకమ్ ॥ 23-9

ఎవరిని పూజించినా చేరేది ఆ భగవంతునికే. ఎవరెవరు ఆయనను ఏ రూపంలో
పూజిస్తే వారి పూజలను ఆ రూపంలోనే గ్రహిస్తాడు. మనుష్యులందఱూ వారిలో ఎన్ని
వైవిధ్యాలున్నా ఆయన మార్గాన్నే అనుసరిస్తున్నారు. శ్రద్ధతో ఎవరు ఇతరదేవతలను
పూజించినా అది కూడా ఆయనకే చెందుతుంది. అయితే మొదటిపూజ సాక్షాత్తు గాను ఇది
పరంవరగాను చెందుతుంది. అంతే తేడా. కనుక మనకెలా వచ్చితే అలా పూజించడానికి
స్వామి స్వయంగా అవకాశమిస్తున్నాడు. అయినా రాజకీయాలున్నాయంటే దానికి అడ్డానమే
కారణం.

41. నా మనస్సుకు తగిన నిగ్రహం లేదు. నా ఇంద్రియాలు ఎంత
అదుపుచేసినా నామాట వినవే వినవు. నేను కర్మలు చేయకుండా
ఉండలేను. పోగొట్టుకున్న ముఖాంతుల్ని వేవెలా తిరిగి సంపా
దిస్తాను? నాకు కర్మబంధం లేకుండా ఏదైనా సులభోపాయం
ఉన్నదా?

న మాం కర్మాణి లింపంతి న మే కర్మపలే స్పృహః ।

ఇతి మాం యోఽభిజానాతి కర్మభిర్న న బధ్యతే ॥ 14-4

చక్కని సులభోపాయం ఒకటి ఉన్నది. ఎవరు భగవంతునికి కర్మబంధం లేదని,
కర్మఫలాపక్తి లేనివారని, ఆయన తత్వాన్ని వివేకంతో బాగా గుర్తించగలరో వారికి కర్మబంధం
కలగదు. ఆయన అనుగ్రహంవల్ల అతడికి అవకారపురుషుల కర్మతత్త్వం గోచరించి, ఆ
ఒరవడిలో కర్మత్వ భోక్తృత్వాభిమానం లేకుండా కర్మలవాచరించే శక్తి కలుగుతుంది.
విష్ణుమకర్మయోగం అభ్యాసమౌతుంది.

42. 'వండిట్' గారంటే విజంగా వండితుడమకున్నాను. కాలువాలు, మకరకుండలాలు, సింహతలాటాలు చూచి వండితులు ఇలా ఉంటారమకున్నాను. కాని హృదయాలు కదిలి చూశాను. అవ శ్రుతులు వలికాయ. అనలు నిజమైన వండితుడంటే ఎలా ఉండాలి? అతడి మనస్తత్వం ఎలా ఉంటుంది?

యన్య నర్వే నమారంభాః కామనంకల్పవర్జితాః॥

జ్ఞానాగ్నిదగ్ధకర్మాణం తమాహుః పండితం బుధాః॥ 19-4

'వండ' అంటే వివేకం. అది కలవాడు వండితుడు. కోరికలు వాననలు లేకుండా ఎవరు కర్మలవాచరిస్తారో, ఎవడు జ్ఞానాగ్నితో కర్మలను నాశనం చేసుకున్నాడో వాడిని వివేకులు వండితుడని అంటారు. మనం చేసిన ప్రతిపనికి బాహ్యఫలితం, ఆంతరఫలితం రెండు కలుగుతాయి. ఇవి రెండూ తాత్కాలికం - కాలాంతరమని మళ్ళా రెండురకాలు. చూడండి: మనమొక మామిడివండు వెనరికో ఇచ్చాం. వెంటనే వాడు దానిని తిని నుఖ పడతాడు. ఇది తాత్కాలికమైన బాహ్యఫలితం. వండునివ్వటం అనే కర్మనంచి కాలాంతరంలో వేతే జన్మలో మనకు అహరనమ్మద్ది కలుగుతుంది. ఇది కాలాంతర బాహ్య ఫలితం. అలాగే ఆకలి గొప్పవాడికి అహరమిచ్చాం. కాబట్టి మేన మనస్సుకు నంతోమం కలుగుతుంది. ఇది తాత్కాలికమైన ఆంతరఫలితం. ఇదే మన మనస్సులో సూక్ష్మంగా బీజరూపంలో ఉంటుంది. దీన్నే సంస్కారం, వాసన, సంకల్పం అంటారు. దీని వల్ల ఇంకో నమయంలో పరిస్థితులనుకూలంగా ఉంటే అలాంటి దానం చేయాలనే కోరిక కలుగుతుంది. కనుక ఇలాంటి కోరికలు మన మనస్సులో ఇదివఱకు బీజరూపంలో ఉన్న సంస్కారాల ద్వారా కలుగుతాయి. చెడ్డవనులు చేస్తే చెడ్డవంస్కారాలు కలుగుతాయి. మంచివనులు చేస్తే మంచి సంస్కారాలు కలుగుతాయి. వీటివల్లనే మానవుడు సంసారచక్రంలో చిక్కుకుంటాడు. ఈ రెండురకాల ఫలితాలను వదలిపెట్టడమే జ్ఞానాగ్నితో కర్మలను నాశనం చేసుకోవడం అన్నదానికి భావం. అలా చేసుకున్నవాడే వండితుడు. నిష్కామప్రవృత్తితో అతడి మనస్సు వానవారహితమౌతుంది. వాడే మోక్షానికర్హుడు.

43. రోకంలో బ్రతుకుతున్నాం కాబట్టి చేతులు కాళ్ళు కట్టుకు కూర్చో వడం కుదరదు. ఎన్నో వ్యవహారాలు చేయాలి. ఈ పనులు

చేస్తూ మనకు కర్మబంధంలేకుండా ఉండాలంటే సాధ్యమౌతుందా?
దానికి మనమే చేయాలి?

త్యక్త్వా కర్మఫలానంగం విత్యక్తప్రాపి నిరాశ్రయః॥

కర్మణ్యులీలవృత్తోఽపి వైవ కించిత్కరోతి నః॥ 20-4

నిరాశీర్యతచిత్రాత్మా త్యక్తనర్వపరిగ్రహః॥

శారీరం కేవలం కర్మ కుర్వన్నాప్నోతి క్లిష్టమ్॥ 21-4

యదృచ్ఛాలాభనంతుష్టో ద్వంద్వాపిత్ విమత్సరః॥

నమః సిద్ధావసిద్ధౌ చ కృత్వాఽపి న విబధ్యతే॥ 22-4

మీరు కర్మబంధం లేకుండా ఉండాలంటే చేతులూకాళ్లు కట్టుకూర్చొనక్కరలేదు. కర్మఫలాలపైన ఆసక్తి వదిలిపెట్టాలి. ఇతరుల వాశ్రయించుకుండా తృప్తితో మీ విత్యక్త్యాలను మీరు విర్వహించాలి. అప్పుడు మీకు కర్మబంధం ఉండదు. ఆశను వదిలి పెట్టి, ఎవరి దగ్గలా ఏమీ తీసుకోకుండా ఇంద్రియాలను, మనస్సును విగ్రహించి, కేవలం శారీరకమైన కర్మలను చేసేవాడికి కర్మలవల్ల పాపం కలగదు. భగవదనుగ్రహంవల్ల కాని సుఖపారబ్ధంవల్ల కాని అనుకోకుండా లభించిన వాటితో సంతృప్తి పొంది, చలి, కావం మొదలైన ద్వంద్వాలకు లొంగిపోకుండా, అనూయ లేకుండా, కార్యం సిద్ధించినా, సిద్ధించక పోయినా సమానంగా భావించేవాడు కర్మలచే బద్ధుడు కాదు. తన మంచిచెడ్డలను భగవంతునికి వదిలి ఏ విధమైన విచారంలేకుండా వ్యవహరించేవాడు ఎన్నికర్మలు చేసినా అవి అకర్మలే గాని కర్మలు గావు.

44. ప్రపంచతత్త్వాన్ని అరచేతులో రేగువండులా చూడగల మహాను
భావులుంటారుకదా! తత్త్వదర్శులైన వారిమంచి తత్త్వజ్ఞానాన్ని
పొందాలంటే మనమేచేయాలి? వారి ఉపదేశాన్ని పొందడానికి
మనకు కావలసిన అర్హత ఏమిటి?

తద్విద్ధి ప్రతిపాతేన పరివ్రజ్జేన సేవయా॥

ఉపదేశ్యంతి తే జ్ఞానం జ్ఞావినస్తత్త్వదర్శినః॥ 34-4

అలాంటి మహానుభావులు దొరికినప్పుడు వారిని సమీపించి, విధేయతతో వారికి
సమన్యసింపి, వారిని అన్నివిధాలా సేవించి, యోగ్యమైన సమయం దొరికినప్పుడు ప్రశ్న సే

జ్ఞానులు తత్వవిదులైన, వారు మీకు జ్ఞానాన్ని ఉపదేశిస్తారు. మీకుండవలసిన అర్హత వారికి విధేయులై వారివనునరీంది ఉండడమే.

45. మనసుతో, మాటతో, శరీరంతో వేను మంచివని ఏ ఒక్కటి చేయలేదు. వేను చేయని అక్రమాలులేవు, అన్యాయాలులేవు. ఎన్నో పాపాలుచేశాను. ఇప్పుడు వాగతి ఏమిటి? నా పాపాలకు నిష్క్రూతి ఏమైనా ఉందా?

అవి చేదనీ పాపేభ్యః సర్వేభ్యః పాపకృత్తమః॥

సర్వం జ్ఞానప్లవేనైవ వృజినం సంతరిష్యతి॥ 36-4

నీవేమీ భయపడవలసిన పనిలేదు. నీకు తప్పక నిష్క్రూతి లభిస్తుంది అయితే నీవు చేసిన తప్పులను గురించి నిజంగా నీవు వ్యూహితమేదాని. ఇక ముందెప్పుడు ఈ తప్పులు చేయవని ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవాలి. నీవెంత మహాపాపివైనా జ్ఞానమునే తెచ్చుకో ఈ పాపసాగరాన్ని దాటి వేస్తావు. పాపకారణాలైన కామక్రోధాలను వర్జించి, మనస్సును ఇంద్రియాలను నిగ్రహించితే అది సాధ్యపడుతుంది.

46. ప్రపంచంలో అనేక వస్తువులున్నాయి. అన్నింటినీ పవిత్రమైనవనలేం. అగ్నిహోత్రుడు, వరమపావని గంగ మొ॥ వాటిని మనవారు పవిత్రమైనవిగా చెప్పారు. ఇంతేనా ఇంతకంటే పవిత్రమైనదేదైనా ఉందా? ఉంటే దాన్ని మనమెలా పొందుతాం?

న హి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహ విద్యతే॥

తత్స్వయం యోగనందిద్యః కాలేనాత్మవి విద్యతే॥ 38-4

నిజమే! అవి పవిత్రమైన వస్తువులే. కాని అంతకంటే పవిత్రతమమైంది ఇంకొక టుంది. అదే జ్ఞానం. జ్ఞానం కంటే పవిత్రమైంది ఇంకేదీ లేదు. దానిని నిష్కామ కర్మయోగాభ్యాసంతో కొంతకాలానికి నీ ఆత్మలోనే నీవు పొందుతావు.

47. మొదటిమంచీ వాడికి జ్ఞానంలేదు. సంపాదించాలనే శ్రద్ధలేదు. పైపెచ్చు దేన్ని గురించి విలకడైన బుద్ధిలేదు. అన్ని

విషయాల్లోను అనుమానాలు పొచ్చు. వాడి గతేమిటి? వాడికి ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా నుఖవడే యోగముందా?

అజ్ఞానాశ్రద్ధదానశ్చ సంకయాత్మా వివక్షతి ।

వాయం లోకోఽపి న పరో న నుఖం సంకయాత్మనః ॥ 40-4

అజ్ఞాని, శ్రద్ధలేవివారు, అన్నింటాలోను అనుమానాలు కలవారు ఈ లోకంలోనే కాదు, పరలోకంలోను నుఖపడడు. అతడు నుఖకాంతులను పొగొట్టుకొని వమానానికి కూడా నుఖకాంతులను దక్కనీయడు. కనుక వమానశ్రేయస్సు కోవమైనా ఈ అవలక్షణాలను అతడిలో పొగొట్టే ప్రయత్నం చేయాలి.

48. ఎన్నో పద్మలవభ్యసించి ఎంతోజ్ఞానాన్ని సంపాదించిన యోగులు, పరమహంసలుకూడా లోకవ్యవహారాలవెందుకు చేపారు? వారు కర్మలు చేయవలసిన పనిలేదు కదా!

కాయేన మనసా బుద్ధ్యా కేవలైరిప్సియైరపి ।

యోగినః కర్మ కుర్వంతి నంగం త్యక్త్వాఽఽత్మగుద్ధయే ॥ 11-5

వారు పరమహంసలే, మహాయోగులే. కానీ వారు అత్మవిగుద్ధికోసం నిష్కామ కర్మయోగంతో కర్మఫలాసంగాన్ని వదలి శరీరంతో, మనస్సుతో, బుద్ధితో, ఇప్సియాలతో కర్మలను చేస్తూనే ఉంటారు. లోకసంగ్రహబుద్ధితో కూడా కర్మలను చేపారు. వారు కర్మలను చేయవలసిన అవసరం వారికి లేదు. కానీ అత్మకోధవకోసం కర్మలను వారు కూడా చేస్తూనే ఉంటారు.

49. జ్ఞానులు కర్మలు చేస్తున్నా నుఖంగా, కాంతిగా ఉంటారు. అజ్ఞానులు కర్మలు చేస్తూ, నుఖనంతోషాలను కోల్పోయి తమ జీవితాన్ని అకాంతిమయం చేసుకుంటారు. ఈ ఇద్దరిలో తేడా ఎక్కడుంది?

యుక్తః కర్మఫలం త్యక్త్వా కాన్తిమాప్నోతి వైక్లికేమ్ ।

అయుక్తః కామకారేణ ఫలే నక్తో విబధ్యతే ॥ 12-5

పనుకావన పొందగలిగినవారు, కర్మఫలవంగం లేకుండా అనావృత్తో కర్మలు చేసే నేర్పును పొందినవారు యుక్తులు. వారు కర్మఫలానకి లేకుండా కర్మవ్యకాబుద్ధితో

కర్మలను చేసి స్థిరమైన శాంతిని పొందుతారు కార్యసిద్ధి, కార్యాసిద్ధి ఏమయితే నమ్రావనలేక, పలాలను ముందే ఈహించి, కోరికలతో కర్మల నాచరించేవారు అయ్యున్నారు. కర్మఫలసంగం ఉంది కాబట్టి, వారు కర్మబంధంలో చిక్కుకుంటారు. నుఖసంతోషాలను, కోల్పోయి అశాంతితో బాధపడుతుంటారు. కర్మఫలసంగం లేకపోవడం, ఉండడం అనేవి ఈ ఇద్దరి మధ్యగల తేడాలు.

50. మనం స్వతంత్రంగా ఈ లోకంలో ఏ ఎనులైనా చేయగలమా ?

“దీనిని వేమ సాధించాను” అని తమ గొప్పతనం చాలామంది చాటుకుంటుంటారు. పలికాలు మన ప్రయత్నం వల్లనే సాధింపబడతాయా? లేక అతీతమైన విధి ఏదైనా ఉందా?

న కర్తృత్వం న కర్మాణి లోకస్య నృజితి ప్రభుః।

న కర్మఫలసంయోగం నృభావస్తు ప్రవర్తతే। 14-5

మనం స్వతంత్రంగా ఏ కార్యాన్ని చేయలేం. పలికాలు కూడా కేవలం మన ప్రయత్నాల మీద ఆధారపడి కలగవు. భగవంతుడు జీవునికి కర్తృత్వాన్నిగాని, కర్మాచరణాన్నిగాని కల్పించడం లేదు. కర్మఫలాలమీద ఆసక్తిని కూడా ఆయన నృష్టించడం లేదు. వారివారి ప్రకృతులను బట్టి వానవలను బట్టి, ప్రాకృతాలను బట్టి ఇవన్నీ క్రమంగా ఏర్పడుతున్నాయి.

51. “వేమ పుట్టిందగ్గతి నుంచి నాకేమీ కలసిరాలేదు. ఎన్నో మొక్కులు మొక్కాను. కానీ నాకేమీ జరగలేదు. విజంగా దేవుడుంటే, ఆయన భక్తులను రక్షించే వాడే ఐతే నా పాపం పోగొట్టి నా బాధలనెందుకు తీర్చడు? అటువంటి దేవుణ్ణి వేనెందుకు పూజించాలి? ఆయన విజంగా వక్షపాతం లేనివాడేవా?

వాదతే కస్యచిత్పాపం న చైవ సుకృతం విభుః।

అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం తేన ముహ్యంతి జన్తవః। 15-5

దేవునికి వక్షపాతం ఉండనే ఉండదు. ఎవరి పాపాన్నిగాని, ఎవరి పుణ్యాన్నిగాని ఆయన తీసివేయదు. జ్ఞానం అజ్ఞానం చేత ఆవరించబడటం వల్ల మానవులకు ఇలాంటి మోహం ఏర్పడుతున్నది. నీ ముఖప్రార్థన ముఖాలనిచ్చేట్లు, నీ దుఃఖప్రార్థన దుఃఖాల

విచ్చేటలు మాత్రమే ఆయన చేస్తాడు. నీవనవ్య భక్తుడవై ఏ కోరికలు లేకుండా ఇతరులను నమ్మకుండా ఆయనపై భారం మోపినప్పుడు నీ బరువు బాధ్యతలను ఆయన స్వీకరిస్తాడు.

52. ఈవాడు నమనమాజభావన రావాలని, ప్రతివ్యక్తి నీ గౌరవించాలని ఎక్కువగా ప్రచారం చేస్తున్నాం. ఇది మన దేశంలో ఇవ్వరు కొత్తగా వచ్చిన మార్పా? లేక ప్రాచీన భారతీయులకు కూడా అలాంటి భావన ఉన్నదా?

విద్యావినయనంపన్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిని ।

కవి చైవ క్వపాశే చ పండితాన్పమదర్శినః । 18-5

ఇది మనదేశానికి కొత్తకాదు. ఈ గడ్డపై వుట్టిన ప్రతివారూ మానవులలో మాత్రమే నమాన భావం కలవాడు కాదు. మానవేతరాలైన సామాన్యజీవుల విషయంలో కూడా నమానభావం కలవాడు. విద్యా వినయనంపన్నుడైన బ్రాహ్మణునిలోను, గోవులోను ఎఱుగులోను, కుక్కలోను, కుక్కమాంసం తినేవానిలో కూడా వివేకం కలవారు. నమానమైన జీవభావాన్ని, అంతర్యామిగా ఉన్న పరమాత్మ భావాన్ని పాక్షాత్కరించుకొన్న దేశం ఇది. ఎంతో కాలం మంచి తోటిమానవులను బానిసలుగా చూచిన జాతులు, భారతీయులమైన మన ఉదార సంస్కృతిని చూచి నిగ్గుపడ్డాయి.

53. వేవక కార్యంకోనం ప్రయత్నించాను. కృషి ఫలించింది. కార్య సిద్ధి కలిగింది. ఉచ్చితబ్బిబ్బులై పోయాను. ఇంకో వని మొదలు పెట్టాను. అన్నీ విహూలే. ఫలితం శూన్యం. విలువువా కుంగి పోయాను. ఇలా ఉండటం మంచిదేనా? నుఖదుఃఖాలెదురై వచ్చుడు వేనెలా ఉండాలి?

న ప్రహృష్యేత్ప్రియం ప్రాప్య వోద్ధివ్యకేత్ప్రాప్య కాప్రియమ్ ।

స్థిరబుద్ధిరనంమూఠో బ్రహ్మవిద్ బ్రహ్మణి స్థితః । 20-5

ఇది మీ మనస్సుకున్న బలహీనతను తెలియజేస్తుంది. ఇష్టసిద్ధి కలిగినప్పుడు ఉచ్చితబ్బిబ్బులు కాకూడదు. ఇష్టం సిద్ధించనప్పుడు నీరు కారిపోకూడదు. రెండింటిని నమానభావంతో భగవత్ప్రసాదంగా స్వీకరించాలి. స్థిరబుద్ధితో, వివేకంతో విష్కామ

కర్మయోగంతో ఉండే బ్రహ్మజ్ఞాని ఎల్లప్పుడు సరబ్రహ్మ స్థితిలోనే ఉంటాడు. సుఖదుఃఖాలు కలిగినప్పుడు ఉద్రేకాలను పొందక శాంతిలో ఉంటాడు.

54. చిన్నతనం నుంచి చాలా కష్టాలు వడ్డాను. ఏదోచదువుకున్నాను. జ్ఞానంకోసం కాదు ఉద్యోగంకోసం. ఉద్యోగం దొరికింది. జీతం జీవితం గడవడానికి చాలదు. ఎన్నో విరాళాలు, విన్నపాలు, విట్టార్పాలు పెద్దవ్యాపారం పెట్టాను. లాభాలొచ్చాయి. ఇంకారెండు మూడు సంవత్సరాలను పెంచాను. ఉన్నట్టుండి వ్యాపారంలో నష్టం వచ్చింది. కుప్పకూలిపోయాను. వాటివాళించడం తప్పా? ఎక్కడ వేను తప్ప చేశాను?

యే హి సంస్పర్శభా భోగా దుఃఖయోనయ ఏవ తే ।

అద్యస్తవస్తః కావైయ న తేషు రమతే బుధః ।

22-5

మీ సంకల్పంలో తప్పుంది. మీరు సుఖం కావాలనుకొని సుఖపాదనాలను సంపాదిస్తూ అవే సర్వస్వమనుకున్నారు. బాహ్యవస్తువులతో ఇంద్రియ సంయోగంవల్ల కలిగే బాహ్యసుఖాలన్నీ ఆకాశ్యకాలు. అవి దుఃఖంలోనించి వుట్టివి. కాక్చాలికాలు. క్షణికాలు. కర్మఫలశక్తితో మీరు ప్రవర్తించారు. మంచి జరిగినన్ని నాళ్ళు మీకు మీరే వంకోవపడ్డారు. గర్వపడ్డారు. నష్టం వచ్చేటప్పుటికి పిచారపడుతున్నారు. లాభావికై నా వస్త్రావికై నా మీ ప్రారబ్ధం కారణం. కర్మఫలమంగం వదలిపెట్టండి. ఆ భౌతిక సుఖాలకోసం పాకులాడకండి. వివేకంగలవారు జేసే దివి కాదది.

55. నాకు స్నేహితులున్నారు. మిత్రులు, శత్రువులూ ఉన్నారు. తటస్థులు, మధ్యస్థులు, ద్వేష్యవర్గం, బంధువర్గం ఎందఱో ఉన్నారు. సాధువులతో నాకు వరిచయం ఉంది. పాపులు కొందఱు నాకు తెలుసు. వీరందఱితో కలిసి వేను జీవించాలి. వివేకంగలవాడు వీరందఱితో ఎలాప్రవర్తిస్తాడు?

సహృన్మిత్రార్యదాసీనమధ్యస్థద్వేష్యబన్ధుషు ।

సాధుష్షు చ పాపేషు సమబుద్ధిర్విశిష్యతే ।

9-6

వివేకం గలవాడికి జీవులంతా ఒకటి. సహృత్తులు, మిత్రులు, శత్రువులు, తటస్థులు, మధ్యస్థులు, ద్వేషింపదగినవారు, బంధువులు, సాధువులు, మహాపాపులు, వీరందఱి విషయం

లోను నమానభావనే వారికి ఉంటుంది. ఎవరి విషయంలోను రాగంగావి, ద్వేషంగావి ఉండదు.

56. భగవంతుడు భక్తవరాధీమడంటారు. మఱి అందఱివి నమానంగా రక్షించాలి కదా! అలా ఎందుకు రక్షించడు? అలా రక్షించబడటానికి భక్తులలో ఏదైనా ప్రత్యేకార్హత కావాలా? అయితే అదెలా ఉండాలి.

యో మాం పశ్యతి సర్వత్ర సర్వం చ మయి పశ్యతి :

తస్మాదహం న ప్రణశ్యామి న చ మే న ప్రణశ్యతి : 30-6

అవును. “ఏ భక్తులైతే తనను ప్రపంచమంతటా పాక్షాత్కరించ జేసుకోగలరో, ప్రపంచంలోని జీవులనందఱినీ వాలో చూడగలరో వారికి వేరెల్లెవ్వరు అందదండలుగా నిలుస్తాను. అతడు కూడా నాకు లేకుండా పోడు. అంతటి విశ్వరూప భావనచేయగల భక్తులను వేరెల్లెవ్వరు కాపాడుకాను. అతడు ఆ ప్రత్యేకార్హతను ఎల్లెవ్వరు కలిగి ఉంటాడు” అని భగవంతుడే స్వయంగా చెప్పాడు

57. ఈ రోజుల్లో ఎన్ని విద్యలు వేర్చినా, ఎంత వయస్సువచ్చినా, ఎన్ని దేశాలు తిరిగినా, ఎవడూ ఇతరులను అందఱివి తనతో నమానంగా చూడటం వేర్చుకోలేదు. నమానంలో ప్రతివాడూ తన కంటే తక్కువవాడేననీ, తను చాలా గొప్పవాణ్ణనీ అతడిఉహ. అసలు భగవంతునికి ప్రీతిపాత్రుడెవరు? యోగులందఱిలో ఉత్తముడైన వాడెవడు?

అత్మావమ్యేన సర్వత్ర నమం పశ్యతి యోక్షుః ।

మఖం వా యది వా దుఃఖం న యోగీ పరమో మతః : 32-6

ఎవరు తోటి జీవులకు లోకమైన మఖ దుఃఖాదులన్నింటిలో, తనకు సంభవించినట్లే భావింది నవాయం చేస్తూ అందఱివి తనలాగానే చూసుకొంటారో అతడే భగవంతునికి హెచ్చు ప్రీతిపాత్రుడు. అతడే పరమయోగి. దీవివల్ల ఇతరుడు మనకో చెయ్యాలని మనం వాడిమంది అక్రమమో! దాన్నిమనం వాడికి చేయాలనే సత్యం తెలుస్తున్నది. తన ప్రవర్తన వల్ల ఇతరులకు కలిగే మంచి చెడ్డలను దృష్టిలో ఉంచుకొని వాళ్ళతో వ్యవహరిస్తే ఎవరికి

బాధను కలిగించవలసిన అవసరం రాదు. తోటి మానవుణ్ణి కపీనం తనతో సమానంగా చూడగలగడమే గొప్ప సంస్కృతి. అది లేనివాడు ఎంత చదివినా, పుస్తకాలలో పురుగుకి వాడికి తేడా ఉండదు.

58. ఎంతో ప్రయత్నం చేశాను. కాని మనస్సును వికోధించడం చాలా కష్టంగా ఉంది. అనలు మనస్సు న్వరూపమేమిటి?

చంచలం హి మనః కృష్ణ ప్రమాథి బలవద్బుధమ్ ।

తవ్యాహం నిగ్రహం మవ్యే వాయోరివ నుదుష్కరమ్ ॥ 34-6

నిజమే! మనస్సును నిగ్రహించడం అంత తేలికైన పని కాదు. అది అభ్యాసం చేయగా చేయగా ఏర్పడుతుంది. నహజంగా మనస్సు చంచలమైంది. విలకడగా ఉండదు. వెనకటి సంస్కారాలవల్ల చాలా ప్రబలమైంది. అలాంటి మనస్సును నిగ్రహించడం, జంఝా మారుకాన్ని లాగి వట్టడం లాంటి పని. అది ఎవరికీ తేలిగ్గా పాద్యపడేది కాదు. కనుక విరంతరాభ్యాసం వల్లనే దానిని పాధించాలి.

59 ఏదో యోగాన్ని అభ్యాసం చేశాను. సిద్ధి కలగలేదు. అందులో విలువలేకపోయాను. నాగతి ఏమిటి? వేను నశించవలసిందేనా?

పార్థ వైవేహ వాముత్ర వివాశస్తవ్య విద్యతే ।

న హి కల్యాణకృత్కృచ్చిద్దుర్గతిం కాత గచ్ఛతి ॥ 40-6

ఎన్నటికీ నశించవలసిన పనిలేదు. ఈ లోకంలో గావి పరలోకంలో గావి మిలాంటి వాళ్లు వాళ్ళు పొందడానికి వీలేదు. మంచి భావనతో మంచిపని చేసేవాడు ఏ ఒక్కడూ ఎప్పుటికీ దుర్గతిని పొందడు. అతడి భావనవల్ల అతడు ఎప్పుడూ మంచిని, సుఖనంతోపాటును పొంది తీరకాడు.

60. యోగాభ్యాసం చేసికూడా విష్ణుతో లేచివాడు తిరిగి ఏమౌతాడు?

వాడికి పరలోకంలోను, ఈలోకంలోను, ఏదైనా మంచి కలుగుతుందా?

ప్రాప్య పుణ్యకృతాం లోకానుషిత్వా శాశ్వతః సమాః ।

ఉచీవాం శ్రీమతాం నేహ యోగభ్యాష్టోఽభిజాయతే ॥ 41-6

యోగశ్రద్ధుడు చవిపోయిన తరువాత పుణ్యాల్ని సంపాదించిన వారి లోకాల్లో కొంత

కాలం ముఖ్యంగా అనుభవించారు. కర్మక్షయమైన తరువాత మళ్ళా భూలోకంలో, మంచి ఆచారవంశానికి శ్రీమంతుల ఇళ్ళలో పుట్టి, అనేక వైభవాల్లో జీవితం పొగిస్తారు. యోగాన్ని అనుష్ఠించినా మనస్సుకు భోగవాసవలున్నాయి కాబట్టి, వాటి సమభవించడానికి ఇలా జన్మలెత్తవలసి వస్తుంది.

61. మనం యోగసిద్ధికోసం ప్రయత్నించే పాధకులను ఎంతమందినో చూస్తూ ఉంటాం. వాళ్ళందరికీ భగవత్తత్వం గోచరిస్తుందా? వాళ్ళలో చాలామంది మధ్యలోనే విరుక్తాహంవల్లనో, ఇతర కారణాలవల్లనో పాధన చేయకుండా విరమిస్తారుకదా! ఏమిటిది?

మమష్యాకాం సహస్రేషు కశ్చిద్యతతి సిద్ధయే।

యతతామపి సిద్ధావాం కశ్చిన్నాం వేత్తి తత్త్వతః॥ 3-7

మమస్కులందరికీ భగవంతుడిమీద విశ్వాసం కలగదు. ఎన్నో జన్మల సంస్కారాల వల్ల వేలమంది మమస్కుల్లో ఏ ఒక్కడో యోగసిద్ధికోసం ప్రయత్నించేస్తారు. యోగసిద్ధికోసం పాధనచేసే ప్రతివారూ తన పాధన దివతీవలనా కొనపొగించలేదు. విఘ్నాలకు లోబడి పోయి విరమిస్తారు. వాళ్ళల్లో అందరిలో ఏ ఒక్కడో భగవంతుని వ్యూహపాల్పి సరిగా అర్థం చేసుకొని అయిన్ని ఆరాధించగలుగారు. హర్షవాసవలు జీవుల్ని మందివములు చేయ వీయవు. ఒక చెట్టుకు పుట్టిని పెంచెంట్టి వండ్లు కాలేవు. కొన్ని మధ్యలోనే రాలిపోతాయి. దివతీవలనా చెట్టుకే ఉన్నవే వండ్లకాయి. అలాగే పాధకులు కూడా.

62. ఈ ప్రపంచంలో మనకు కనపడే వస్తుకాలం భగవంతుని కంటే గొప్పదా? లేక ఈభూకాదులే భగవంతుడా? అలా కాకపోతే భగవంతుడు వీటిలో ఎలా ఉన్నాడు?

మత్తః పరతరం నావ్యక్తింబిదస్తి ధవంజయః।

మయి పర్యహిదం పోతం మాత్రే మతిగతా ఇవః॥ 7-7

ఈ లోకంలో భగవంతుడి కంటే ఉత్కృష్టమైన వస్తువింకోటి లేదు. లోకంలో ఉన్న వస్తువులన్నీ అయిన కంటే తక్కువనే. చారానికి మణులన్నీ గుడ్డితే మణులవారం అవు తుంది. మణులు విలంబాలంటే తోవలి దారం ముఖ్యదారం. ప్రపంచం ఇలా విలంబాలంటే

అయన మాత్రంలాగా ఆనరా ఉండాలి. మడిహారంలో లోపల ఉన్న దారం కనబడనట్లే అవ్వకుండా పరమాత్మకూడా అంతర్యామిగా కనబడకుండా అన్నింటాలోనూ ఉండాలి.

63. ప్రపంచమంతా మాయామయం అంటారు కదా! మాయ అంటే ఏమిట? ఆ మాయను మావపుడు దాటగలడా?

దైవీ హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా.

మామేవ యే ప్రవద్యజ్ఞే మాయామేకాం తరంతి తే: 14-7

భగవంతునిచే కల్పించబడిన యోగమాయ, సత్త్వం-రజస్సు-తమస్సనే మూడు గుణాల రూపంలో ఉన్నది. ఇది జీవులకు దాట రానిది. ఈమూడు గుణాల సామ్యవస్థను సంపాదించినవాడే ఈ మాయను దాటగలడు. అటువంటి సామ్యవస్థ భగవంతుని శరణు జొచ్చిన వారికే సాధ్యపడుతుంది. ఇతరుల కెవ్వరికీ సాధ్యం కాదు. కనుక భగవంతుని శరణుజొచ్చి మాయ మేలిమునుగులో నుంచి మనం బయటపడాలి.

64. అందఱు భగవంతుని చేతనే సృష్టించ బడ్డారు కదా! కొందఱు దేవుడే లేదని వాదించుతే పోకారెందుకని?

న మాం దుష్కృతివో మూఢాః ప్రవద్యజ్ఞే నరాధమాః.

మాయయాఽవహృతజ్ఞావా అనురం భావమాశ్రితాః: 15-7

విజమే! అందఱు భగవంతుని చేతనే సృష్టించబడ్డారు. కానీ వారి వారి పూర్వ జన్మవానలవల్ల వారిలో సత్త్వ-రజ-తమోగుణరూపమైన మాయ బోటు చేసుకుంటుంది. ఆ మాయవల్ల వినేకం శూన్యమై కొందఱు నరాధములుగా తయారౌతారు. వారి భావనలు, ప్రవృత్తులు రాక్షసమౌకాయి. వారికి దేవుడు లేదని, పునర్జన్మ లేదని, పరలోకం లేదని, అంతా శూన్యంగా ప్రపంచం గోచరిస్తుంది.

65. భగవంతుణ్ణి ఎందఱో హరిస్తారు కదా! వీరందఱు ఒకేరకం వారు కాదు. మతీ వారిని ఎన్నిరకాలుగా మనం విభజించవచ్చు?

ఏమిటి వారి వ్యూహం?

చతుర్విధా భజన్తే మాం జనాః సుకృతివోఽర్హవః।

అర్తే జిజ్ఞాసుర్ధార్మి జ్ఞానీ చ భరతర్షభః।

16-7

మందిమార్గంలో కాము నడిచి, లోకానికి అదర్శంగా నిలబడగలిగిన సజ్జనులు భగవంతుణ్ణి ఆరాధిస్తుంటారు. వారు 1. అర్తులు 2. జిజ్ఞాసువులు 3. అర్ధార్థులు 4. జ్ఞానులని వాళ్లు రకాలు. వివరీతమైన బాధలవల్ల అర్తులై అవి పోవాలని దేవునికి మొక్కి వారు అర్తులు. ప్రపంచ తక్ష్వాన్ని, అత్యుత్తమాన్ని, భగవత్తక్ష్వాన్ని తెలుసుకోగోరే ముముక్షువులు జిజ్ఞాసువులు. ఈ లోకంలో భోగాలను, నందలను, కీర్తి ప్రతిష్ఠలను కోరి ఆరాధించేవారు అర్ధార్థులు. ప్రపంచమంతా వాసుదేవమయంగా భావనచేయగలవారు జ్ఞానులు. ఇలా భక్తులు వాలుగురకాలుగా ఉంటారు వారి వారి అర్హతలకు తగినట్లు భగవంతుణ్ణి సేవిస్తుంటారు.

66. హిందువులకు మతనహనం ఉందంటారు కదా! ఏదేవతవైవా హుజించవచ్చా? మతీ భగవదనుగ్రహం కలుగుతుందా?

యో యో యాం యాం తనుం భక్తః శ్రద్ధయార్పితుమిచ్ఛతి।

తస్య తస్మాచ్ఛలాం శ్రద్ధాం కామేవ విదధామ్యహమ్। 21-7

తప్పకుండా కలుగుతుంది. ఎవరెవరు లోకంలో ఏ దేవతను ఆరాధించినా భగవంతుడు వారికి ఆ దేవతలోనే శ్రద్ధను కలిగిస్తాడు. వారికి ముందు ఇష్టదేవతారాధనలో శ్రద్ధను కలిగిస్తే తరువాత వారు లక్ష్మ్యుడై ఏర్పడి పరమేశ్వరారాధనం చేయగలుగుతారు కనుక హిందూ మతంలో ఎవరి ఇష్టదేవతను వారారాధించుకోవడానికి అవకాశం ఉంది కనుకనే వారికి మతనహనం ఉప్పుకుండా ఉంటుంది. ఏమతం వారు ఏ దేవత వారాధించినా అది పరంపరగా పరమేశ్వరునికే చేరుతుంది. వారికి తప్పక ఆయన ప్రసాదం కలుగుతుంది.

67. దశావతారాలంటారు. చేప, కాబేలు, వంది, సింహం, మరు గుఱ్ఱ, ఇతర మానవమాత్రులుగా ఉండే రాముడు, కృష్ణుడు మొఁదల వారిలోనా భగవంతుడవతరించాడు? అందఱు దేవుళ్లనంటారా?

వాహం ప్రకాశః సర్వస్య యోగమాయాసమావృతః।

మూఢోఽయం వాఖిజావాతి లోకో మామజమవ్యయమ్। 25-7

అవును. అవన్నీ దైవావతారాలు. సంకుచితమైన మన దృష్టిలో తక్కువ ఎక్కువ

భావలుంటాయి గాని, దేవునికి జీవులందఱు సమానులే. ఒక్కొక్క ప్రయోగం పొధించడానికి ఒక్కొక్క అవకాశాన్ని ధరించాడాయన. మనం మాయలో మునిగి ఉన్నాం కాబట్టి అజ్ఞానంవల్ల ఆయన అవకాశతత్వాన్ని తెలుసుకోలేం. మూర్ఖులైన జీవులు ఆయన నిత్యుడవీ మనవలె కర్మబంధంలో పట్టేవాడు కాదని, నశించేవాడు కాదని తెలుసుకో లేరు. జ్ఞానులకు మాత్రమే ఆయన స్వరూపం అర్థమవుతుంది.

68. మనవాళ్లు ఎంత చాదస్తూలో చూడండి. ఎవణ్ణి నుఖంగా బ్రతక నివ్వరు నరికడా! ఎవడన్నా చస్తూ ఉంటే చివరికు వాణ్ణి నుఖంగా చావను కూడా చావనివ్వరు. వాడి చెవిలో "వారాయణ వారాయణ" అని అరవటం, నోట్లో తులసితీర్థం పోయడం. ఏమిటంటే ఈ వెత్తి? చచ్చి పోయేటప్పుడు కూడా దేవుడెందు కంటి? ఏళ్ల నమ్మకాలేమిటోగాని విచ్చెక్కిపోతూంది బాబూ!

అస్తకాలే చ మామేవ స్మరన్ముక్త్యా కలేదరమ్.

యః ప్రయాతి స మద్భావం యాతి నాన్త్యక్ర సంశయః ॥ 5-8

యం యం వాచి స్మరన్ భావం త్యజత్యస్తే కలేదరమ్.

తం తమేవైతి కాన్తేయ సదా తద్భావభావితః ॥ 6-8

మనవాళ్లు "చాదస్తూలు, గుడ్డినమ్మకం కలవారు" అనుకొన్నంత కాలం మీకు వారి ఆచారాలు, అలవాట్లు వెత్తిగా కనబడటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ముందే నిర్లయానికి రాకంటే మీ బుద్ధితో ఆలోచించండి. బాగా బ్రతికినప్పుడు మనస్సులో ఏ భావాలు దృఢమైన నంస్కారాలను కలిగిస్తాయో అవి ఎప్పుడూ జ్ఞాపకమొస్తాయి. మరణకాలంలో జీవుడు దేన్ని స్మరిస్తాడో, దాని ఆనుబంధం వదలలేక తిరిగి ఆ జన్మను పొందుతాడు. అందుకనే భగవంతుణ్ణి స్మరిస్తూ కన్నుమూస్తే భగవత్స్వరూపాన్నే పొందుతాడు. అన్ని జ్ఞానాలూ ఉన్నప్పుడే నిరంతరం భగవన్నామస్మరణ చెనుకున్న వాడికి, మరణసమయంలోనూ దేవుడు జ్ఞాపకం వస్తాడు. అలా చెయ్యి వాడికి దైవస్మరణ కలిగే అవకాశంలేదు కనుక ఇంతకు పూర్వం చేసినవాడికి మరణ బాహుళ్యం ఇంద్రియాలు మనస్సు పనిచేయక దేవుడు స్మరణకు రాదని, ఇంతకు పూర్వం దైవస్మరణ చేయని వాడికి జ్ఞాపకం వచ్చే అవకాశమే లేదనీ, మనవాళ్లు మరణసమయంలో చెవిలో "వారాయణ! వారాయణ! అవి వినిపిస్తాయి, అప్పుడైనా దైవస్మరణ కలుగుతుందేమో నని చెవి పని చేయక, అది వినబడక పోయినా

‘కులసిత్తరం’ వోట్లో వేస్తేవినా దేవుని స్మరణ కలిగే అవకాశమున్నదని అలా చేస్తారు. కులసి కంఠంలో ఉన్న కపాన్ని పోగొడుతుంది.

69. మా అమ్మమ్మొకావిడ ఎన్నడూ పెదిమలాడిస్తూ ‘రామా’ అనో ‘కృష్ణా’ అనో అంటుంటుంది. మా యింటి ఎదుటాయన చేతిలో ఒక కులసిమాల పెట్టుకొని పూనలు రెట్టేస్తుంటాడు. ఎవరెన్ని మాట్లాడుకున్నా వట్టింపుకోడు. వీళ్ళకేమైనా విచ్చా? మునలి తనంలో ఇల్లాంటి లక్షణాలు వస్తుంటాయా?

అనన్యచేతాః నతతం యో మాం స్మరతి నిత్యకః॥

తస్యోహం సులభః పార్థ నిత్యయుక్తవ్య యోగినః॥ 14-8

అలా మనమనుకుంటే మనదే సిచ్చాతుంది. మునలితనంలో అందరికీ అలాంటి లక్షణాలు రావాలని లేదు. వృద్ధాప్యానికి దైవస్మరణకు సంబంధం లేదు. క్షణక్షణం సంభవిస్తున్న అనేక పాపాలను మూడుగట్టుకో కుండా వాళ్ళు వివేకంగలవాళ్ళ కాబట్టి ఎల్లప్పుడు భగవంతుణ్ణి స్మరించుకుంటున్నారు. అది మొదట చాలా కష్టమైనా, చేయగా చేయగా చాలా సులభమౌతుంది. అలా నిత్యం తనమే స్మరించే భక్తునికి భగవంతుడు చేరువలో ఉంటాడు. అన్ని యిబ్బందులనుంచి కాపాడుతాడు. చిట్ట చివఅకు మోక్షాన్ని కూడా ఇస్తాడు.

70. ఒకప్పుడు వేనోక రైల్లో ప్రయాణం చేస్తున్నాను. ఒకాయన రామాయణం మీద చర్చ లేవదీశాడు. ‘రాముడు మన మాదిరి పుట్టిన వాడైతే అతణ్ణి దేవుడని పూజించడం దేనికి? అన్నాడు. నవవీత - గోపీ చోరుడైన కృష్ణుడూ అంతేనన్నాడు. ఇది విజమేనా?

అవజానన్తి మాం మూఢాః మామహీం తమమాశ్రితమ్॥

వరం భావమజానన్తో మమ భూతమహేశ్వరమ్॥ 11-8

అదే మానవస్వభావం. పీలున్నంత వఅకూ ఇతరుల గొప్పతనాన్ని గుర్తించక పోవడం, పీల్లేకపోతే గొప్ప వాళ్ళను గురించి దుష్ప్రచారం చేయడం. రాముడు, కృష్ణుడు కారణములు. వారు మానవుల్లో పుట్టివా మానవాశీకులనుంచి పుట్టి వచ్చినందుచే వారి

మహిమల ద్వారా తెలియ జేస్తూనే ఉన్నాడు. కానీ వారు మానవులే గదా! అని మనం వారిని అవమానిస్తూనే ఉన్నాం. ధర్మనంపూజన కోసం ఉద్భవించి మనకు ఆదర్శంగా, ధర్మప్రబోధం చేసిన ఆ మహనీయులు జీవులందరిలో అంతరాత్మగా ఉండి ఈ ప్రపంచ మంతా వ్యాపించి ఉన్న వామదేవావతారాలు గాని మానవులెలా అవుతారు? దానిని మనం మాయవల్ల గుర్తించలేం.

71. భగవంతుడు తనను శరణాగతి చేయమన్నాడు. ద్యానించ మన్నాడు. సేవిరించమన్నాడు. బాగానే ఉంది. తెల్లవారి లేచి ముక్కుచూసుకొని కూర్చుంటే లోకయాత్ర ఎలా గడుస్తుంది? ఆయన మనల్ని పట్టించుకుంటాడా?

అనన్యార్పిత్రయన్తో మాం యే జనాః పర్యుపాసతే ।

తేహం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహామ్యహమ్ ॥ 22-9

తప్పకుండా పట్టించుకుంటాడు. అయితే మనకావశ్యమైనా కావాలి. ఆయన్ను శరణాగతి చేసిన తరువాత, అంటే హనం ఆయన వాళ్లం అయిపోయిన తరువాత, ఆయన కాకపోతే వేరెవరు పట్టించుకుంటారు? అనన్యభక్తి మనలో ఉంటే తప్పక మన యోగాన్ని క్షేమాన్ని స్వయంగా ఆయనే విచారిస్తాడు. అలా విచారించినట్లు ఎన్నో సంఘటనలుకూడా మహాత్ముల జీవితాల్లో మనం చూడవచ్చు. అలా ఆయన ప్రతిజ్ఞచేశాడు.

72. మాపూర్ణో ఒక జమీందారు గుడి కట్టించాడు. ఇంకో డబ్బుగల ఆసామి రథం చేయించాడు. ఇంకొకడు ఎంకో డబ్బు ఖర్చుచేసి ఉత్సవాలు చేయిస్తున్నాడు. వాళ్లు డబ్బు కలవాళ్లు కాబట్టి చేయిస్తున్నారు. మఱి నేను పూటగడవని వాణ్ణి. భగవంతునికి వేవేమి చేయించగలను? అయినా మనమిచ్చిందాన్ని దేవుడు పరిగ్రహిస్తాడా?

పత్రం పుష్పం పలం తోయం యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి ।

తదహం భక్త్యుపహృతమస్మామి ప్రయతాత్మవః ॥ 26-9

ప్రతివాడు గుడ్డ గోపురాలూ కట్టించనక్కరలేదు. ఎంకో డబ్బు ఖర్చుచేసి ఆదం

బరంగా ఉత్పవాలు చేయించకపోయావా, భక్తితో చిన్న ఆకుగానీ, పువ్వు గానీ, పండు గానీ ఏదీ లేకపోతే చివరకు నీళ్లు గానీ, భగవంతుని ముందుంచి ఆయనకు వివేదనం చేస్తే, అతడి భక్తికి మెచ్చి దేవుడు దాన్ని పరిగ్రహిస్తాడు. మనం భక్తితో ఇచ్చిందేదైనా దేవుడు తప్పక దాన్ని తీసుకుంటాడు. భక్తి లేకుండా ఏమి నమర్పించినా అది బూడిదలో పన్నీరు పోని వట్టే. దాన్ని భగవంతుడు ముట్టినే ముట్టడు.

73. కొందఱంటారు: రోజుకూలి చేసుకొని వట్టిదన్నం తినేవాళ్ల కెందుకంటే దేముడు? బాగా డబ్బుగల వాళ్లకి కావాలి గాని; తమ పొట్టకే అన్నంలేవి వాళ్లు దేముడికేం పెడతారు? వాళ్లు దేవుణ్ణిలా పూజిస్తారు? అని. మత పేదలు దేవుణ్ణి ఎలా సేవించాలి?

యత్కరోషి యదక్నాసి యజ్ఞహోషి దదాసి యత్ ।

యత్తవన్యసి కొవైయ తత్కురుష్వ మదర్పణమ్ । 27-9

నిజమే! పొట్టకూడా గడవని వాళ్లు దేవుడికి పంచభక్ష్యపరమాన్నాలు పెట్టలేరు. కాని దేవుడు తనకు పంచభక్ష్యపరమాన్నాలు పెట్టమని ఎప్పుడూ అడగలేదు. నీ వేవని చేసినా, ఏమి తిన్నా, ఏది ఇతరులకిచ్చినా, ఏకమైన తనమ్మ చేసినా దానినే తనకర్పించ మన్నాడు. అంతేనే కాని ఏదో ప్రత్యేకంగా చేసి తనకు నమర్పించమనలేదు. నీవ చేసే ప్రతిపనిలోను భగవదర్పణభావం రావాలి. నీవు నూకలు తింటే దాన్నే పరమాత్మకర్పించి తిను, నీ వేవని చేసినా కృష్ణార్పణబుద్ధితో చెయ్యే. అంతేచాలు.

74. దేవుడందరివి సృష్టించాడంటారు కదా! కొందఱివి ధవికులు గాను కొందఱివి దరిద్రులు గాను, కొందఱివి పూర్ణాయుర్రాయంతోను, ఇంకొందఱివి అల్పాయుష్యంతోను, కొందఱివి అందగాళ్ళు గాను, మతీకొందఱివి కురుపులు గాను ఎందుకు సృష్టించాడు? ఆయనకు వక్షపాతం ఉండకూడదు కదా?

నమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యాఽస్మి న బ్రియః ।

యే భజంతి తు మాం భక్త్యా మయి తే తేషు చాన్యహమ్ । 29-9

అవును! ఆయనకు వక్షపాతం ఉండ కూడదు. విజానికి లేదు కూడా. జీవులందరి

విషయంలో ఆయన సమావధానంతోనే ఉంటాడు. ఆయనకు క్రమపు కాని మిత్రుడు కాని జీవులలో ఎవరూ లేరు. గాలి, వెలుతురు, వాన, మొ: వస్తువులవివ్వడంలో ఆయన అందఱకు సమానుడే. కానీ ఆయననే అవ్యభక్తితో ఆరాధించే పరమభక్తులలో ఆయన వివసింది, తనలో వారిని ధరించి కాపాడతాడు. వారికి విగ్రహం, కాంతి, పంక్తపాలము, ఓర్వము కలిగింది వంపారబంధాలమండి తప్పకోవడానికి అమృతాల మార్గాన్ని కల్పిస్తాడు. ప్రహరదుడు, ద్రౌపది మొ: భక్తులందుకు ఉదాహరణలు.

75. ఎన్నో అధర్మములు, పాపాలు చేశాడు. దేశాన్ని దోచేశాడు. అతడు చేయని తప్ప లేదు. ఇప్పుడు వచ్చాకావవడుతున్నాడు. విరం తరం భగవద్ధ్యానం చేస్తున్నాడు. దేవుడాతణ్ణి క్షమిస్తాడా? వాణ్ణి మనమెలా చూడాలి? హిందూధర్మంలో అటువంటి వారికవకాశ ముందా? లేక వారు మతాంతరులై పోవలసిందేవా?

అని చేతుడురాచారో భజతే మామనవ్యభాక్ ।

హిదురేవ న మత్తవ్యవ్యమ్యగవ్యవసితో హి సః । 30-9

ఎప్పటికీ కాదు. హిందూధర్మం ముఖ్యధర్మకృతం కలది. ఎన్ని పాపాలు చేసినా, విజంగా వాడు వచ్చాకావ పడితే తప్పక దేవుడు వాడిని క్షమిస్తాడు. తన తప్పును తాను తెలుసుకోవడ మనేది మందిమార్గానికి మొదటిమెట్టు. అహంకారాన్ని చల్లారిస్తే కాని తన తప్పు తాను తెలుసుకోలేడు. అవ్యభక్తితో వాడు దేవుణ్ణి నమ్మి ఆరాధిస్తే వాడిని సమానం మంది వాడుగా గుర్తించి గౌరవించాలి. అతణ్ణి వెలి పేసి మతాంతరుణ్ణి చేయకూడదు అలా చేస్తే ఆ తప్పు సమాజందే అవుతుంది. మందిదోషలో ప్రవేశించిన వాణ్ణి గౌరవించి ప్రోత్సహించాలి

76. దేవుణ్ణి నమ్మి కాలిచే భక్తులను పూర్వం వాళ్లు చేసిన తప్పులను రెట్టచేయ కుండా ఆయన తప్పక కాపాడతాడా? అతడికి కాంతిని కలిగిస్తాడా?

క్షప్రం భవతి ధర్మాత్మా కళ్యణ్యాప్తిం విగచ్ఛతి ।

కాస్తేయ! ప్రతిజాపీహి న మే భక్తః ప్రణకళ్యతి । 31-9

ముమ్మాటికీ వాళ్ళను కాపాడి తీరతాడు. తప్పులు చేసినవాడు విజంగా వచ్చాకావ పడి తనను, భక్తితో ఆరాధిస్తే అతణ్ణి మందిమార్గంలో స్థిరపడటానికి తనే దోహద మవుతాడు.

అతడు దీక్షకలవాడు కాబట్టి త్వరలోనే ధర్మాత్ముడై కాంచిన పొందగలుగుతాడు. భగవంతుడు, తన భక్తుడెన్నటికీ నశించడవి ప్రతిజ్ఞచేసి చెప్పమంటున్నాడు. ఇంతకంటే మనకు అభయ ప్రదానం ఎవరు చేయగలరు?

77 దేవుని విషయంలో నిరంతరభక్తితో ఉండాలంటే భక్తుడేం చేయాలి? అలాంటి భక్తునికి స్వామి మోక్షం ఇస్తాడా?

మన్నవా భవ మద్భక్తో మద్యాకీ మాం వమన్మధుః।

మామేనైష్ఠ్యసి యుక్తైవమాత్మానం మత్పరాయణః॥ 34-9

తప్పకుండా ఇస్తాడు. మనకు దేవునిపై అనన్యభక్తి కలగాలంటే ఇలా మనం నడచుకోవాలని ఆయన ఉపదేశిస్తున్నాడు. ఎప్పుడూ మనమేమని చేస్తున్నా మనస్సు భగవంతునిపై నిలపాలి. అంటే మనం ఏమనిచేస్తున్నా అది భగవంతుడే చేయిస్తున్నాడనీ, ఆ పని ద్వారా మనం దేవుణ్ణి ఆరాధిస్తున్నామనీ భావిస్తూ చేయాలి. ఇలాంటి భావన ఉంటే చెడ్డపనులు చేయలేం. ఆయన మీద నిరంతరప్రేమతో ఉండాలి. అలా ఉంటే ద్వేషాన్ని జయింప గలుగుతాం. ఎప్పుడూ ఆయన్ని అనేకవిధాల ఆరాధించాలి. అలా ఆరాధిస్తే మనస్సు, చెడ్డవిషయాల వలలో చిక్కుకోదు. ఆయన్నే శరణాగతి చేయాలి. అలా శరణాగతి చేస్తే అహంకారగ్రహవిముక్తి కలుగుతుంది అలాంటి భక్తునికి తప్పక ఆయన పొయ్యజ్యం ఇస్తానంటున్నాడు. కనుకనే ప్రాచీనులు ఏమని చేసినా భగవంతుడు చేయిస్తున్నాడనీ, దేవుడి దయవల్ల తెరచేరిందనీ, అన్ని వస్తుల్లో దేవుణ్ణి తీసుకవస్తుంటారు. చిలికే కొద్దీ వెన్న వచ్చినట్లు, సహించిన కొద్దీ మనధర్మంలోని వికృత్యాలు బయట పడతాయి.

78. భక్తుల ప్రవృత్తులెలా ఉంటాయి? మహాభక్తులకు మోక్షం కలగడానికి భగవంతుడు వారినిలా ఉద్ధరిస్తాడు? మనలో ఉన్న అజ్ఞానాన్ని, పాపాన్ని ఆయన పోగొడతాడా? అలా ఆయన పోగొట్టాలంటే మనమేం చేయాలి?

మద్భిక్తా మద్గతప్రాణా బోధయంతః పరస్పరమ్।

కథయంత్యే మాం విత్యం తువ్యప్తి చ రమన్తి చ॥ 9-10

తేషాం సతతయక్తానాం భజతాం వ్రీతిహర్షకమ్ ।

దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మామువయాప్తి తే ॥ 10-10

తేషామేవానుకమ్యార్థమహమజ్ఞానజం తమః ।

నాశయామ్యాత్మభావస్థో జ్ఞానదీపేన భావ్యతా ॥ 11-10

భగవంతునిపై నిండెన భక్తిగలవారు ఎల్లప్పుడూ మనస్సును అకటపైనే ఉంచి, ప్రాణాలను ప్రాణశక్తిని ఆయనకే నమర్చింది, ఆయన్ను గురించి వరిస్తరం ఒకరికొకరు బోధించుకుంటూ, సంభాషించుకుంటూ, నంతోపాన్చి, గొప్ప ఆనందాన్ని పొందుతుంటారు ఇలా ఎవరు మనస్సును ఇంద్రియాలను ఎన్నటికీ దేవుని లోనే ఉంచే చోట, ప్రేమతో ఆయన్నే సేవిస్తారో వారికి ఆయన తనను చేరడానికి సాధనమైన సమబుద్ధిని కట్టాస్తాడు. అంతే గాక వారి భక్తిప్రవర్తనలకు మెచ్చి, ఎలాచైనా వారిని ఉద్ధరించాలని జాలితో వారికి జ్ఞాన ప్రకాశాన్నివ్వడం ద్వారా అనేకజన్మల నుంచి వస్తున్న అజ్ఞానాంధకారాన్ని నాశనం చేస్తాడు హృదయాంతర్యంగిగా ఉండి వారి అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టి, వారికి మంచి వివేకాన్ని, సత్రు వృత్తిని కలిగిస్తాడు. దాని ద్వారా వారికి మోక్షార్హత కలిగి, వారు సంసారబంధాలనుంచి ముక్తిని పొందుతారు.

79. దేవుడున్నాడా? ఉంటే చూపెట్టగలవా? అంటాడు మిత్రుడొకడు.

ప్రపంచమంతా భగవంతుడుంటే ఆయన్ను మనమెలా గుర్తించేది ?

దీవికేదైనా ప్రమాణం ఉందా ?

యద్యద్విభూతిమత్సత్త్వం శ్రీమద్భూతమేవ నా ।

తత్తదేవానగచ్ఛ! త్వం మమ తేజోంశసంభవమ్ ॥ 41-10

దేవుడు తప్పకుండా ఉన్నాడు. ఆయన్ను గుర్తించడానికి అడుగుడుగనూ ప్రమాణాలున్నాయి. కాకపోతే మనకు ఓర్పు, మంచి అవగాహన లేవు కాబట్టి, ఆయన్ను గురించి మనం తెలిసికోలేక పోతున్నాం. చూడండి: దేవుడే, ఇలా న్యాయంగా చెబు తున్నాడు లోకంలో కొన్ని వదార్థాల్లో అతిశయించిన తేజస్సు కనపడుతుంది. కొన్ని వస్తువులు చాలా అందంగా, శోభగా ఉన్నాయి. ఒక చక్కని నర్తకి మంచి వృత్త్యం చేస్తున్నది. ఎర్రగులాబీ అందంగా ముమముమ లాడుతుంది. పండితుడు జ్ఞానానికి పుట్టిల్లలా ఉన్నాడు. శిల్పి చక్కని శిల్పాన్ని చెక్క గలుగుతున్నాడు. వస్తువుల్లో, వ్యక్తుల్లో కనబడే ఆ అతిశయం, ఆ శోభ, ఆ శక్తి, ఆ సామర్థ్యం ఇవన్నీ మనకెక్కడివి? ఇవన్నీ

భగవంతుని అంశవల్ల మనకేర్పడినవే సహజంగా మనలో ఏమీ లేదు. ఆ భగవచ్చక్రి ద్వారా లోకంలో అన్నిచోట్ల మనం భగవంతుణ్ణి చూడవచ్చు. పాలలో మిగడలా, నువ్వులో మానెలా భగవంతుడు ప్రపంచంలో ఉన్నాడు. చూచే హృదయంతో, సాధనతో వెలికి దీసే కనబడతాడు.

80. దేవుడంటూ ఉంటే మనకు కనవడాలి గదా! ఎందుకని కన వడదు? చదువుకున్న వాళ్ళకి, తపస్సు చేసే వాళ్ళకి, దానధర్మాలు చేసేవాళ్ళకి, యజ్ఞయాగాలుచేసే వారికి భగవంతుడు కన వడతాడా? ఆయన్ని తెలుసుకోవాలన్నా పొందాలన్నా ఎలా సాధ్యమౌతుంది?

వాహం వేదైర్న తవహి న దానేన వ చేజ్యయా।

శక్య ఏవంవిధో ద్రష్టుం దృష్టవానపి మాం యథా॥ 53-11

భక్త్యా త్వనన్యయా శక్య అహమేవంవిధోఽర్హున।

జ్ఞాతుం ద్రష్టుం చ తత్త్వేన ప్రవేష్టుం చ పరంతప॥ 54-11

దేవుడు తప్పకుండా కనబడతాడు. అయితే “వేమ గొప్ప విద్యావేత్తను గదా! నాకు కనవడడే, అంటే కనవడదు.” ‘వేనెంతో తపస్సు చేశాను’ అనుకొనే వారికీ కనవడదు. దానధర్మాలు, పూజలు వుపాసారాలు చేసే వారికీ కనవడదు. మఱి ఎవరికి కనవడతాడు? ఎవరు భక్తితో ఆస్వామి తప్ప ఇంకేమీ లేదనే భావనతో సర్వస్వాన్ని ఆయన అధీనమనుకొని భగవన్నయలుగా అనుకారో వారికే ఆయనను గూర్చి తెలుస్తుంది. ఆయన దర్శనం కలుగుతుంది ఆయన పాయుజ్యం లభిస్తుంది. కాబట్టి అనన్యభక్తి పెంచుకోవాలి.

81. మహాభక్తుణ్ణి అందరికీ చెప్పకొనే వాడేనా విజమైన భక్తుడు? విజంగా భగవంతుణ్ణి పొందాలంటే భక్తుడెలా ఉండాలి? ఎటువంటి భక్తులకు భగవత్ప్రాప్తి కలుగుతుంది?

మక్కుర్మకృష్ణత్పరమో మద్భక్తః సంగవర్జితః।

విర్వైరః సర్వభూతేషు యః సమామేతి పాండవ॥ 55-11

విజమైన భక్తుడెప్పుడూ వేమ మహాభక్తుణ్ణి దాంబికాలు పంకడు. కామ ఏది

చేస్తున్నా భగవదర్పణంగా చేస్తాడు. దేవుడే అందరికీ పరమగతి అని భావిస్తాడు. ఏ రకమైన శబ్ద - రూప - రస - గంధ - స్పర్శలతోనూ పాకులార్చడు. అంటే వాటిపై వంగొచ్చి చంపుకుంటాడు. లోకంలో ప్రతిజీవిలోనూ పరమాత్మనే దర్శిస్తూ ఎవరినీ ద్వేషించ లేడు అందరితో పేహంగా ఉంటాడు అలాంటి వాడే పరమభక్తుడు అలాంటి భక్తునికే భగవంతుడు నర్వదా మలభుడై, అతడికి మోక్షాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

82. ఎలాంటివారు పరమభక్తులు? వారెలా భగవంతుణ్ణి పేవిస్తారు?

మయ్యావేళ్య మనో యే మాం విత్త్యయక్తా ఉపాసతే ।

శ్రద్ధయా పరయోపేకాస్తే మే యుక్తతమా మతాః 2-12

ఎవరు భగవంతునియందే తక్కురమైన భావనతో మనస్సును నిలిపి శ్రద్ధతో ఉపాసన చేస్తారో వారు పరమభక్తులు కాయుక - వాచిక - మానసిక కర్మలను చేస్తూనే అవి అన్ని భగవంతుడే చేస్తున్నాడనీ, ఆయన సంకల్పంతోనే అవన్నీ జరుగుతున్నాయనీ, కామ నిమిత్తమైత్రుడననీ భావిస్తూ, ఆ రూపంగా దేవునికి సేవ చేస్తున్నానని భావిస్తే, మనస్సు ఎప్పుడూ ఆయనపైనే నిలవడానికి చీలువదుకుంది అదే భగవంతుణ్ణి నర్వదా సేవించే పద్ధతి.

83. అవన్యభక్తితో భగవంతుణ్ణి నమ్మి సేవించే వారిని ఈ సంసార బంధాల నుంచి ఆయన నముద్ధరిస్తాడా ?

తేషామహం నముద్ధర్తా మృత్యునంపారపాగరాత్ ।

భవామి న చిరాత్పార్థ మయ్యావేళిత చేతహిమ్ 7-12

తప్పకుండా అటువంటి పరమభక్తులను వాళ్ళభూయిష్టమైన సంపారనముద్రంనుంచి భగవంతుడు నముద్ధరిస్తాడు. అయితే వారు సర్వకర్మలను భగవంతుని పాదపద్మాలలో నమర్పించి, ఎల్లప్పుడు భగవంతునిపైన ఆసక్తి కలిగిన మనస్సుతో, ఆయన్నే ద్యావించాలి. తను ఏ పని చేస్తున్నా, ఏ మాట మాట్లాడుతున్నా. ఏ ఆలోచన చేస్తున్నా దాన్ని దైవకృతంగా భావిస్తూ మూడు రకాల కర్మల్లోనూ భగవంతుని స్మరిస్తూ, మనస్సును ఆయన లోనే ఆపేసింప జేస్తే, అటువంటి భక్తాగ్రేసరులను భగవంతుడు తనవారుగా భావించి తప్పక కాపాడుతాడు. సంపారయాతనలకవి కంటపు. సంపారదుఃఖాంబుధిమంచి అలాంటి భక్తులను దేవుడే ఉదరిపాడు.

84. లోకంలో అందఱు ఒకే లక్షణాలు, అర్హతలు కలవారై ఉండరు కదా! అందఱికి భగవంతుణ్ణి చేరాలంటే వారికి వారికి తగినట్లు ఏదైనా మార్గాంతరాలున్నాయా? ఎలా భక్తులు భగవంతుణ్ణి చేరాలి?

మయ్యేవ మన ఆధర్వ మయి బుద్ధిం నివేశయః।

వివసిష్యసి మయ్యేవ అత ఉర్ధ్వం న సంశయః॥ 8-12

అథ చిత్తం నమోధాతుం న శక్నోషి మయి స్థిరమ్।

అభ్యాసయోగేన తతో మామిచ్ఛాప్తం ధనంజయః॥ 9-12

అభ్యాసేఽవ్యసమర్థోఽసి మత్కర్మపరమో భవ।

మదర్థమపి కర్మాణి కుర్వన్సిద్ధిమవాప్స్యసి॥ 10-12

అధైతదవ్యక్తోఽసి కర్తుం మద్యోగమాక్రితః।

సర్వకర్మ ఫలత్యాగం తతః కురు యతాత్మవాన్॥ 11-12

ఏ పనికైనా ఆయా వ్యక్తుల అధికారాల్ని బట్టి మార్గం ఉంటుంది. అధికారమంటే అతడి అర్హత. అందఱికి ఒకే మార్గం అంటూ ఉండదు. వారి వారి అర్హతను బట్టి మార్గాలుంటాయి. ఇందులో మొదటి మార్గం: మనస్సును ఎల్లప్పుడూ భగవంతునిపైన ఉంచడం. మనకు ప్రతి క్షణం కలిగే జ్ఞానాలను భగవత్పురంగా చేయడం. అలా చేయ గలిగితే మనం భగవంతునిలోనే వివసిస్తాం. ఏమీ వందేహపడవలసిన వనిలేదు. రెండవ మార్గం: ఎప్పుడూ మనస్సును అయవపైనే ఉంచడానికి నీకు వమర్థక లేకపోతే, అభ్యాస యోగంతో దేవుణ్ణి పొందాలని ఎప్పుడూ కోరుకో. మూడవమార్గం: అలా భగవంతుణ్ణి పొందాలని మనస్సాంచల్యం వల్ల కోరలేకపోతే దేవుని కోసం, ఆయన ఆరాధన కోసం ప్రతి సమితి అయవకు అంతిం చెయ్. ప్వామి కోసం కొన్ని కర్మలు చేసినప్పటికీ నీకు సిద్ధి లభిస్తుంది. త్యాగమార్గం: అలా భగవత్పురమైన కర్మలు చేయటానికి కూడా నీకు శక్తిలేకపోతే, భగవంతుణ్ణాశ్రయించి. ఇంద్రియ మనో విగ్రహాలతో నీవు నిత్యంచేసే కర్మల వలాన్ని ఆయ వకు త్యాగగరి చెయ్. ఈ చివటి మార్గానికి అందఱూ అధికారులే. వారి వారి పనులు వాడు చేసుకోవచ్చు. వలాన్ని భగవంతునికి వదిలివేస్తే చాలు. క్రమంగా వారికి మనోవిమర్శల్యం కలుగుతుంది. దీనికి మనోవిగ్రహం కావాలి. ఏదీలో దేవుని ఆశ్రయించినా మోక్షం వస్తుంది.

85. లోకంలో జ్ఞానమనీ, ధ్యానమనీ, వలక్యాగమనీ, కాంతి అనీ
కొన్నింటిని వింటున్నాం కదా! వీటిలో ఏది శ్రేష్ఠమైంది?

శ్రేయో హి జ్ఞానమభ్యాసాత్ జ్ఞానాద్భావం విశిష్టతే।

ధ్యానాత్కర్మఫలక్యాగస్త్యాగచ్ఛాద్వి రవంతరమ్ ॥ 12 12

గుడిగా అనేకపాదవలు చేయడం కంటే జ్ఞానం చాలా మంచిది. శేవలం జ్ఞానం కంటే ధ్యానం మంచిది. దానివల్ల మన మనస్సుకు ఏకాగ్రత కలుగుతుంది. ధ్యానం కంటే కర్మఫలాన్ని క్యాగం చేయడం మంచిది. కర్మఫలాన్ని భగవంతుని కర్పిస్తే అహంకారం వశించి, వైరాగ్యం కలుగుతుంది. భగవంతుని అతిమానుషత్వం గోచరిస్తుంది. మనస్సుకు కాంతి లభిస్తుంది. ఈ కర్మఫల క్యాగంకంటే దానివల్ల కలిగే కాంతి చాలా శ్రేష్ఠమైంది.

86. భగవంతునికి ఎందఱో భక్తులు ఎన్నిరకాల వారో ఉంటారు.
అందులో ఎటువంటి భక్తులు ఆయనకు చాలా వ్రియులుగా
ఉంటారు? స్థూలంగా ఉత్తమ భక్తులకుంటాల్సిన లక్షణాలేవి?

అద్యేష్టా నర్వభూతానాం మైత్రః కరుణ ఏవ చ।

నిర్మమో నిరహంకారః నమదుఃఖమఖః క్షమః ॥ 13-12

సంతుష్టః సతతం యోగీ యతాత్మా దృఢవిశ్చయః।

మయ్యర్పితమనోబద్ధిః యో మద్యక్తః స మే ప్రియః ॥ 14-12

యస్మాన్సోద్విజతే లోకో లోకాన్సోద్విజతే చ యః।

సార్థామర్థభయోద్వేషైర్ముక్తో యః స చ మే ప్రియః ॥ 15-12

అనపేక్షః కదిర్భక్ష ఉదాసీనో గతవ్యతః।

సర్వారంభపరిత్యాగీ యో మద్యక్తః స మే ప్రియః ॥ 16-12

యో న హ్యవ్యతి న ద్వేష్టి న కోపతి న కాంక్షతి।

తథాకథపరిత్యాగీ భక్తిమాన్యః స మే ప్రియః ॥ 17-12

సమః శత్రో చ మిత్రో చ తథా మహానమానయోః।

శిరోష్ఠమఖదుఃలేప సమః సంగవివర్జితః ॥ 18-12

తుల్యహిందాస్తుతిర్భావీ సంతుష్టో యేన కేవ చిత్ ॥

అవికేతః సిరమతిః భక్తిమాన్యే ప్రియో వరః ॥ 19-12

భక్తులు అనేక రకాలుగా ఉంటారు. అందులో ఉత్తమశ్రేణికి చెందిన వారు ఇలా ఉంటారు: ఏ జీవి పైనా ద్వేషం లేకుండా తనకు వారివల్ల కలిగిన బాధ తన ప్రారబ్ధకృతమువి భావిస్తూ, వారి ఏషయంలో 'స్నేహాన్ని దయను నిరంతరం కలిగి ఉంటాడు ఉత్తమభక్తుడు. వాడికి 'ఇది వాది' అనే మమకారం గాని, 'ఇది నేను చేస్తున్నాననే' అహంకారం గాని ఉండదు దుఃఖాన్ని సుఖాన్ని అతడు ఓర్పుతో సమానంగా నవ్విస్తాడు. భగవత్ప్రహర మువి స్వీకరిస్తాడు. ఎప్పుడూ తృప్తితో, మనోవిగ్రహంతో, తన జీవితలక్ష్యాన్ని, కర్తవ్యాన్ని విశ్వయించుకొని మనస్సును, బుద్ధిని, జీవితాన్ని భగవదర్పణం చేసి లోకయాత్ర చేస్తూ ఉంటాడు. అతడే దేవునకు చాల ఇష్టుడైన భక్తుడు కామం-క్రోధం-లోభం-మోహం-మదం-మాత్సర్యం అనే అంకశృక్రువులను ఆరుగురను జయించడంవల్ల, ఎవరివల్ల లోకం భయపడదో, ఎవరు లోకంవల్ల కూడా భయపడరో, సుఖ దుఃఖాలు భయోద్వేగాలు ఎవరిపైన ఏ రకమైన ప్రభావాన్ని చూపవో, అతడే భగవంతునికి ప్రియమైన భక్తుడు. ఏ అపేక్షలేక, ఆచారం కలవాడై, నమర్తుడై, తనకు కలిగే మంచిచెడుల విషయంలో తటస్థుడై యుండటం వల్ల ఏ దింత లేనివాడై, ఫలాపేక్షతో ఏ కార్యాన్ని ఆరంభించకుండా తన కర్తవ్యాన్ని మాత్రం జాగ్రత్తగా నిర్వహిస్తూ ఉండే భక్తుడే భగవంతునకు ప్రియుడు.

ఎవరు మంచి కలిగితే వట్టలేని సంకోచాన్ని పొందరో, ఏదైనా చెడు కలిగితే దుఃఖ పడరో, రాగద్వేషాలు ఎవరిపైన ప్రభావాన్ని చూపలేవో, మంచి - చెడులను, పుణ్య పాపాలను ఎవరు దేవునకే వదలి కర్తవ్యకాబుద్ధితో కర్మల్ని ఆచరిస్తారో వారు భగవంతునకు ఇష్టులైన భక్తులు.

ఎవడు శక్రువుల పైన మిత్రుల పైన, నమ్మాపములలో, అనమానములలో, శీతోష్ణ స్పర్శలలో, మఖ-దుఃఖాలలో, నిందా-స్తుతులలో సమానమైన భావన గలిగి, ఇష్టమైన నెవిష యాలు అందుబాటులో లేనప్పుడు లేనే అని బాధపడకుండా, వాటిపై ఆసక్తిని వదలి, మౌనంగా ఏది లభించినా దానితో సంకోచాన్నే పొందుతూ, ఒకచోటే స్థిరంగా ఉండక, స్థిరమైన బుద్ధిగలవాడై ఉంటాడో వాడు భగవంతునికి చాల ఇష్టుడు ఇటువంటి భక్తులు ఉత్తమోత్తములు కనుక వ్యాపి వారి వెల్లప్పుడు వెన్నంటి కాస్తూ, వారికి వచ్చిన బాధలను తనంతట కానే కల్పించుకొని విచారిస్తూ, వారీని కాపాడి మోక్షిస్తాడు.

87 మన నమాజంలో జ్ఞానులకెంతో ప్రాధాన్యం ఉంది కదా! జ్ఞాన వ్యరూపం ఎలా ఉంటుంది? జ్ఞాని మనవ్రత్యమెలా ఉంటుంది?

అమానిత్వమదంభిత్వమహంసాఙ్గవిరార్థవమ్ ।

అచార్యోపానవం కాచం సైర్యమాత్మవివిగ్రహః ॥ 8-13

ఇన్ద్రియార్థేషు వైరాగ్యమవహంకార ఏవ చ ।

జన్మమృత్యుజరావ్యాధిదుఃఖదోషానుదర్శనమ్ ॥ 9-13

లసక్తిరవభిష్వంగః పుత్రదారగృహాదిమ ।

సత్యం చ నమభిత్తత్వమిష్టానిష్టాఽవత్తిమ ॥ 10-13

మయి చానన్యయోగేన భక్తిరవ్యభిచారిణీ ।

వివిక్తదేశసేవిత్యమరత్నిర్జననంనది ॥ 11-13

అధ్యాత్మ జ్ఞాననిత్యత్వం తత్త్వజ్ఞానార్థదర్శనమ్ ।

ఏతద్ జ్ఞానమితి ప్రాక్తమజ్ఞానం యదతోఽన్యథా ॥ 12-13

‘నేను చాల గొప్పవాడినని’, ‘నేను ఇతరుల కెందులోను తీసిపోనని’ దురభిమానం లేకపోవడం, నా అప్తి, నా ఐశ్వర్యం, నా విద్య, నా సుఖ భోగాలు ఎంత గొప్పవో చూడమని ఆడంబరం కోనం అతిశయోక్తులు వలక్కపోవడం, కారీరక-మానసిక-వాదికాలైన హింసలను చేయకుండా అహింసను పాటించడం, ఓర్పు కలిగియుండడం, కవటం లేకపోవడం, గురువులను పేవించడం, పరిశుభ్రంగా ఉండడం, మనస్సును అదుపు ఆజ్ఞలో ఉంచుకోవడం, మన ఇంద్రియాలను కుంగదీపే రూప-రస-గంధ-స్పర్శ-శబ్దాలనే లోక విషయాలపై అనక్తి లేకపోవడం, అహంకారరాహిత్యం, జననం-మరణం-మువలితనం-అధివ్యాధులనే దుఃఖహేతువులుకలది ఈ జీవితంతా భావన చేయడం, నంకానం, భార్య, ఇండ్లు, అప్తి పాస్తుల విషయంలో మమకారం కాని, అవక్తి కాని లేకపోవడం, తన ఇష్టం వెరవేరేవా, అలా వెరవేరక అవిష్టం కలిగినా మనస్సు సమానమైన స్థితిలో ఉండటం, భగవంతునిపై విశ్వలమైన, అనన్యమైన భక్తి కలిగి ఉండడం, పది మందిలో కలిసి ఉండక ఒంటరిగా ఉండటం, విభిన్నవ్యభావాలు కల జన సమాహారం ప్నేహం చేయటానికి ఇష్టవడక పోవడం, ఎప్పుడూ అత్మజ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండటం, తత్త్వజ్ఞానవ్యరూపాన్ని చక్కగా అవగాహన చేసుకోవడం, ఇవి జ్ఞానానికి లక్షణాలు. ఇలాంటి లక్షణాలు గల మనవత్త్వం కలవాడే జ్ఞాని. ఏదీలో ఏ ఒక్కదాన్ని అభ్యాసం చేసినా సమాజం సుఖ కాంతులతో కుల తుగుకుంది. ఏదీకి హర్షిగా విరుద్ధమైన లక్షణాలే అజ్ఞానం. వాటి వల్లనే సమాజంలో కాంతిలేక ప్రతివారూ బాధపడేది.

88. మనలో నత్వ-రజ-నమోగుణాలున్నాయి కదా ! ఈ మూడు గుణాల ప్రభావాలకు లొంగి వారెవరైనా ఉంటారా ? ఉంటే వారి మనస్తత్వం, ప్రవృత్తి ఎలా ఉంటాయి ?

ప్రకాశం చ ప్రవృత్తిం చ మోహమేవ చ పాండవ ।

న ద్వేష్టి సంప్రవృత్తావి న వివృత్తావి కాంక్షతి । 22-14

ఉదాహరణ: గుణైర్యో న విచార్యతే ।

గుణా వర్తన్త ఇత్యేవ యోఽవతిష్ఠతి వేగతే । 23-14

నమదుఃఖఃస్థః స్వస్థః నమలోష్ఠాశ్శకాంచనః ।

తుల్యప్రియాప్రియో దీరస్తుల్యవిందాత్మనంతుతిః । 24-14

మానావమావయోస్తుల్యమైశ్యో మిత్రానిష్కయోః ।

నర్వారంభపరిత్యాగీ గుణాతీతః న ఉచ్యతే । 25-14

తప్పకుండా ఉంటారు. నత్వగుణ లక్షణం ప్రకాశం. రజోగుణ లక్షణం కార్యప్రవృత్తి తమోగుణ లక్షణం అజ్ఞానం. ఇవి ఏవి ఎలా కలిగినా లెక్కచేయక, రాగద్వేషాలను వదలి, ఉన్నదాన్ని అక్కర్లేదని కానీ, లేనిది కావాలని కానీ కోరకుండా, తటస్థంగా ఉండి, ఎవరు గుణాలచేత ఏ కొంచెం చాంచల్యం పొందకుండా ఉంటారో, ప్రకృతిగుణాలు తమస్వభావంతో ఉంటున్నాయని అనుకుంటూ స్థిరంగా ఉండి, అపక్తి లేక, నుఖదుఃఖాలు, ఇష్టానిష్టాలు, నిందాస్తోత్రాలు, నమ్మానావమావాలు, శత్రువులు మిత్రులు జటువంటి ద్వంద్వాల విషయంలో నమానమైన భావం కలవారై, ధీరులై, స్థిరచిత్తంతో, రాయి, బంగారం, మట్టి వీటిని పమానంగా భావిస్తూ, తమకు తాముగా ఏ పనిని ప్రారంభించక, కర్తవ్యాన్ని శ్రద్ధతో విర్యహింసారో వారు గుణాతీతులౌతారు. నత్వ-రజ-నమోగుణాల ప్రభావాలు వారిపై పని చేయవు కాబట్టి, వారు గుణాతీతులు. పై చెప్పిన మనస్తత్వంతో ప్రవర్తిస్తూ ఉంటారు వారు

89. మనం గుణాతీతస్థితిని సంపాదించాలంటే సాధ్యమవుతుందా ?

ఎలాంటివాడు గుణాతీతస్థితిని పొందుతాడు ?

మాం చ యోఽవ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే ।

న గుణాస్పృహతీక్ష్ణతాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే । 26-14

ఎందుకు సాధ్యం కాదు ? అనన్యమైన భక్తితో భగవంతుణ్ణి ఎవరు సేవిస్తారో వారికి

ఈ గుణాతీత స్థితి, తప్పక కలుగుతుంది. వారు పై గుణాలకు లేక గుణకార్యాలకు లోబడరు. వారికి పరబ్రహ్మ సాయుజ్యం కలుగుతుంది.

90. భగవంతుడి మంచే జీవుడేర్పడ్డాడా? అలాంటివ్వుడు మన స్పెందు కని ఇలా చెడు దోషలు వరుతుంది? ఎంత ప్రయత్నం చేసినా అదుపులోకి రావెందుకని?

మమైవాంశో జీవలోకే జీవభూతః నవాతనః ।

మనఃషష్ఠాసీంద్రియాణి ప్రకృతిస్థాని కర్షతి ॥

7-15

ఈ ప్రపంచంలో భగవంతుని అంశే జీవభావాన్ని పొంది అవాదికాలంనుంచి ప్రకృతి వికారాలైన మనస్సును, కస్సు-ముక్కు-చెవి-నాలుక-చర్మమనే అయిదు జ్ఞానేంద్రియాలను ఆకర్షిస్తున్నది. భగవంతుడు అంశి. అంటే అంశాలు గలవాడు. జీవుడు అతడికి అంశభూతుడు. ప్రకృతి నుంచి ఏర్పడ్డ మనస్సు ప్రాచీన సంస్కారాల పుట్టి. మరిచిపోయింది. అందువల్లనే జీవుడు సంసార చక్రంలో తిరుగుకున్నాడు. మనస్సును విగ్రహించడం ద్వారానే మోక్షం సిద్ధిస్తుంది. అది అభ్యాసం వల్ల కాని అదుపులోకి రాదు.

91. నామిత్రుడంటారు: “అన్నిటికీ దేవుడు దేవుడంటావు. ఏం చేస్తున్నాడాయన? బాగా పూజలు పునస్కారాలు అందుకుంటూ కూర్చుంటున్నాడు. మానవుడు చంద్రమండలాని కెగిరి వెళ్ళాడు. ఇతరగ్రహాల వరకు పోతున్నాడు. ఎన్నో వనులు సాధించాడు. మనం ఇన్ని మనకార్యాలు సాధిస్తుంటే ఎందుకు అన్నింటికీ దేవుణ్ణి పొగుడుతావు. నేను దేవుడిమీద ఆధారపడను. నేనే అన్నీ సాధిస్తాను” అని. అంతేవా? దేవుడేమైనా చేస్తున్నాడా?

యదాదిత్యగతం తేజో ఋగద్యావయతేఽఖిలమ్ ।

యచ్ఛస్థ్యమసి యచ్ఛాగ్నౌ తతేజో ఏది మామకమ్ ॥

12-15

గామావిశ్వే చ భూతాని ధారయామ్యహమోజసా ।

పుషామి చౌషధీః సర్వాః సోమో భూత్వా రసాత్కృతః ॥

13-15

అహం నైవావరో భూత్వా ప్రాణిహం దేహమాశ్రితః ।

ప్రాణాపాననమాయుక్తః పంచామ్యన్నం చతుర్విధమ్ । 14-15

నర్వన్య చాహం హృది నన్నివిత్తః

మత్తః స్ఫుటిః జ్ఞానమపోహనం చ ।

వేదైశ్చ నర్వైరహమేవ వేద్యః

వేదాంతకృద్వేదవిదేవ చాహమ్ । 15-15

మీ మిత్రుడు చాలా పొరపాటు పడుతున్నాడు. దేవుడు ఏమీ చెయ్య కుండా ఉంటే నన్నే లేదు. రాత్రిం దివళ్ళు లేవు. లోకంలో స్వయంగా ప్రకాశించే శక్తి భగవంతుని కొక్కడికే ఉంది. మిగత వస్తువులన్నీ ఆయన వెలుగువల్ల వామరూపాలను పొందు తున్నాయి. నూర్పుడు లోకాన్ని ప్రకాశింప జేస్తున్నాడు. చంద్రుడు లోకాన్ని అష్టాద పరుస్తున్నాడు, అగ్ని వెలుగును ఇస్తున్నాడు. ఎక్కడిది వారికీ వెలుగు? భగవంతుని ప్రకా శమే వారి ముగ్గురిలో మనం చూస్తున్నాం. ఆయన వెలుగు వివేకపోతే వారు కూడా స్వయంగా ప్రకాశింప లేరు. భూమిలో భగవంతుడు ప్రవేశించి తన శక్తితో ఈభూతజాలాన్ని మోస్తున్నాడు. లేక పోతే మీ భూగోళం దేవిమీద ఆధారపడి ఉంది? ఇంతమంది జీవులు దీనిపై ఎలా బ్రతుకుతున్నారు? చంద్రుడుగా దేవుడుంటే తన కిరణప్రసారం ద్వారా ఓషధులను, పృథ్విలను, నీటిలను బాగా పెంచుతున్నాడు. అంతవరకెందుకు? దేవుడు మన శరీరాల్లో జరిరాగ్నిరూపంలో ఉండి ప్రాణాపానాది వాయువులతో కూడి, నమిలి తిన వలసిన మనపదార్థాలైన భక్ష్యాలు, 2 త్రాగేటవంటి వల్చుని ఆహారాలైన ధోళ్యాలు, 3. వల్చుగా ఉండి చప్పరించి తినవలసిన లేహ్యాలు 4. రిపాన్ని పీల్చవలసిన చోష్యాలునే వాల్గు రకాల ఆహారాలను జీర్ణింప చేస్తున్నాడు. కాబట్టి మనం తినే ఆహారం అకలిరూపంలో ఉన్న పరమేశ్వరార్పణంగా తినాలే గాని, 'మనం తింటున్నాం' అనుకుంటూ తినకూడదు. అందుకనే తల్లులు పిల్లలకు 'ఇది రాముడి ముద్ద', 'ఇది కృష్ణుడి ముద్ద', అని దేవుణ్ణి స్మరిస్తూ అన్నం పెట్టడం మనం చూస్తుంటాం. దేవుడు అంతరాత్మగా అన్ని జీవుల హృదయగుహల్లో ఉన్నాడు. ఆయన వల్లనే జీవులకు స్మరణం, జ్ఞానం, మరచిపోవడం, కలుగుతున్నది. వేదాలనే తెలియబడే వాడు దేవుడే. వేదాంతకర్త, వేదాలను తెలిసికొనే వాడు కూడ భగవంతుడే. అంటే తెలిసికొనే వాడు తెలిసికోవడే పుష్టు, తెలిసికోవడం కూడా భగవంతుడే అని తెలిసి కోవాలి. కాబట్టి దేవుడు పూజలు చేయించుకుంటూ కూర్చోలేదు. మానవుడు పొందిన ప్రగతిలో వెనుక దేవుని అందడంద లున్నాయనీ, ఆయన అజ్ఞ లేకపోతే, దీపైన కదలదని, అహంకారంతో మానవుడు నేను చేస్తున్నానను కుంటున్నాడని మీ మిత్రుడితో మర్చిపోకుండా చెప్పండి.

92. లోకంలో మనం విలివ్వు మనవత్తాలు వ్రప్పతులు కలవాళ్ళని చూస్తుంటాం కదా! దైవీనందంలో వుట్టినవాళ్లు ఎలా ఉంటారు? వారిలో ఎలాంటి గుణగణాలుంటాయి?

అభయం నత్వనంకుద్దిః జ్ఞానయోగవ్యవస్థితిః ।

దానం దమశ్చ యజ్ఞశ్చ స్వాధ్యాయస్తవ అర్ధవమ్ । 1-16

అహింసా నత్వమక్రోధః క్షాంతిః శాంతిరనైకవమ్ ।

దయా భూతేష్వలోలుత్వం మారవం హిరణ్యవమ్ । 2-16

తేజః శ్రమా ధృతిః శాంతమద్రోహేనా వాతిమాసకా ।

భవతి నందనం దైవీమభిజాతన్య భారత । 3-16

భయం లేకపోవడం, నత్వగుణం కలిగి ఉండడం, జ్ఞానయోగవ్యవస్థ, దానం, ఇంద్రియవిగ్రహం, దైవారాధన, జ్ఞానముపార్జన, తపస్సు, కవలం లేకపోవడం, అహింస, నత్వభావణం, కోపం లేకపోవడం, క్షాంతి, మొండితనం లేకపోవడం, జీవులందరిపై దయ, విషయాలలో వ్యవసం లేకపోవడం, మృదుస్వభావం, విషయం, చిత్తచాపల్యం లేకపోవడం, తేజస్సు, ఓర్పు, ధైర్యం, శరీరానికి మనస్సుకు సంబంధించిన పరిశుద్ధి, ద్రోహచింత లేకపోవడం, కాను చాలా కులీమడనవో, ధనికుడనవో, అందగాడినవో, విద్యావంతుడనవో, బలవంతుడనవో దురభిమానం లేకపోవడం, ఇవన్నీ దైవీ నందనంలో వుట్టినవారి కుండే నహజగుణాలు. అందువల్లనే వారి వ్రప్పత్తి దివ్యంగా ఉంటుంది. ఆదర్శంగా ఉంటుంది. మనదేశ చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలబడ్డ మహాపురుషుల్లో ఈ గుణాలను మనం చూడవచ్చు.

93. కొందఱు వలకరిస్తే కరవాస్తారు. వారి గొప్ప తప్ప ఇంకొకరి మాట చెవిపెట్టరు. వీరు ఏ నందనంలో వుట్టినవారు? వారి గుణాలేమిటి?

దంభో దర్శోఽభిమానశ్చ క్రోధః పారుష్యమేవ చ ।

అజ్ఞానం చాభిజాతన్య పార్థ నందనమాశురీమ్ । 1-46

వారే అసురీనందంలో వుట్టినవారు. వారు దంభాచారాలకు, అదంబరాలకు, గర్వానికి, దురభిమానానికి, కోపానికి, దురుసుగా మాట్లాడడానికి, అజ్ఞానానికి వుట్టిల్లలాంటి

వారు. వారు చెప్పేది తప్ప ఇంకోమాట చెప్పి వేసుకోరు. వారు నుఖంగా బ్రతకరు. ఇతరులను నుఖంగా బ్రతకవివ్వరు.

94. దైవ ఆ నురీ అనే నంవదల వల్ల మనకేం కలుగుతుంది? వీటికి మన జీవితానికి ఏమైనా సంబంధం ఉందా?

దైవినంవద్దిమోక్షాయ నిబన్ధాయానురీ మతా ।

మా శుచిః సంవదం దైవీమభిజాతోఽసి పాండవ । 5-16

ఎవరు దైవినంవదలో పుట్టి రాష్ట్ర పెంతుకుంటారో, వారు మోక్షానికి అర్హులౌతారు. ఎవరు ఆ నురీ నంవదలో పుట్టి రాష్ట్ర బాగా పెంతుకుంటారో, వారు సంపాదించుతే ఈ వలయంలో పురుషులు చూపు తిరుగుకుంటారు.

95. “దేవుడు లేదం”టారు కొందరు. “అచారం గీచారం లేదు, ఇదంతా చాదస్త” మంటారు మఱి కొందరు. ఎవ్వరూ చికాకు పడుతుంటారు ఓ కొందరు. ఏరందరినీ చూస్తుంటే జాలి కలుగుతుంది. వీరేకెగకు సంబంధించిన వారు? వీరి ప్రవృత్తులెలా ఉంటాయి?

ప్రవృత్తిం చ వివృత్తిం చ జనా న విదురామరాః ।

న శాచం వాచి చాచారో న నత్యం తేషు విద్యతే । 7-16

అనత్యమప్రతిష్ఠం తే జగదాహురపిక్వరమ్ ।

అవరన్పరనంభూతం కిమన్యత్కామహైకుకమ్ । 8-16

ఏతాం దృష్టిమనన్తభ్య నష్టాత్మానోఽల్పబుద్ధయః ।

ప్రభవన్త్యగ్రకర్మాణః క్షయాయ జగతోఽహితాః । 9-16

కామమాశ్రిత్య దుష్పూరం దంభమావమదాన్వితాః ।

మోహాద్ధృహీత్వానద్యాహన్ ప్రవర్తన్తేఽకచిప్రతాః 10-16

చిన్తామపరిమేయం చ ప్రలయాప్రాముపాశ్రితాః ।

కామోవభోగపరమా ఏతావదితి నిశ్చితాః । 11-16

అకాపాళకైర్పద్మాః కామక్రోధపరాయణాః ।

ఈహస్తే కామభోగార్థమన్యాయేనార్థవంచయాన్ ॥

12-16

వీరందరు ఆమరీ నందరలో వుట్టినవారు. అందుకనే వారి ఆలోచనలన్నీ అలా వుంటాయి. వారికి ప్రవృత్తి-నివృత్తి మార్గాలని రెండు మార్గాలున్నాయని కూడా తెలియదు. ప్రవృత్తి అంటే పరమాత్మకు అంశభూతుడైన జీవుడు ప్రకృతివశమైన సంసారంలోకి పోవడం. నివృత్తి అంటే వెనకకు వెళ్ళడం. సంసారంలో వినుగుపడినవారు మతి ముముక్షువై, ముక్తుడై పరమాత్మ సాయుజ్యాన్ని పొందడం. ఈ ఆమరీ నందరలో వుట్టినవారికి పరిశుద్ధంగా ఉండటం, మంచి పదపడి కలిగి ఉండటం, విజయే వల్కడం అంటే గిట్టదు. 'ఈ ప్రపంచ మంతా మిథ్య' అని, నిలకడ లేనిదని, నృప్తికర్త అయిన దేవుడెవ్వడు లేడని, ఈ ప్రపంచ చౌక్చక్రిలో కార్యకారణభావమేదీ లేదని, కామాధిక్యంవల్ల కలిగిన స్త్రీ పురుష సంయోగం వల్లనే ఈ నృప్తి జరుగుతున్నది కానీ, పుణ్య పాపాలంటి ఇతర కారణాలేవీ లేవని, వారి సిద్ధాంతాలు. ఇలాంటి ఆలోచనలతో వారు విత్కమైన ఆత్మ లేదనుకొని, ఆత్మ సంస్కారాలు, ఆత్మశక్తి, లేకుండా నీచమైన బుద్ధులతో, అతి భయంకరమైన పనులు చేస్తూ, క్రూరంగా ప్రపంచాన్ని నాశనం చేస్తుంటారు. ఎన్నటికీ తృప్తిపందని కామాన్ని ఆశ్రయించి, ఆడం బరం, అభిమానం, మదం మొదలగు దుర్గుణాలతో, అజ్ఞానంతో అనేక విషయాలలో భ్రమ పడి, నీతి నియమాలు లేకుండా వంచరిస్తుంటారు. అంతులేని చింతలతో, కామంతో, కారీ రకమైన శౌభ్యాలను అనుభవించడమే జీవిత లక్ష్యమనుకొని, అంతకంటే జీవితంలో కామ సాధించవలసిందేమీ లేదని గట్టిగా విశ్వయించుకొని, ఇన్ని అన్నీ అపరాధికి పీలులేనవి అకాపాలంతో బద్ధులై, కామ-క్రోధాలకు దాసులై, తమ స్వేచ్ఛా బోగానుభవాలకు కావలసిన డబ్బును, ఎంత నీచమైన మార్గాల గుండా అయివా వరే, అవ్యాయాలు, అక్రమాలు చేసి సంపాదించాలని ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తుంటారు. కనుక వీరిని మనం ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండాలి. పీలున్నంత వఱకు వారి ప్రభావాలు మనమీద పడకుండా చూసుకోవాలి.

96. "నేను దీన్ని సంపాదించాను. ఇంకా ఇంత సంపాదించాలి.

నేను వాణ్ణి నాశనం చేశాను. దేవుడూ లేడు, దయ్యం లేదు. నేనే దేవుణ్ణి. మా వంశం చాలా గొప్పది. వాలాంటి వాళ్ళె పరున్నార"ని, నమాజంలో మన చుట్టూ ఎన్నో మాటలు వివవడు తుంటాయి. ఇవి మంచి ఆలోచనలేవా? ఇలా ఆలోచించే వారు

ఏ తెగకు చెందుతారు? ఇలాంటి ఆలోచనలు గల వారి
ప్రవృత్తులెలా ఉంటాయి?

ఇదమద్య మయా లబ్ధమిమం ప్రాప్స్యే మనోరథమ్ ।
ఇదమస్తదమపి మే భవిష్యతి పునర్థవమ్ ॥ 13-16

అసౌ మయా హతః శత్రుర్హవిష్టే చావరావపి ।
ఈశ్వరోఽహమహం భోగీ సిద్ధోఽహం బలవాన్మృతీ ॥ 14-16

అధ్యోఽభిజనవానస్మి కోఽవ్యోఽస్తి వద్యకో మయా ।
యక్ష్యేదాస్యామి మోదిష్య ఇత్యక్షానవిమోహితాః ॥ 15-16

అనేక చిత్తవిభ్రాంతాః మోహజాలనమావృతాః ।
ప్రసక్తా కామభోగేషు వతస్తి వరకేఽశుచా ॥ 16-16

అత్మనంబావితాః స్తబ్ధా ధనమానమదాన్వితాః ।
యజన్తే నామయజ్జైస్తే దంభేనావిదిపూర్వకమ్ ॥ 17-16

అహంకారం బలం దర్పం కామం క్రోధం చ సంక్రితాః ।
మామాత్మవరదేహేషు ప్రద్యుషవైఽభ్యసూయకాః ॥ 18-16

ఇలా ఆలోచించేవారు ఆమరీ సంపదకు, అంటే రాక్షససంపదకు సంబంధించిన వారే. వీరు అహంకారంతో నిండిపోయి “నేనివ్వడు ఇది సంపాదించాను. నా లక్ష్యం ఇంత సంపాదించడం. అది వెరవేరే వఱకు విద్రుప్తాను. నాకెంత సీరిసంపద లున్నాయో తెలుసా? ఈ సంపత్సరం ఇంకెన్ని లాభాలో వస్తాయి. ఈ ప్రపంచంలో నన్ను మించిన ధనికుడెవడూ లేడు”. అని అనుకుంటూ ఉంటారు. ఇంకొందరు “వారు నాతో శత్రుత్వం పెట్టుకొని బ్రతక గలడా! ఇవాళ, వాణ్ణి చంపాను. మిగతా శత్రువులను గూడ చంపి పోర్చాను. ఈ లోకానికి నేనే రాజును. నా కంటే ఈ లోకంలో నమస్త భోగాలను అనుభవించే వాడింకొకడెవడూ లేడు. నేనెంతో అదృష్టవంతుణ్ణి. సిద్ధపురుషుణ్ణి నేను. నామాదిరి బలవంతులు గాని, నుభవురుషులు గాని ఇంకోరు ఎవరూ లేరు, అంటారు.” వీరిలో మఱికొందరు “నేను చాల నమ్రుణ్ణి. గొప్పకులంలో పుట్టాను. నాలాంటి వాడింకోడెవడైనా ఉన్నాడా? నేను ఎన్నో యజ్ఞయాగాలు దానాలు చేస్తాను. ఎంతో ఆనందాన్ని పొందుతాను” అని అనుకుంటూ అజ్ఞానంలో పడి ఉంటారు. ఈ మాయతో వాడు ఎన్నో భ్రమలకు లోపడి, మోహపు రంగులవల్ల చిక్కుకుపోయి, కామోపభోగానుభవంలో ఆనందమై, అతి భయంకరమైన వరకకూపంలో పడతారు. వాడు మిరివ ఆత్మాభిమానంతో, ధన - మద

గర్వంతో, ఆదంబరంతో పేరు ప్రతిష్ఠలకోసం ఎన్నోయత్నాలను, పవిత్రకార్యాలను చేస్తుంటారు. అహంకారంతో, కామ - క్రోధాలతో బలవంతులనే గర్వంతో, తమ దేహం లోను, ఇతరుల్లోను అంతర్యామిగా ఉన్న దేవుణ్ణి గుర్తించలేక, అమాయతో ఇతరులను ద్వేషిస్తూ ఉంటారు.

97. దైవద్వేషం, మానవద్వేషం, అహంకారం కల వారి గతి ఏమిటి? వారిలానే సంపారవశ్రమలో తిరుగుతూ ఉండాల్సిందేనా?

తావహం ద్విషతః క్షూరాన్సంహరేషు వరాధమాన్ ।

క్షిపామ్యజన్యమశుభావామరీష్యేన యోనిషు ॥ 19-16

ఆమరీం యోనిమావన్నా మూరా జన్మవి జన్మవి ।

మామప్రాప్త్యైవ కౌత్తేయ తతో యాన్త్యధమాం గతిమ్ ॥ 20-16

ఇలా రాక్షస వంశంలో వుట్టి, క్రూరులై సంచరించే జలాంటి నరాధములను భగవంతుడు మళ్లా అమంగళకరమైన రాక్షసప్రవృత్తికల జన్మలోనే పడవేస్తాడు. జలాంటి రాక్షస వంశంలో వుట్టి పుట్టి, పెరిగి పెరిగి, మూర్ఖత పెచ్చుపెరిగి పోగా, భగవంతుణ్ణి పొందాలనే ఆలోచనైనా రాక, వికృష్టమైన పీచజన్మలను పొందుతారు. ఎంతో పుణ్యంచేసి సంపాదించుకున్న మానవజన్మ ప్రయోజనం పొందకుండానే తిరిగి నికృష్టాలైన పశు - పక్ష్యాది పీచజన్మల వెక్కుతారు.

98. ఏదో ఒక వస్తువు కావాలని కామం, అది దొరక్కపోతే క్రోధం, అయ్యో అయిపోతుందేమో నని లోభం, వాలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఇలా ఉండటం మంచిదేనా?

త్రివిధం వరకశ్యేదం ద్వారం వాగవమాత్మనః ।

కామః క్రోధస్తథా లోభస్తస్మాదేతత్తయం త్యజేత్ ॥ 21-16

ఏతైర్విముక్తః కౌత్తేయ తమద్వానైత్రివిధైర్నరః ।

ఆచరత్యాత్మనః శ్రేయస్తతో యాతి పరాం గతిమ్ ॥ 22-16

మంచిదని ఎవరంటారు? అత్యవాళంవల్ల పొందే వరకమహావగరానికి మూడు ద్వారాలున్నాయి. మొదటిది కామం. రెండవది క్రోధం. మూడవది లోభం. అంటే

ఎవరు ఆత్మవాగాన్ని పొందాలన్నా ఈ మూడింటిలో ఏ ఒక ద్వారం మంచైనా పొందరానికి వీలుంది. కాబట్టి వివేకం గలవారు ఈ మూడు నరకద్వారాల జోలికి పోకూడదు. అలా పోక పోతే ఆత్మశక్తిని పుంజుకొని, శ్రేయోమార్గాన్ని అవలంబించి పరమపదాన్ని పొందుతారు.

99. మనం పెద్దవాళ్లు చెప్పినట్లు ఎందుకు నడవాలి? ప్రాచీనులు చెప్పినట్లు, మనధర్మం కానించినట్లు ఈకాలంలో నడవడానికి వీలు వదుతుందా? మన యిష్టం వచ్చినట్లు కర్మలు చేస్తే ఏమవుతుంది?

యశ్శాస్త్రవిధిముత్స్పృజ్య వర్తతే కామకారతః ।

న న సిద్ధిమవాప్నోతి న నుఖం న పరాంగతిమ్ ॥ 23-16

తస్మాద్భాస్త్రం వ్రమాణం తే కార్యకార్యవ్యవస్థితౌ ।

జ్ఞత్వా శాస్త్రవిధానోక్తం కర్మ కర్తు మిహార్హసి ॥ 24-16

మన ధర్మం అన్ని కాలాలకు అందుబాటులో ఉండేదే. దానికి పాతబడి పోవటం అనేది లేదు. ఇక పెద్దవాళ్లు చెప్పినట్లు, లేక శాస్త్రాలు కానించినట్లు నడవకుండా, వాటిని పెడచెవి పెట్టి స్వేచ్ఛగా వణిచే వాళ్లు కార్యసిద్ధిని పొందలేరు. వారికి ఈ లోకంలో నుఖం కాని, పరలోకంలో మోక్షం గాని లభించదు. కమక వ్రతివాడికి ఏదో ఒక నియమం, ఏదో ఒక ఆదర్శం, పెద్దవాళ్ల మాటల మీద విశ్వాసం తప్పక ఉండాలి. అలా ఉంటే అతడు దేనివైనా సాధించగలుగుతాడు.

100. మనలో ఒక్కొక్కడి వ్రవృత్తి ఒక్కొక్క రకంగా ఉంటుంది. ఒక తల్లికి పుట్టిన బిడ్డలు అందఱూ, ఒకే రకమైన శ్రద్ధ కలవారుగా ఉండరు. ఏమిటి కారణం? స్వభావాల్లా ఎందుకు వేరు వేరుగా ఉంటాయి?

త్రివిధా భవతి శ్రద్ధా దేహివాం సా స్వభావజా ।

సాత్వికీ రాజసీ చైవ తామసీ తేతి తాం క్రమః ॥ 2-17

సత్త్వామరూపా సర్వస్య శ్రద్ధా భవతి భారత ।

శ్రద్ధామయోఽయం పురుషో యో యచ్ఛ్రద్ధః స ఏవ సః ॥ 3-17

మనమంతా మానవులమే. కాని మనలో వానవలు, అంటే వంశ్కారాలు తిన్న తిన్నంగా ఉంటాయి. ఆ వానవలవల్ల ఒక్కొక్కరి స్వభావం ఒక్కొక్కరకంగా ఉంటుంది. విభిన్న స్వభావాలుకల మన అందరిలో వృద్ధుకమంది సాత్త్విక-రాజవ-కామసాలని మూడు రకాల శ్రద్ధలుంటాయి. మనలో ఎవరికి ఎలాంటి శ్రద్ధ కలిగివా అది వారి స్వభావాన్ని బట్టి కలుగుతుంది. అవలు మానవుడు శ్రద్ధాన్వయావుడు. వారి శ్రద్ధను బట్టి వారి ఆలోచనలు, ప్రవృత్తులు ఉంటాయి. కనుక చూడటానికి అందలు ఒకేలా కనబడ్డా, వారి లోపలి ప్రవంచాలు వేరు వేరుగా ఉంటాయి. వారి వంశ్కారాలను బట్టి స్వభావాలు, స్వభావాలను బట్టి శ్రద్ధలు, శ్రద్ధలను బట్టి ప్రవృత్తులు, ప్రవృత్తులను బట్టి వారు పొందించే ఫలితాలు ఉంటాయి.

101. కొందఱు సమాజంలో దైవాంశవంభూతులైన రామకృష్ణాదులను ఆరాధిస్తారు. ఇంకొందఱు యక్షిణి, రాక్షసులను ఉపాసిస్తారు. మఱి కొందఱు భూత-ప్రేతాలను కొలుస్తారు. దీన్నిబట్టి వీరి శ్రద్ధలను నిర్ణయించవచ్చా?

యజువే సాత్వికా దేవాన్ యక్షరక్షాంసి రాజసాః।

ప్రేతాన్ భూతాగణాంశ్చ యజువే కామసా జనాః॥ 4-17

తప్పకుండా నిర్ణయించవచ్చు. సాత్త్విక శ్రద్ధ కలవాళ్ళు రామకృష్ణాది సాత్త్విక దేవతలను ఆరాధిస్తారు. రాజసశ్రద్ధకల వాళ్ళు యక్షులను, యక్షిణులను, రాక్షసులను వశవరచు కోపదానికి తగిన ఉపాసనలు చేస్తుంటారు. కామస శ్రద్ధ కలవాళ్ళు భూత-ప్రేతాలను కొలుస్తుంటారు. కనుక వారి అభిరుచులను బట్టి, వారి శ్రద్ధలను మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు.

102. మానవుల్లో సాత్త్వికులు, రాజనులు, కామసులు అవి వారి వారి స్వభావాలను బట్టి అంటాం కదా! వారి వారి ఆహారాలెలా ఉంటాయి?

అహారస్త్యపి వర్షస్య త్రివిధో భవతి ప్రయః॥ 7-17

అయుస్సత్వబలారోగ్య మఖిప్రీతి వివర్ధవాః।

రహ్యాః ప్రిగ్ధాః ప్రిధా హృద్యా అహారాః స్వాతికప్రియాః॥ 8-17

కట్వమలవజాత్వష్టతీక్షరూక్షవిదాహిసః ।

అహారా రాజనస్యేష్టా దుఃఖకోకభయప్రదాః ॥ 9-17

యాతయామం గతరనం హతి వర్మపితం చ యత్ ।

ఉచ్చిష్టమపి చామేద్యం భోజనం కామసప్రియమ్ ॥ 10-17

లోకంలో వాళ్ళ వాళ్ళ స్వభావాలను బట్టి మూడు రకాలైన అహారాల మీద ఇష్టం కలుగుతుంది. అయుష్ష్యాన్ని, బుద్ధిబలాన్ని దేహబలాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని, ముఖాన్ని, నంతో పాని పెంపొందించేటటువంటి, రసభరితాలు, కైలవక్యాలు, ఆకలి తగ్గించి వేసేటటువంటి హృద్వాలైన అహారాలు సాత్త్వికులకు ఇష్టమైనవి. బాగా కారం పులుపు, ఉప్పు, చేదు రుచులు కలవి, హెచ్చు వేడిగా ఉండేవి, ఉద్రేకాన్ని కలిగించేవి, కడుపునుంటు పుట్టించేవి, దాహాన్ని కలిగించేవి అయిన అహారాలు రాజనులకు ప్రിയమైనవి. వీటివల్ల దుఃఖం శోకం, రోగం కలుగుతుంది. ఎప్పుడో వండటం వల్ల చల్లారిపోయినది, ఎండిపోయి రుచిలేసింది, పాసిపోయి వానన కొట్టేది, నిలువ ఉన్నది, ఎంగిలింది, అవనిత్రమైంది అయిన అహారం కామనులకు నచ్చుతుంది. కొందరికి ఈపై చెప్పిన పదార్థాలు బాగా ఇష్టంగా ఉంటాయి. అలాంటి వాటి మీద వాళ్ళకు ఇష్టం కలగాలంటే లోచనస్వభావం దానికనుకూలంగా ఉండాలి. స్వభావాలను బట్టి వారికి అభిరుచులేర్పడతాయి.

103. లోకంలో అనేకమంది అనేకరకాలుగా వారి వారి ఇష్టదైవాలను హుజిస్తుంటారు. కొందరికి ఫలాపేక్ష ఉండదు. కొందరికి ఫలాపేక్ష ఉంటుంది. మఱి కొందరికి శ్రద్ధ గాని, శాస్త్రవియమాలు కాని ఉండవు. వీటిని బట్టి వారి ఆరాధనలను మనం వేరుగా అనుకోవచ్చా?

అపలాకాంక్షిభిర్యజ్జో విధిదృష్టో య ఇజ్యతే ।

యష్టవ్యమేవేతి మనః సమాధాయ న పాత్త్వికః ॥ 11-17

అభినందాయ తు ఫలం దంభార్థమపి చైవ యత్ ।

ఇజ్యతే భరత శ్రేష్ఠ తం యజ్ఞం విద్ధి రాజనమ్ ॥ 12-17

విధిహీనమవ్యష్టాన్నం మస్తహీనమదక్షిణమ్ ।

శ్రద్ధావిరహితం యజ్ఞం కామనం పరివక్షతే ॥ 13-17

ఉద్ధృక్యంల పనునరించి వారి ఆరాధనలను మనం విభజించవచ్చు. కాప్రోక్రమార్గంలో పలాపేక్ష లేకుండా ఇది వా కర్తవ్యమనే భావనతో, సమాధానం పొందిన మనస్సుతో చేయబడే ఆరాధనం లేక యజ్ఞం సాత్త్వికమవుతుంది. పలాన్ని ఉద్ధృకించి గాని లేక అదంబరంగా గాని పేరు ప్రతిష్ఠలను పొందాలని గాని చేసే యజ్ఞం రాజన మనబడుతుంది. కామ్రమర్యాదల మల్లం మింది, అన్నదానం లేక, మంక్రోచ్చారణం నరిగా లేక, అథ వా మంత్రాలే లేక, మిక్త్విక్కులకు దక్షిణలే ఇవ్వక, చేసే యజ్ఞం తామసమవుతుంది. వారి వారి వ్యభావాలను బట్టి వారు ఈ మూడురకాల ఆరాధనలను చేస్తుంటారు. వారిని గుర్తించి, వారి ప్రవృత్తుల ప్రభావాలకు గురిగాకుండా, యోగ్యమైన మార్గామ్మంది భ్రష్టుడు కాకుండా నడచుకోవాలి.

104 లోకంలో అనేకరకాల తవన్ను చేసేవారున్నారు. ముక్కు మూను కొని కొంగజనం చేసేవారూ ఉన్నారు. ఉత్తమమైన తవస్సెన్ని రకాలు? అరణ్యాలకు పోయి తవన్ను చేయకుండా నంపారంలో చేయగలిగిన తవస్సులు ఎలా ఉంటాయి?

దేవ ద్విజగురుప్రాజ్ఞపూజనం కావమార్జవమ్।

బ్రహ్మచర్యమహింసా చ కారీరం తవ ఉచ్యతే। 14-17

అనుద్వీగకరం వాక్యం వత్యం బ్రియహితం చ యత్।

స్వాధ్యాయాభ్యసనం చైవ వాఙ్మయం తవ ఉచ్యతే। 15-17

మనఃప్రసాదః సౌమ్యత్వం మోనమాత్మవివిగ్రహః।

భావనంశుద్ధిరిత్యేతత్తపో మానవముచ్యతే। 16-17

తవన్ను చేయడానికి అరణ్యాలకు పారి పోనక్కరలేదు. గృహస్థుడుగా ఉండి కూడా కారీరక-వాదిక-మానసిక తవస్సులను మూడింటివి చేయవచ్చు. భగవంతుణ్ణి, బ్రాహ్మణులను, గురువులను, జ్ఞానులను పూజించడం, పరిశుభ్రంగా ఉండటం, కవటం లేకుండా ఉండటం, బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటించడం 'అహింస' ఇవి కారీరంతో చేయవలసిన తవస్సులు. తనకు, వినేవారికి కూడా మానసికక్షోభ కలుగకుండా ఉండేటట్లు పరుషంగా లేకుండా మాట్లాడడం, వత్తుభాషణం, బ్రియంగా హింసాన్ని చెప్పడం, వేదాన్ని, స్తోత్రాలను పారాయణచేయడం వాళ్ళతో చేయవలసిన తవస్సులు. మనస్సును ప్రవన్నంగా ఉంచుకోవడం, శాంతంగా ఉండటం, మోషం, మనోవిగ్రహం, శుద్ధమై, శంఖ్కారహర్తమైన భావవరంవర

అవి తాళిబొమ్మల తపస్సులు, ఈ మూడు రకాలైన తపస్సులు ఉత్తమమైనవి. వీటిలో ఏదీ కలుగకుండా ఏదో అరవ్యాదికి పోయి ముక్కుమూసుకొని కూర్చున్నందువల్ల, వేదాలు వేరవందువల్ల ఏమీ లాభమండదు.

105. "యోగ్యుడవి, ఇవ్వాలి" అవి కొన్నింటిని కొంతమందికిస్తాం.

వలాపేక్షతో కొన్నింటినిస్తాం. ఇవ్వుం లేకపోయినా అయోగ్యులకు కూడా తప్పనివరై విమగుతో కొన్నింటినిస్తాం. ఈమూడింటికి తేడా ఉందా? ఇవి ఎలాంటి దావాలు?

దాతవ్యమితి యద్దానం దీయతేఽనువకారిణే ।

దేశే కాలే చ పాత్రే చ తద్దానం పాత్త్వికం నృతమ్ ॥ 20-17

యత్తు ప్రత్యుపకారార్థం వలముద్దిశ్య వా పునః ।

దీయతే చ సంక్లిష్టం తద్దానం రాజనం నృతమ్ ॥ 21-17

అదేశకాలే యద్దానమపాత్రభ్యశ్చ దీయతే ।

అనక్కృతమనజ్ఞాతం తత్రామనముదాహృతమ్ ॥ 22-17

చాలా తేడా ఉంది. పవిత్రమైన ప్రదేశంలో, మంచి పర్వకాలంలో, యోగ్యుడైన వ్యక్తికి ప్రత్యుపకారాపేక్ష లేకుండా కర్తవ్యబుద్ధితో ఇవ్వాలని ఇచ్చే దానం పాత్త్వికదాన మంటారు. తిరిగి ఉపకారాన్ని పొందాలనే కాంక్షతో, లేక గొప్ప వలాన్ని ఉద్దేశించి గాని, చాలా బాధపడుతూ ఇచ్చే దానం రాజనదాన మౌతుంది. అయోగ్యమైన ప్రదేశంలో, యోగ్యం కాని కాలంలో, అయోగ్యులకు, విర్బంధంవల్ల, విమగుతో ఇవ్వుం లేకుండా ఇచ్చే దానం కామనదాన మౌతుంది. ఈమూడింటికి వలంలో చాలా తేడా ఉంది. పాత్త్వికదానం వల్ల మంచివలం, రాజనదానం వల్ల మధ్యవలం కలుగుతుంది. కామనదానం వల్ల వలం కలుగదు వరకదా! అనర్థం కూడా కలుగుతుంది.

106. జ్ఞానాలు మూడు రకాలంటారు కదా! పాత్త్విక-రాజన-కామన

బేదాలుగల ఆ జ్ఞానాల న్వరూపం ఎలా ఉంటుంది?

నర్వభూతేషు యేవైకం భావమవ్యయమిక్షతే ।

అవిభక్తం విభక్తేషు తద్జ్ఞానం విద్ధి పాత్త్వికమ్ ॥ 20-18

వృతశ్చైవ తు యద్దక్షానం వావాభావావృతశ్చైవ ।

వేత్తి వర్తేషు భూతేషు తద్దక్షానం విద్ధి రాజనమ్ । 21-18

యత్తు కృత్స్నవదేకస్మిన్ కార్యే వక్తవ్యమైతత్ ।

అతత్త్వార్థవదల్పం చ తత్తామవముదాహృతమ్ । 22-18

విధిన్నంగా ఉండే అన్ని భూతాల్లోను ఒక్కటి, విత్యంగా, అంతరాత్మగా ఉండే పరమాత్మను గురించే జ్ఞానమే సాత్త్వికజ్ఞానం. దీన్నే విజ్ఞానముని అంటారు. లోకంలో ఉన్న పదార్థాల వన్నింటిని వేరు వేరుగా అనేక రకాలుగా, అనేక వస్తువులుగా విజ్ఞానం గ్రహిస్తుందో దాన్ని రాజనజ్ఞాన మంటారు. ఈ రాజనజ్ఞానం కలవారికి దేవతలు గూడ విష్ణువని, శివుడని, నూర్పుడని, అంబ అని, గణపతి అని, వేరు వేరుగా కనబడతారు. నామ రూప విభాగావ్యవసరించి దైవభేద భావం వీరికి కలుగుతుంది. ప్రపంచంలో ఉన్న ఏదో ఒక కార్యకదేశమైన పదార్థాన్నే కారణంగా గ్రహించడం, కరీరాన్నే ఆత్మ అనుకోవడం, కార్యకారణభావం లేక, యథార్థానికి దూరమై, నీచమైనట్టి జ్ఞానం తామసజ్ఞాన మౌతుంది.

107. మనం చేసే పనులు సాత్త్వికాలు కొన్ని, రాజసాలు కొన్ని, తామసాలు కొన్ని. వాటి ప్రత్యేక లక్షణాలేమిటి? వేటిని సాత్త్విక కర్మలంటారు? ఎలాంటి వాటిని రాజన కర్మలంటారు? తామస కర్మలెలా ఉంటాయి?

వియతం నంగరహితమరాగద్వేషతః కృతమ్ ।

అపలప్రేచ్ఛవా కర్మ యత్తత్సాత్త్విక ముచ్యతే । 23-18

యత్తు కామేచ్ఛవా కర్మ పాహంకారేణ వా పునః ।

కియతే బహులాయానం తద్రాజనముదాహృతమ్ । 24-18

అనుబద్ధం క్షయం హింసామనవేక్ష్య చ పాదుషమ్ ।

మోహదారభ్యతే కర్మ యత్తత్తామసముచ్యతే । 25-18

రాగద్వేషప్రేరితం కావిది, ఆవక్తి లేవిది, పలావక్తి లేవిదిచే విద్యుక్తమార్గమున చేయబడినది సాత్త్విక కర్మ అవుతుంది. ఏదో ఒక పలాన్ని ఆశించి, వేమ దీన్ని చేస్తున్నాననే అహంభావంతో, చాలా శ్రమపడి చేసే కర్మ రాజనకర్మ అవుతుంది.

బంధాన్ని కలిగిస్తుందని, వానాన్ని కలిగిస్తుందని, హింసాత్మకమైందని ఆలోచించ కుండానే, తన కత్తిహిమయ్యలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, అజ్ఞానంతో చేసే కర్మ తామసకర్మ అవుతుంది.

108. పాత్త్విక, రాజన, తామస భేదంతో కర్తలు మూడురకాలుగా ఉంటారు కదా! వారి స్వభావం ఎలా ఉంటుంది?

ముక్తనంగోఽవహంవాదీ ధృత్యుత్సాహనమవ్యతః।

విద్యవిద్యోర్నిర్వికారః కర్తా పాత్త్విక ఉచ్యతే। 26-18

రాగీ కర్మఫలప్రేష్పద్ధబ్ధో హింసాత్మకోఽశుచిః।

హర్షకోపావ్యతః కర్తా రాజనః పరికీర్తితః। 27-18

అయుక్తః పాక్యతః వ్రద్ధః శతో వైష్కృతికోఽంసః।

విషాదీ దీర్ఘసూత్రి చ కర్తా తామస ఉచ్యతే। 28-18

కర్మనంగం లేకుండా, నేను చేస్తున్నాననే కర్మత్వాభిమాని కాకుండా, స్థిరచిత్తమైతే, మహిమాత్వాహంతో, కార్యం సిద్ధించినా, విఫలమైనా ఏ మాత్రం వికారం లేకుండా నమానంగా స్వీకరిస్తూ కర్తవ్యభావనతో కర్మలు చేసే వాడు పాత్త్వికకర్త అవుతాడు. రాగ ద్వేషాలకు లొంగిపోయిన వాడు, కర్మఫలాన్ని పొందాలనుకునే వాడు, దురాశకుల వాడు, ఇతరుల హింసించే స్వభావంకలవాడు, కలుషితుడైన వాడు, సుఖ-దుఃఖాలకు బందీ అయిన వాడు రాజనకర్త. ఏ వీరివియమాలు లేనివాడు, ఏవేకరహితుడు, గర్విస్తా, వంచకుడు, ఇతరులకు మంచి కలుగకుండా చెడగొట్టేవాడు, బద్ధకస్తుడు, ఎప్పుడూ విచారపడే వాడు, ఎంత ఆలోచించినా ఒక విధియానికి రాలేని వాడు, తామసకర్త అని పిలువ బడతాడు.

109. మనకు పాత్త్విక - రాజన - తామస భేదంతో మూడు రకాల బుద్ధులు కలుగుతాయని కదా! అందులో దేన్ని పాత్త్విక మంటారు? దేన్ని రాజనమంటారు? తామస బుద్ధి ఎలా ఉంటుంది?

వ్యవృత్తిం చ వివృత్తిం చ కార్యకార్యే భయాభయే।

విత్తం మోక్షం చ యా వేత్తి బుద్ధిః సా పార్థ పాత్త్వికే। 30-18

యయా ధర్మమధర్మం చ కార్యం కాకార్యమేవ చ ।

అయథావత్ప్రకాశాతి బుద్ధిః షా పార్థ రాజనీః । 31-18

అధర్మం ధర్మమితి యా మన్యతే తమపావృతా ।

సర్వార్థాద్విపరీతాంశ్చ బుద్ధిః షా పార్థ తామనీః । 32-18

దేవివల్ల మనకు లోకపు ప్రవృత్తి-భివృత్తి మార్గాలు, చేయదగిన వస్తువులు, చేయకూడని వస్తువులు, భయపడవలసిన వదార్థాలు, విర్యయంగా ఉండవలసిన వస్తువులు, సంపూర్ణబంధం-దామనీంది ముక్తి, పీడిని గురించిన తత్వం బోధపడుతుందో అది పాత్త్విక బుద్ధి. దేవివల్ల ధర్మాధర్మ స్వరూపం, కర్తవ్యా కర్తవ్య స్వరూపం, తాత్త్వికంగా గాక నందిగంగా తెలుస్తుందో అది రాజనబుద్ధి. ఏది అజ్ఞానావరణం వల్ల అధర్మాన్ని ధర్మంగా, ధర్మాన్ని అధర్మంగా, జలాగే లోకంలో వస్తువులను యథార్థంగా గాక భ్రమతో నేతే విధంగా మనకు తెలియజేస్తుందో అదే తామనబుద్ధి. కాబట్టి తామన-రాజన బుద్ధులను వదలి పాత్త్వికబుద్ధులు కలగడానికి ప్రయత్నించాలి.

110. ధృతి అంటే స్థైర్యం కదా ! అది పాత్త్వికధృతి అని, రాజన

ధృతి అని, తామనధృతి అని మూడు రకాలుగా ఉంటుందిట

కదా ! వాటి ప్రత్యేక లక్షణాలేమిటి ?

ధృత్యా యయా ధారయతే మనః ప్రాతేద్వియక్రియాః ।

యోగేవాన్యథిచారిత్వా ధృతిః షా పార్థ పాత్త్వికీః । 33-18

యయా తు ధర్మకామార్థావృత్త్యా ధారయతేఽర్జున ।

సృశంగేన సరాకాంక్షి ధృతిః షా పార్థ రాజనీః । 34-18

యయా వ్యవృం భయం కోకం విజాదం మదమేవ చ ।

స విముంచతి దుర్మేధా ధృతిః షా పార్థ తామనీః । 35-18

అవస్థమైన యోగం ద్వారా మనస్సు, ప్రాణాలు ఇంద్రియాలు వీటి వ్యాపారాలను నిగ్రహించి, వియమించి లక్ష్యావస్థను వశనం కాకుండా వాటిని ధృఢంగా ధరించే స్థైర్యానికి పాత్త్విక ధృతి అని పేరు. మోక్షానుగం వల్ల, సరాశిలావతో ధర్మం-అర్థం-కామం అనే తివర్ణాన్ని కీచితలక్ష్యంగా ధరించే స్థైర్యమే రాజన ధృతి. ఎవడు విద్రుడు, భయాన్ని

చింతను, దుఃఖాన్ని, మదాన్ని దుర్బుద్ధితో ఏ స్థైర్యంవల్ల విడిచిపెట్టడో అది కామన దృఢి. ఏటిలో కామన-రాజన స్థైర్యాలను వదిలి, సాత్త్వికస్థైర్యాన్ని పెంపొందించు కోవాలి.

111. మానవుడికి ఎన్నో రకాల నుఖాలు కలుగుతాయి. కొన్ని మొదట్లో అట్టే బాగుండవు, కానీ తరువాత బాగుంటాయి. ఇంకొన్ని మొదట్లో చాలా బాగుంటాయి. కానీ కాలం గడిచే కొద్దీ బాగుండవు. ఇంకా కొన్ని మొదట చివరి కూడా అజ్ఞానంలో ముంచి వేస్తాయి. వీటివేమంటారు ?

యత్తదగ్గే విషమివ పరిణామేఽమృతోపమమ్ ।

తత్సుఖం సాత్త్వికం పోక్షమాత్మబుద్ధి పృషాదజమ్ ॥ 37-18

విషయేస్థియ సంయోగాద్యత్తదగ్గేఽమృతోపమమ్ ।

పరిణామే విషమివ తత్సుఖం రాజనం స్పృతమ్ ॥ 38 18

యదగ్గే చానుబద్ధే చ సుఖం మోహనమాత్మనః ।

విద్యాలస్యప్రమాదోక్తం తత్తామనముదాహృతమ్ ॥ 39-18

నుఖాలు సాత్త్విక-రాజన-కామన భేదంతో మూడురకాలు. ఏది మొదట విషం లాగా చాలా కష్టాన్ని కలిగించి, కాలక్రమేణ అభ్యాసం చేయగా చేయగా అమృతం లాగా పరిణమిస్తుందో, ఏది నిర్మలమైన బుద్ధియొక్క ప్రసన్నత వల్ల కలుగుతుందో, ఆ నుఖం సాత్త్విక నుఖం. తన కిష్టమైన శబ్ద-రూపాది విషయాలలో శ్రోత్ర-వేత్త్రాది జ్ఞానేంద్రియాలకు సంయోగం కలిగితే అమృతం లాంటి ఆనందం కలుగుతుంది. కానీ కాలం గడవగా అది పరిణామాన్నంది విషతుల్యమై దుఃఖాన్ని కలిగిస్తుంది. అదే రాజన నుఖం. నిద్రవల్ల, బద్ధకం వల్ల, అజాగ్రత్త వల్ల తాత్కాలికంగా నుఖం కలుగుతుంది. ఇది మొదట్లోను చివరి కూడా ఆత్మను అజ్ఞానంలో పెడుతుంది. అలాంటి నుఖం కామననుఖం. వివేకం గలవాడు సాత్త్విక నుఖాన్నే కోరతాడు. రాజన-కామననుఖాలను దగ్గటకు రానీయడు.

112. బ్రాహ్మణులకు, క్షత్రియులకు, వైశ్యులకు, శూద్రులకు వ్రక్కతి నిద్ధంగా ఉండనలసిన లక్షణాలేమిటి? ఏలక్షణాలుంటే వారి

వారిని అలా పిలువవచ్చు?

శమో దమః తపఃశాచం ఖనిరార్జవమేవ చ ।

జ్ఞానం విజ్ఞానమాప్తిక్యం బ్రహ్మకర్మ స్వభావజమ్ । 42-18

శార్యం తేజో ధృతిర్దాక్ష్యం యుద్ధే బావ్యవలాయవమ్ ।

దానమీశ్వరభావశ్చ ఖాత్యం కర్మ స్వభావజమ్ । 43-18

కృషిగోరక్షవాణిజ్యం వైశ్యం కర్మ స్వభావజమ్ ।

పరిచర్యాత్మకం కర్మ కూడ్యస్యాపి స్వభావజమ్ । 44-18

శ్రీకృతి జ్ఞానేంద్రియనిగ్రహం, వాక్కుమొ॥ కర్మేంద్రియ నిగ్రహం, శారీరక-
వాచిక-మానసిక తపస్సులు, పరిశుభ్రత, ఓర్పు, కవటు లేకపోవడం, జ్ఞాన-విజ్ఞానాలు,
దేవునిపైన, పునర్జన్మపైన, వేదాలపైన నమ్మకం, ఇవి బ్రాహ్మణునికి స్వభావసిద్ధమైన
కర్మలు. శార్యం, ప్రళాళం, ధైర్యం, నమర్థత, యుద్ధంలో వెన్నుచూపకుండుట, దానం
చేయడం, ప్రభుత్వం, ఇవి క్షత్రియుడికి నహజసిద్ధమైన కర్మలు. వ్యవసాయం, గోసంరక్షణ,
వ్యాపారం, వైశ్యునికి స్వభావసిద్ధమైన కర్మలు. సేవచేయడం కూద్రునికి నహజమైన కర్మ.
ఈకర్మ లక్షణాలు వారిలో ఉంటే వారు అలా పిలవబడడానికి అర్హులు.

113. భగవంతుని ఆరాధించడానికి వారు వారు విర్వహించే వృత్తులు

అడ్డువడకాయా? లేక ఎవరు ఏ పనిచేసినా సక్రమంగా అపవని

చేయడం ద్వారా భగవదారాధనం చేయవచ్చా?

స్వే స్వే కర్మణ్యభిరతః సంసిద్ధిం లభతే వరః ।

స్వకర్మనిరతః సిద్ధిం యథా విందతి తచ్ఛృణు । 45-18

యతః పృవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్ ।

స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విందతి మానవః । 46-18

భగవంతుణ్ణి ఆరాధించడానికి ఎవరి వృత్తి ఎవరికీ అడ్డువడదు కదా! అదే
సాధనం కూడా అవుతుంది. అయితే కర్మనంగం లేకుండా తన వృత్తి ధర్మాన్ని సక్రమంగా
నిర్వహించడం ద్వారానే సరమాత్మను ఆరాధిస్తున్నావనే భావంతో కర్మయోగంతో ఆయనను
ఆరాధించాలి. అప్పుడు వాడికి యోగసిద్ధి కలుగుతుంది. ఈప్రపంచమంతా ఎవరి మంచి

వట్టిందో, ఎవరు ఈ నమస్త విశ్వాన్ని వ్యాపించి ఉన్నారో, అలాంటి పరమాత్మను తమ చేతున్న ప్రతిపనితోను సేవించి మానవుడు మాధవుడు కావచ్చు. తన కర్తవ్యాన్ని ప్రకటించి విర్వహించాలి పలాపేక్షరహితమైన ప్రవృత్తి పరమాత్మహియుజ్ఞానికి దోష తీస్తుంది.

114. వాధర్మం వాకు రుచించడం లేదు. ఇతరుల ధర్మం నవ్వాకర్ని మున్నది. దాన్ని చక్కగా చేయ గలుగుతున్నాను. దాని వల్ల వాకు భౌతికమైన ప్రయోజనం కూడా కనపడు తున్నది. ఈ నమాజంలో వా ధర్మం వాకు వనికి రావన్నది వరధర్మాన్ని ఆశ్రయించడం తప్పా?

శ్రేయాన్ స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్ప్రమృష్టితాత్ ।

స్వభావవియతం కర్మ కుర్వన్నాప్నోతి కిల్బిషమ్ । 47-18

సమాజం కర్మ కావైయ నదోషమపి వ త్యజేత్ ।

సర్వారమ్భా హి దోషేణ ధూమేవాగ్నిరివావృతాః । 48-18

కాత్తిక దృష్టితో ఆలోచించినప్పుడు తప్పని చెప్పక తప్పదు. ఇతరుల ధర్మం వీకెంత అందుబాటులో ఉన్నా ప్రయోజనకారి అయినా, స్వధర్మం ఎంత వీచంగా వీకు కనబడ్డా వీ ధర్మాన్ని వీవు వదలకుండా ఆచరించడమే మంచిది. స్వాభావికమైన కర్మలను ఆచరించడం వల్ల వీకు పాపం అంటుంది. స్వధర్మాన్ని వదిలి అట్లే పరధర్మం కోసం పాకులాడితే ఒకరిపై ఒకరికి అహంకారం, అమాయ, దురభిమానం, పోటీ, పెరిగి సమాజ వ్యవస్థ కూలిపోయి పాపాలకు ప్రతివాదూ పాల్పడతాడు. కనుక ఏ పరిస్థితిలోను పరధర్మంలోకి పారిపోవడం మంచిది కాదు. తనకు స్వభావవిధమైన కర్మను, ఎంత దుష్టమైన దావైవా వదిలి పెట్టకూడదు. ఎందుకంటే విప్స చుట్టూ పొగ ఉన్నట్లు, ప్రకృతి సంబంధం చేత ప్రతికర్మకు దోష సంబంధం ఉండక మానదు. పొగను చూచి భయపడి నిప్పును వదిలి పారిపోయినట్లు స్వధర్మంలో దోషాన్ని చూచి పారిపో కూడదు

115. వేమ చేస్తున్న పనులన్నీ నా ప్రయోజకత్వంవల్లనే సాధించబడుతున్నాయనీ, నా తెలివి తేటల వల్లనే ఇతరులకంటే గొప్పగా ఎన్నో కార్యాలు సాధించాననీ చాలా రోజులు అహంకారవడ్డాను.

ఏవని చేసినా కలిసి రాలేదు. వేమ ఎమీ చేయలేనని అర్థమయింది.

ఏం చేయాలి? వేవెలా ప్రవర్తించాలి?

చేతపా నర్వకర్మాణి మయి నన్వ్యవ్య మత్పరః ।

బుద్ధియోగముపాక్రిత్య మబ్బిత్రః పతతం భవః ॥ 57-18

ఎప్పుడూ, అవజయం కలిగినప్పుడే మన స్వరూపం మనకు అర్థమవుతుంది. విరుత్పాహ వడకండి. కర్మయోగాన్ని అభ్యాసం చేయండి. మానసికంగా మీరు చేసే ప్రతి పనిని వలాపేక్ష లేకుండా భగవంతునికి నమర్పించండి. ఆయన సైనే మనమ్మును విలనండి. నిష్కామబుద్ధితో, కర్తవ్యభావనతో, యోగవిషతో దేవుణ్ణి నమ్మి ప్రవర్తించండి. మీ యోగ-క్షేమాలు ఆయనే చూసుకుంటాడు. దిగులు వడకండి. విహ్మలకు వెనుకంజ వేయకండి.

116. భగవంతుణ్ణి ఎప్పుడూ ధ్యానిస్తుంటే మనకు కలిగే విహ్మలు

ఆయన దయవల్ల పోతాయా? మన పాపాలు వటావంపల్లె

కార్యసిద్ధి కలిగి, శాంతి కలుగుతుందా? అలా కాకుండా

కర్తృత్వాహంకారంతో ఉండే వారి గతి ఏమాతుంది?

మబ్బిత్రః నర్వదుర్గాణి మత్ప్రసాదాత్తరిష్యసి ।

అథ చేత్త్వమహంకారాన్న శోష్యసి ఏవంక్ష్యసి ॥ 58-18

తప్పక మనకు కలిగే సర్వవిహ్మలు ఆయన దయవల్ల పోతాయి. మనకు కార్యసిద్ధి కలిగి శాంతి కలుగుతుంది అయితే మనం ఆయన్ని అనన్యభక్తితో సేవించాలి, నమ్మాలి. అలా కాకుండా అహంకారంతో, గర్వంతో ఆయన నడువడేగాన్ని వివకుండా ప్రవర్తిస్తే వాళం తప్పదు కనుకనే ఆయన్ని ఆశ్రయించు. అన్ని భారాలు ఆయనపైనే వేసి సుఖంగా శాంతిగా ఉండు.

117. దేవుడున్నాడా? ఉంటే కంటికి కనపడదేం? ఆయన కీవుల

నందలివి తన మాయతో నంసారచక్రంలో తిప్పే వాడంటారే!

ఆయన ఎక్కడున్నాడు?

ఈశ్వరః నర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి ।

భ్రామయన్పర్వభూతాని యంత్రాగ్రాధాని మాయయా ॥ 61-18

దేవుడు లేకపోతే నీ వెక్కడున్నావు? ఈ లోకాలన్నీ ఎక్కడున్నాయి? ఆయన శక్తులు మహిమలు అనంతాలు. ఆయన సర్వవ్యాపి. జీవులందరి హృదయాకాశంలో అంతరాత్మగా ఆయన ప్రకాశిస్తున్నాడు నీ తోలుకళ్లు ఆయన్ను చూడలేవు. అవి అజ్ఞానా వృత్తమైనవి. నీ ముందు నీవు పెట్టిన వస్తువునే అవి సరిగా చూడలేవు. ఇంకా భగవంతు డెలా వాటికి కనపడతాడు. అతడు వివేకంగల జ్ఞానచక్షువులకే కనపడతాడు. అతడు అంతర్యామిగా జీవులమైన మన అందరి హృదయాల్లో ఉండి, తన మాయావ్రభావంలో బొమ్మలను, పిల్లలను యంత్రావైక్కించి మనం గిర గిర తిప్పినట్లు ఈ సంసారచక్రం మీద కెక్కించి, భ్రమపెట్టి మనల్ని తిప్పుతున్నాడు. కాబట్టి నీలోనున్న ప్రపంచాన్ని విమర్శించుకో. లోపల ఉన్న పరమాత్మ కనబడతాడు.

118. భగవంతుణ్ణి నమ్మి, ఆయన మీదనే అన్ని భారాలను మోపి, మన కర్తవ్యాన్ని మనం ఆచరిస్తే మోక్షం కలుగుతుందా?

తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత ।

తత్ప్రసాదాత్పరాం శాంతిం ఘ్నానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్ ।

62-18

తప్పక కలుగుతుంది. నీవు స్వతంత్రుడివి కాదు. దేవుని దయలేందే నీ ప్రేమిత్వం ఏదీ వెరవేరదు. కనుక ఆయన్ను అన్ని విధాలా శరణు పొందు. నీమనస్సును ఆయన కర్పించు. వీకర్తవ్యాన్ని నిర్వహించు. ఆయన అమృగహం పొందడానికి అర్హతను సంపాదించు. ఆయన దయవల్ల శాంతిని, శాశ్వతమైన పరమపదాన్ని పొందుతావు. వేను చేస్తున్నాననే అహంకారాన్ని వదలుకో.

119. కొన్ని తత్వశాస్త్రాలు, “చెప్పిన దాని మీద విశ్వాసముంచాలి గాని ఎదురు ప్రశ్నించరాదం” టాయి కదా! మన వేదాంతం గురువు చెప్పిన దాన్ని తు. చ తప్పకుండా గుడ్డిగా నమ్మ మంటుందా? లేక హేతుబలంతో విచారించి, నిర్ణయించుకొని, నచ్చిన వద్దతిలో ఆచరించమంటుందా?

ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యద్ గుహ్యతరం మయా ।

విమృశ్యైతదశేషేణ యథేచ్ఛసి తథా కురు ।

63-18

అదే మన వేదాంతంలో ఉన్న విశిష్టత గుడ్డిగా నమ్మమని, ప్రశ్నలు వేయవద్దని చెప్పేది కాదు మన వేదాంతం. పాఠకుడికి స్వాతంత్ర్యం ఉంది. అనుభవరూపంగా వాడికి నమ్మకం కలిగితేనే అలా ఆచరించమని మన తత్వశాస్త్రవేత్తలు ఉపదేశిస్తున్నారు. ఎవరు ఎవరికి ఏ జ్ఞానాన్ని ఉపదేశించివా స్వామభవంతో మంచి హేతువులతో దాన్ని విచారించి ఎలా చేయడం మంచిదనిపిస్తే అలా చెయ్యమని చెప్పారే కాని "నేను చెబుతున్నాను కాబట్టి నీవు చెయ్" అని అనలేదు. గీతోపదేశం చేసి శ్రీకృష్ణవరహక్కు కూడా అర్జునుడికి ఆ స్వాతంత్ర్యం ఇస్తున్నాడు. ఇది ఇతరు తత్వశాస్త్రాలలో మృగ్యం.

120. భగవంతుణ్ణి ఆరాధిస్తే సంసారంలో బాధలు తగ్గి మోక్షం లభిస్తుందని ఎవరు చెప్పారు? దానికేదైవా ప్రమాణమున్నదా?

మహావా భవ మదృశో మద్యాజీ మాం నమమ్మరుః ।

మామేవైష్యసి నత్యం తే ప్రతిజానే ప్రియోనీ మే ॥ 65-18

ఎవరో చెబితే మనమెందుకు వింటాం? పాశ్చాత్య శ్రీకృష్ణవరహక్కు ఇలా చెబుతున్నాడు. "నీమనస్సును వాశంకితం చెయ్. అలా చెయ్యక పోతే వాపై అనవ్యభక్తితో ఉండు. అదీ చేయలేక పోతే నీ శక్తి సంపనలేకుండా నన్నే ఆరాధించు. అందుకు వాకు శక్తి లేదంటే నన్ను శరణాగతి చెయ్. నీ భారాలన్నీ వాకు వదలి విశ్చింతగా కాంతికో కాంఠ గడువు. నీవు తప్పకుండా నన్నే పొందుతావు. ఇది ముమ్మాటికీ నత్యం. నీవు వాభక్తుడవు. కాబట్టి వాకు వ్రియుడవు. నేను ప్రతిజ్ఞ చేసి చెబుతున్నాను. నన్ను నమ్ము" అని శవభం చేసి చెబుతుంటే ఇంకా దానికి ప్రమాణమేం కావాలి. కావలసింది మనకొక విశ్వయం. అభ్యాసం.

121 మనధర్మంలో అన్నింటికంటే తేలికైన మోక్షమార్గ మేమిటి? దానిలో నడిచే భక్తుని పాపాలన్నీ పోగొట్టి భగవంతుడు మోక్షాన్ని అనుగ్రహిస్తాడా?

సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య మామేకం శరణం ప్రసజ ।

అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మా కుచః ॥

66-18

మన ధర్మంలో ఉపదేశించబడ్డ కర్మ-జ్ఞాన-భక్తి మార్గాలలో భక్తి మార్గపారభూతమైన

శరణాగతి నర్వసులభమైన మోక్షమార్గం. ఎందువల్ల నంటే ప్రతివాడు ఏది తనకు ధర్మం? ఏది తనకు అధర్మమని నిర్ణయించు కొనే శక్తిగలవాడుగా ఉండడు. నిర్ణయించుకో గల్గివాడాన్ని సక్రమంగా ఆచరించడం అంత తేలిక కాదు కాబట్టి ధర్మాల నన్నింటిని దేవుని యందే వదలి ఆయన్నే నర్వరక్షకుడుగా, మోక్షదాతగా శరణు పొందడం చాలా తేలికైన మార్గం. అంతే కాకుండా దీన్ని బోధించినవాడు కూడా భగవంతుడే. అలా శరణాగతి చేసిన భక్తుణ్ణి అన్ని పాపాలనుంచి విముక్తుణ్ణి చేసి మోక్షాన్ని ప్రసాదించడానికి ఆయన సంసిద్ధంగా ఉన్నాడు. నీవేమీ దుఃఖవడ వద్దంటున్నాడు. మనం అనన్యభక్తితో ఆయన్ను ఏమీ పలాపేక్ష లేకుండా శరణాగతి చేయగలిగితే, మన యోగక్షేమాలను ఆయన విచారిస్తాడు. ఇదే మన వేదాంతసారం.

ఆగండి! ఒక్కనిమిషం ఆలోచించండి!

ఎందుకలా దిగులుపడుతున్నారు? మనసు బాగాలేదా? జీవితం ఉత్సాహంగా ఉన్నట్లు లేదు. హఠాత్తుగా ఏదో జరిగినట్లుంది. ఎందుకలా ఆశ్చర్యపడుతున్నారు? జీవితం ఎన్నో మలుపులు తిరుగుతుంది.

ఫలితాన్ని గురించా ఆలోచిస్తున్నారు? అబ్బే లాభంలేదండి! మీ ఆలోచనా విధానంలోనే పొరపాటుంది. ఫలితాన్ని ఆశించకుండా నేనెందుకు పనిచేయాలంటున్నారా! అక్కడే ఉందండి అసలు కిటుకు. కర్తవ్యభావంతో దేన్నీ ఆశించకుండా పనులు చేయడం అలవాటుచేసుకోండి! ప్రశాంతి మీ స్వంతమౌతుంది. మీ సంతోషానికి అవధులుండవు.

“ఈయనెవరండీ! దేవుణ్ణి అలా తిట్టిపోస్తున్నాడు?”

“ఆయనా! చాలా అన్యాయమైపోయినాడండీ! దేవుడనే వాడుంటే ఇలా పట్టించుకోకుండా వదిలేస్తాడా? మనలో మాట - అసలు దేవుడున్నాడంటారా?”

ఇవి ఈనాడు ఇంటా బయటా సమస్యలతో సతమతమౌతున్న సగటుమనిషి ఆలోచనలు. జీవితపరమార్థం అంతుబట్టని మనిషిచుట్టూ ఇలాంటి సమస్యలు ముసురుతుంటాయి. మరి ఈ సమస్యలకు పరిష్కారమే లేదా? ఎందుకు లేదు. మానవజీవితానికి సంబంధించిన ఇలాంటి సమస్యల కన్పింటిక్ పరిష్కారం కావాలంటే చదవండి--

ప్రాఫెసర్ ఎస్.బి. రఘునాథాచార్య గారి సుప్రసిద్ధరచన

మన సమస్యలకు భగవద్గీతా పరిష్కారాలు

ఓర్పుతో నేర్పుతో మంచి నిర్ణయాలు తీసుకొని జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకోండి! ఆనందమయం చేసుకోండి! శాంతిమయం చేసుకోండి! అపాంకారాన్ని ఆవేశాన్ని దగ్గరకు రానీకండి! ఆత్మతత్వాన్ని అనుభూతిలోకి తెచ్చుకోండి!

ఇదిగో! ఇంకెందుకాలస్యం ఇప్పుడే ఇక్కడే చదవండి.....

తిరుమల తిరుపతి
దేవస్థానములు
తిరుపతి

అమృతరదోసు